

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Iduns Jul- nummer 1896

PRIS 1 KRONA.

UTGIVARE: FRITHIOF HELLBERG

Lifförsäkringar

af alla slag, äfven för barn.

Ovanliga förmåner.

Stora vinstutsigter för de lifförsäkrade.

Kvinnor kunna vid försäk-
ring undersökas af doktor *Ka-
rolina Widerström* i Stock-
holm eller i hemorten af
husläkaren.

Barn under 15
år försäkras utan
läkareundersök-
ning.

Allmänna Lifförsäkringsbolaget

Alfa,

det nyaste på för-
säkringsområdet,
medger den försäkrade
valfrihet i hög grad —
valfrihet mellan *kapital och*
lifränta att lyftas tidigt med
måttliga belopp eller senare
med större. **Exempel:** För in-
betalda 1000 kronor kan erhållas
antingen *kapital* af minst 2,000,
högst 10,000 kronor eller *lifränta* af
minst 54, högst 3,805 kronor årligen
till livets slut.

Allmänna Lifförsäkringsbolaget

Hufvudkontor: Stockholm, Vasagatan 10.

För damer!
Bästa skydd mot köld och värme

är:
Benger's
enda äkta

Förordade af
Dr. Frith. Nansen.
Se »På skidor ge-
nom Grönland»
(sid. 36).

Normal-Underkläder

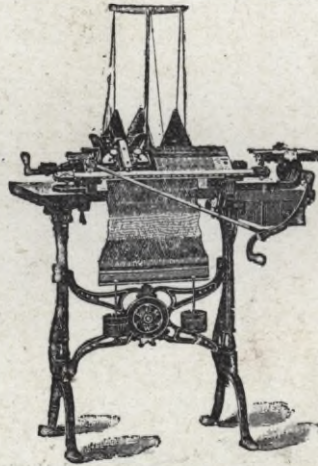
Gösta Vidinghoff,

19 Drottninggatan 19 (G. 37166)

Aktiebolaget Mekanikus

f. d. J. E. Erikssons Møk. Verkst. Aktie-Bolag,
Folkungagatan 16 & 18
STOCKHOLM.

Undervisning vid vår fabrik gratis.

Undervisning vid vår fabrik gratis.

7/32 cm. stickmaskin 165 kr. förut 275 kr.
8/32 » » 174 » » 290 »
(G. 37159)

Damer, som önska ett antiseptiskt och i
medel, som befordrar härväxten, fjäder håret,
förhindrar njutbildning, håller håret fäst på friskt,
gör håret silkesmjukt och vackert samt i hög grad
indrar nervös hufvudvärk, kunna **förtroende-
fullt välja Barry's Tricopherous** som säljes
å 2.50 pr flaska hos **respektabla** parfymhand-
lare samt i parti af ensamimportören *Rudolph
Jeansson 14 A Stadsgränden, Stockholm,* där för-
frågningar gerna och prompt besvaras.
(G. 37382)

Lektions- kurser

1
Konstnämnd,
Glödrkning,
Träsnideri,
Läderplastik.
**Svensk Konstslöjd-
Utställningsbyrå**
(S. GIÖBEL)
26 Norrlandsgatan 26
(2:dra huset från Kungs-
trädgården). (G. 37164)

Aktiebolaget Kungsholms Tvättinrättning

* * INEDAL & STOCKHOLM * *

Utför omsorgsfullt, rasht och billigt:

Linne- och Ylletvätt, Mangling och Strykning,

Kemisk tvätt och Fläckuttagning, Skönfärgning och Blekning.

Reel behandling! Vålgjordt arbete! Ombud i flere städer! (G. 37148)

Liljeholmens

Stearinljus.

Guldmedaljer: Paris 1878, Malmö 1896.

(G. 37154)

Den lämpligaste och billigaste dagliga tidning för familjen är STOCKHOLMS-TIDNINGEN.

som innehåller svenska original i sin klipp-följetong (2,400 boksidor pr år) samt en stor mängd svenska skisser och berättelser. — Stockholms-Tidningen, som kostar blott 1 öre om dagen eller 3 kr. 60 öre för helt år, är Sveriges mest spridda dagliga tidning, i det att upplagan nu utgör 60,000 ex. hvarje dag. Prenumeration sker vid närmaste postanstalt. (G. 37157)

Som verksamt lösande, välsmakande medel vid hosta, heshet och katarer rekommenderas Florents franska lakrits-pastiller.

Pâte vanillee (lätt vaniljsmak och finaste bröstgummi) 40 öre
Pâte à la violette (finaste lakrits, aromatisk smak) 35 »
Pâte à l'anis (Anis är särdeles lösande och välgörande vid katarer) 35 »
Pastilles à l'anis 30 »
Pastilles à la menthe (pepparmynt, allmännast omtyckta) 30 »
hos alla välförsedda handlande.
Ensam agent S. J. NORMAN, Stockholm.
Endast äkta med märke:

Reglisse Florent.

G 37168)

LACAVEYCA
CADIZ
VIN-NEDERLAG
STOCKHOLM.

* Kommissionslager i alla Sveriges städer. *

(G. 37167)

(G. 37161)

George Goulet
Reims.
Hofleverantör till
A.M. DROTTNINGEN af ENGLAND och H.K.H. PRINSEN af WALES

S. GUMÆLII Annonsbyrå, Stockholm, Drottninggatan 2. Telegramadress: Annonsbyrån.

Filialer: Malmö, Göteborg.

GRÖNS JULNUMMER

JULHYMN

Drömmande stjärnorha glimma,
världens heliga timma
sänker sig ned öfver hvitklädd jord.
Stoftets söner sin tvekamp stanna,
tröttad tanke lyfter sin panna,
bedjande hjärta söker ord.

Skog och marker hvila,
ljus i tjällen tändas,
granen lyfts på bordet
silfverprydd och grön.
Barnahufvud flockas,
barnaögon stråla,
och de helga klockor
ringa skog och marker,
barn och hem till bön.

Fullbordadt är hvad siarn såg:
det folk, som uti mörkret låg,
rann upp ett ljus, ett underbart,
som dödens land gjort morgonklart
Det var ett barn, en mänskors like,
men skuldran bar ett himmelrike;
en röst, som icke ropa hördes,
men öfver jordens gränser fördes;
en ande, djup i Herrens råd,
hvars budskap lyder evig nåd;
en konung, för hvars härskarmakt
skall fly all storm och blodig prakt,
då lammet sofva skall hos björnen
samt myrten spira upp för törnen
och mänskohjärtat se till slut
sin lyckas väntade minut.

Därför tanken vänder
till fridsbarnets hem,
därför knäppas händer
nu mot Bethlehem.

Där vill världen glömma
sina djupa sår,
där vill världen drömma
om sin framtids vår.

Där lyste himlens änglar i soligt morgonljus
utöfver barnets krubba, en Davidsättings
hus;
där hördes himlens tungor förkunna en ny
dag,
om frid på jorden sjunga och om Guds
välbehag.

Den sången har jag sjungit uti min barn-
doms tid,
den skall mig äfven följa igenom årens
strid;
jag vill till honom lyssna, när löfven falla af,
af honom ännu stödjas på brädden af min
graf.

Kom, min broder, kom, min syster,
far och mor också,
liten pilt, som trind och yster
knappast lärt att gå!
Stjärna högt på fästet,
sparf i vinternästet,
vill du möta, säg,
denne konungs väg?

Under tempelhalvans bäge,
hvar ett hjärta söker ljus,
vid barmhärtighetens råge
uti fattigmännens hus,
bredvid kärffe, gjord åt sparfen,
i den glada barnaflock,
mellan friska blomsterharfven
öfver kors och marmorblock —

hvar ett hjärta ömsint vakar,
hvar en gifmild hand räcks ut,
hvar en själ sig själf försakar;
Jesus står en tyst minut,
guld och myrrha återbördar
och sin väg osynlig går,
medan evighetens skördar
spira i hans stilla spår.

Heliga jul, hvars höga minne
gläder och stärker hvar ädelt sinne,
låt din frid bo ibland oss inne,
lyfta vår blick mot förklarings strand!
Skänk åt det barnsliga sinnet vingar,
medan du tviflarn till ödmjukhet tvingar
och åt den lidande ömsint bringar
hopp från de himmelska skarornas land!

Edvard Evers.

(Illustratör: Gerda Tirén.)

Adam och Eva.

En julberättelse

af

Sophie Linge.

»Fall någon ringer, så är jag inte hemma — förstår hon det?»

»Jag brukar inte narras, jag,» svarade Maja och slog en knyck på sitt slätkam-made huvud. »Skulle någon ringa på, så säger jag, att doktorn helst vill vara i fred, och då kommer jag sanningen närmare.»

»Säg hvad du vill, ditt gamla spö...» — den sista stafvelsen sväljdes ned, och doktorn gick in i sitt bibliotek för att åter börja rota i böckerna.

Maja fortsatte afdukningen af middagsbordet, och det var snart gjordt, ty där fanns blott ett enda kuvert, men då hon höll på att lägga ihop duken, så kom doktorn tillbaka ut i salen.

Han hade nu ett blidt uttryck i sitt ansikte och höll en papperslapp emellan fingrarna.

»Se här» — sade han och stack den åt henne — »det är ju julafton i dag. Gå ut och köp sig en julklapp, hvad helst hon vill — ett klädningstyg eller något annat krims-krams.»

»Tack, goa doktorn» — sade Maja och gjorde en liten knix på sina gamla knän, — »men det blefve mera jullikt, om doktorn ville köpa den själf.»

»Jag?!» — han såg ut som ett stort, förbluffadt frågetecken — »skulle jag köpa — nej, Maja lilla, jag har annat att sköta.»

Och så gick han tillbaka in i sitt rum. Men Maja hann knappt att lägga in duken i skänken, förrän han var ute igen.

Denna gång såg han ännu blidare ut, och det skimrade till bakom glasögonen, när han frågade:

»Är hon verkligen så barnslig vid sina år, att hon skulle sätta värde på, om jag...?»

»Kan doktorn fråga så — om doktorn bara ville ge mig ett knappålsbref, men som han köpt och lagt in med egna händer, så vore det bättre än en juvelbroch som jag köpt själf.» Maja vände ryggen till och lyfte oförmärkt upp en snibb af sitt hvita förkläde till ögonen.

»Kan hon inte se mig i synen, människa, så kan hon gå ut till sina diskar så länge. Hennes rygg är då inte vacker alls.»

Doktorn gick nu, på allvar, in till sig, satte sig i gungstolen samt lade fötterna upp på skrifbordet. Det var hans älskingsställning, då han ville begrunda någonting, och att tänka — det var hans svaga sida. Han hade tänkt så mycket i sitt lif, att han nästan glömt bort att handla, och en kraftyttring åt det hållet var honom nu motbjudande.

»En sådan inbilsk varelse — skulle jag gå ut och köpa julklappar åt min pigal!»

Han fick fatt i en af sina kära böcker samt började att ifrigt läsa däri. Men bokstäfverna gled till sammans i en stor klump midt på sidan, fingo sedan brådtom att breda ut sig igen och stapla upp sig, den ena på den andra, till dess de bildade en bestämd figur inför doktors ögon. Och den figuren var han själf, men blek och aftärd, liggande på ett sjukläger; och gamla Maja stod bredvid med en kopp hafresoppa i handen och ett innerligt medlidande i sina små vattenblå ögon.

»Hm» — doktorn började att parlamentera med sina bättre känslor — »det var ju endast hennes skyldighet.»

Han tog nu till boken igen och fick genom sin viljekraft bokstäfverna ordnade i rader, men det dröjde ej länge, innan hans huvud sjönk på sned emot »konsolatören», och han glömde snart både Maja och hela den besvärliga världen för öfrigt i en ljuflig slummer.

Maja kom in med kaffebrickan, men då hon fann sin husbonde sofvande, ställde hon den framför honom på bordet och smög sig tyst ut igen, beklagande att de rara julakorna, som hon bakat inkom för att fagna sin husbonde, nu skulle hinna att kallna, innan han vaknade. Kaffet ville han då helst hafva kallt.

Men doktorn skulle ej länge få sofva i ro, ty en ljudlig ringning på tamburklockan skallade genom den lilla våningen.

»Nå, det var väl att jag inte är hemma,» — tänkte han och serverade sig kaffe. »Kakor också — åhå, jag heter ju Adam i dag.»

Ännu en ringning, litet kraftigare än den första och med upprepade dragningar på klocksträngen.

»Ring på, ring på» — muttrade doktorn — »ring så länge klocksträngen håller — se'n får ni sluta.»

Men klocksträngen höll profvet, och den ringande gaf ej tapt så lätt. Hvem det än

var, så tycktes han finna ett särskildt behag i att höra klangen från den lilla pinglan ofvanför tamburdörren och ryckte nu i strängen med en viss lustig rytm.

»En sådan bandit!» — men hvad gjorde då »människan», som ej öppnade och såg efter hvem det var.

Intet ljud hördes utifrån köket, och ringningen fortfor med små mellanskof.

Hade hon så brådtom med att köpa sig en kjol, att hon redan gått ut — det vore så likt allt hvad kvinnfolk heter.

Till sist tröt doktors tålmod, och för att snäsa den oförskämde fredstöraren, så gick han till sist själf ut för att öppna dörren.

Men mycket försiktigt. Bara en tumsbred springa.

Genom den såg han ett rödblommigt, käckt ansigte och en ullvante, som ännu höll tag om handtaget till klocksträngen.

»Jaså, din babian, är det du! Tycker du det är skick och skäl att hålla ett sådant oväsen på julaftonen. När man ej öppnade, kunde du väl begripa att ingen var hemma.»

»Babianen» gjorde sig så smal han kunde, slank behändigt in genom dörrspringan och stod nu med frostbitna öron och snöiga stöflar inne på dörrmattan.

»Ja, men jag såg, att farbror Adam var hemma» — sade han — »och jag ville nödvändigt träffa farbror.»

»Du är inte buskablyg, du. Men hur kunde du se, att jag var hemma?»

»Farbror hade ju lampan tänd i sitt rum.»

»Aha — jaså! — det hade jag ej tänkt på. — Nå, eftersom du är här nu, så kan du stiga in» — tillade han — »men torka först af fötterna.»

»Ja, det är vådligt mycket snö ute» — sade Sam och skrapade klackarne — »och farbror kan inte tro, hvad det är stiligt i bodfönstren.»

Sam tog af sig öfverrocken, men sysslade först med att få upp ett paket ur fickan.

»Jag har den äran att gratulera farbror,» — sade han — »och eftersom jag vet, att farbror tycker om gamla böcker, så...»

»Hvad är det?» — frågade doktor Adam och såg smått generad ut — »hvad för något — hvarifrån har du fått den här?»

»Åh, den låg i fönstret till en lumpbod, och som jag hade en tjugufemöring kvar af julpengarne och såg, att den var riktigt smutsig och gammal, så tänkte jag att — att farbror skulle tycka om den.»

»Hederspojke» — sade doktorn, litet vek i rösten, och strök Sam öfver den borstigaluggen.

»Besynnerligt,» — tillade han och bladdrade i det lilla häftet — »nu har jag under många år sökt att få fatt i den här lilla boken, och till sist hittar en skolpojke reda på den af en ren slump. Högst underbart. Men godt väderkorn hade du den gången, min gosse, och du skall hafva stor tack för den tjänst du gjort mig.»

Sam rätade på sig och kände sig mycket viktig. Men doktorn tog honom i kragen och drog honom in i sitt rum till kaffebrikan.

»Nu ska vi leka jul,» sade han.

Det dröjde ej länge, innan Sam ätit upp de flesta af Majas kakor, men under tiden hann han att berätta om, hvilka julklappar han köpt åt sin mamma och småsysstrarna, att julgranen var pyntad och färdig, samt att det borde vara julafton sju gånger om året.

»Jag tycker att det är nog med en, jag,» — sade doktor Adam. »Jag har hvarken julgran eller annat roligt jag, ser du, och för mig är julaftonen lik alla andra dagar på året.»

»Kom hem till oss, farbror, kom hem till oss» — bad han med den sista kakbiten i munnen. »Jag vet, att mamma så gärna ville be farbror komma, men hon var rädd för, att farbror inte skulle tycka om det.»

»Hm — hm!»

»Hon skulle bli så glad, om farbror kom, och inga julklappar behöfs, för det få vi ändå. Moster Eva hade en hel kappsäck full, när hon kom.»

Farbrodern hade vändt ryggen till samt stod och passade in några böcker i en af hyllorna. Sam kunde därför inte se, att en varm sky drog upp på doktors panna, men han hörde dunsen af en bok, som föll i golf, och skyndade sig fram för att taga upp den.

»Får Maja rum i köket, tror du,» — frågade doktorn plötsligt — »ty jag vill inte lämna henne ensam på julaftonen?»

»Ja vars! Det är så stort, så. Och så kan hon hjälpa vår Lena att torka tallrikarne.»

»Gå då hem och hälsa till din mamma, att jag kommer om en timme eller par — jag har litet uträttningar först.»

Sam gaf sig i väg med den glada nyheten, ty fastän farbror Adam nog var litet »konstbesynnerlig» ibland, så höllo de ändå alla af honom, och mamma brukade säga, att han hade ett ädelt hjärta, äfven om han var litet kärf utanpå.

Doktorn stod ännu en stund kvar vid bokhyllan och stirrade på skinnryggarne, där det stod åtskilligt att läsa, men namnet Eva stod där inte, hvilket ändå var just det som han oupphörligt stafvade sig till.

Eva — Eva! På sju år hade han ej sett henne, och hon måtte väl nu vara en gammal pedantisk ungmö, liksom han blifvit en själfvisk, förtorkad gammal ungarl. Men då — för sju år sedan — då hade det varit på vippen...

»Maja, Maja!» Doktors röst ljöd så frisk och ungdomlig, att Maja knappast kände igen den, och hon kom inrusande från köket i sådan fart, att de stötte tillsammans på dörrtröskeln.

»Åh, en sådan... hör nu på. Hon skall bort i afton till min svägerska och jag också. Tag hit min svarta bonjour och se till att den är ordentligt borstad.»

Maja kände sig riktigt glad, men lekte på sitt vanliga sätt »kurra gömma» med känslorna och tog stillatigande fram rocken ur skåpet.

»Det var en faslig aptit, doktorn haft i dag» — sade hon, då hon tog bort kaffebrikan och såg det tomma kakfatet.

»Åh, skäms — tror hon, att jag ätit allt det där. Och så står hon och låtsar, som om hon ej visste af att det ringt. Jo, det är just ett skönt sätt att sköta sin tjänst.»

»Nog hörde jag det alltid» — svarade Maja lugnt — »men eftersom doktorn ändå inte var hemma, så...»

»Skynda sig nu, människa — jag har brådtom.»

* * *

Hos svägerskan väntade man med teet, och julgranen skulle ej tändas, förrän farbror Adam kom. Men det dröjde om, ty

Cerda-lirey

doktorn hade mycket svårt att bestämma sig för, hvad han skulle välja åt hvar och en af släktingarne, ty utan gåfvor ville han ej komma, äfven om Eva hade kappsäcken full af sådana.

Hvad han skulle hitta på åt henne var dock det allra svåraste, men till sist bestämde han sig för några nytutmöna böcker, hvilka alltid borde blifva välkomna till en »skolmamsell».

När doktorn kom in i tamburen till svägerskan, togs han emot där af Sam och småflickorna, hvilka stodo i en rad och väntade honom, under det svägerskan och Eva hjälptes åt med att i salen tända ljusen i granen.

Doktorn blef riktigt varm om hjärtat, när han kom dit in i det ljusa, hemtrefliga rummet, och han välkomnades så uppriktigt af sin svägerska, att han kände sig vara en kär och efterlängtd gäst. Eva stod ännu kvar vid granen och tände det sista ljuset, men vände sig och kom emot honom med utsträckt hand.

Nej, hon hade knappast åldrats något, sedan han såg henne sist. Under uppfyllande af sin uppgift såsom föreståndarinna för en liten flickskola i en provinsstad hade hon endast fått litet mera värdighet och en aldrig så liten tillstymmelse till embonpoint, hvilket klädde henne väl.

Det rörde sig någonting inom doktors tillknäppta bonjour, när han höll hennes hand i sin, och han höll den onödigt länge för att njuta af denna nya känsla.

Den liknade nästan hvad han brukade erfara, när träden om våren började att skjuta knopp och hela naturen sträfvade att frigöra sig ur sin vinterdvala. Men denna gång gällde det honom själf. Någonting bröt upp inom honom — det var vinterisen — och han kände sig i ett ögonblick stark, fri och ungdomlig.

Han stod ännu och höll Evas hand i sin och såg in i hennes goda blå ögon, när svägerskan kom och inviterade till tebordet.

Under aftonens lopp hade han oupphörligt en förnimmelse af, att han för alltid

stängt igen dörren till sitt mörka, dammiga studerrum och åter gått ut i det verkamma, lefvande lifvet. Han var språksam och angenäm, ja, till och med litet uppsluppen. Han kröp på en stund undan i sin svägerskas sängkammare och skref rim på sina julklappar — rim, hvilka väckte stort jubel, när de senare på aftonen lästes upp. Han åt gröt som en skåning.

Maja och Lena fingo också vara med, när julklapparne delades ut, och stor var den försträmdas glädje och stolthet, när hon äfven fick ett paket med hennes doktors välkända handstil. Det innehöll en liten silfverbrosch, föreställande en hästsko, och bar följande skämtsamma rim:

»Du stuckits i så många år,
Att hämsko nu på dig bör sättas.
Dock, bättre nål man söka får,
Och fin metall bör varsamt tvättas.»

Maja såg litet konfunderad ut, när hon hörde detta läsas upp, men tog det till sist som en artighet och log ett bredt, soligt leende mot sin husbonde samt pröfvade, hvilken effekt broschén skulle göra mot hennes svarta klädning.

Innan man skiljdes åt för aftonen, så möttes doktorn och moster Eva händelsevis under taklampan i kabinettet.

»Eva!» — sade doktorn och räckte henne handen.

»Adam!»

»Ja, dagen heter så — Adam och Eva. Sedan urminnes tider ha dessa båda namn hört ihop, och om du ej fruktar för att lifvet igenom dras med en gammal stofl som jag, så kunde vi ju pröfva på att jämka ihop dem ännu en gång. Om det blir i ett paradys, kan jag ej säga.»

»Det beror på oss själva» — svarade Eva — »och att vi ej gömma oss undan för Herrans anlete . . .»

(Illustrator: Gerda Tirén.)

Af Amanda Kerfstedt.

»Ack, faster, hatten kommer inte. Jag får inte följa med.»

»Ja, i vinterhatt kan du omöjligt gå, så här sent på våren. Men tyst — jag hör steg i trappan, — där ha vi den säkert.»

Flickan, som kom in med hattasken, bad så mycket om ursäkt. »De beställda banden hade tagit slut, men mamsell tog ändå de enda rutiga som funnos.»

»Ja, det är bra, bara det är en sommarhatt, så är det nog.»

Flickan gick, och locket togs af asken.

»O,» ropade Blanche Stern, »det där är ju åt en gumma. Gredelint! Har man någonsin sett en sådan flickhatt. Och vi skulle ju ha lika hattar, Emerence och jag. Hur skall jag kunna ha den här? Och hvad skall mamma säga, när jag kommer hem med den?»

I detsamma syntes ett flickansikte i dörren.

»Är du färdig, Blanche? Pappa väntar.»

»Sätt på hatten, barn. Fasonen är ju bra — rosenfärgen får du bestå själf.»

»Det var en liten täck nackhatt, sådan ungdomen brukade den tiden, med uppstående skärm och rikt garnerad med ljusgredelina, smårutiga sidenband. Blanche satte den hastigt på sig framför spegeln, alldeles likgiltig för skönheten i det ansikte, som den omslöt, men med ögon som strålade af ifver att få gå med på det vändade nöjet. Det var ingenting annat än en uppvisning i exercis af flottans manskap på Skeppsholmen. Fadern till hennes båda väninnor, Emerence och Elinor Bred, var tjänsteman vid konvojkommissariatet, och han hade lofvat att följa dem på uppvisningen. För Blanche var allt hvad hufvudstadslifvet erbjöd så förtjusande nytt. Hon hade kommit till Stockholm på några veckors besök, och hon gladdes åt allt, emedan hon fröjdades åt själfva lifvet. Hon var i hög grad sann, känslig, impulsiv, full af medlidande och ömhet. Ehuru hennes hem var fint och bildadt, hade hon hvarken undgått lidande eller strängt arbete, men hon hade också roat sig, varit frad, älskad och eftersökt, hon hade erfärit olikartade saker mer än fallet brukar vara med flickor af hennes ålder.

Kanske var det hennes fullkomliga konstlöshet, som var så betagande, eller måhända var det den liflighet i uppfattning, hvarmed hon liksom gjorde hvarje nytt intryck till sin egendom. Hennes röst, som ägde alla ett skönt organs nyanser, kunde stegras till hög patos, och hon begagnade, hvad som här är så sällsynt, gester till sitt tal. Detta kom sig af att hvarje känsla grep henne med sådan styrka, att hon alldeles omedvetet behöfde åtbördens synliga uttryck för densamma. Hos denna mycket kvinnliga och okonstlade flicka fanns på samma gång något imponerande. Hon kunde känna indignation. Mildheten och godheten, som lågo kring hennes läppar och i kindernas svaga groppar, adlades af rättvisan, som präglade hennes rena panna och hennes underligt djupa och vemodiga ögon.

Hon förde sig rak, när hon gick, men när hon stod, fick hennes hufvud en lätt böjning framåt, liksom om allt omkring henne haft för andra ofattliga röster, som om hon lyssnat till och förstått tingens outgrundliga språk.

Nu sprang hon ned för trappan. Vännerna väntade henne i förstugan och färdén begynte.

Hvilken vårdag! Vid Skeppsbron låg en och annan ångbåt, icke på långt när så många som nu. Kajen var icke undanskymd af fartyg, men desto flitigare gingo de tunga roddbåtarna fram och tillbaka på det glittrande vattnet. Skeppsholmens träd stodo som öfverdragna med ett fint grönt flor, himlen var hög och ljusblå med små hvita ulliga skyar, luften frisk och mättad af sol, och när de landat efter båtfarten, möttes de på stranden af den däfna, berusande doften af

nysprickande knoppar och gräs. Härute sjöngo de nykomna fågelskarorna sina hälsningssånger till nordén, hela rymden var full af vårdrommar och svärmeri.

De gingo den grönkantade vägen upp förbi Drottning Kristinas kastell. Uppe på kullen stannade de. Här skulle uppvisningen äga rum, och här fanns redan mycket folk samladt. Flottans befäl med familjer, löjtnanter och unga flickor i grupper här och där mellan träden, en vald samling. Blanchés båda väninnor, hvilka genom fadrens ämbete lärt känna en hop af flottans officerare, blefvo snart upptagna af sina bekanta. Själf stod hon litet ifrån bredvid farbrodern, hon var så intresserad af allsammans. »Ser du, där är Hulda Mosander,» sade han. »Hon anses för Stockholms vackraste flicka.» »Jag har läst om att hon brukar dansa med prinsarne,» sade Blanche. »Det var roligt, att jag fick se henne. Hon är verkligen mycket vacker, och så ser hon så god ut.»

»Förlåter du mig, om jag går ifrån dig några ögonblick,» sade han. »Jag ser kapten Jonson därborta, och jag har ett ärendé till honom.»

»Gå gärna,» sade Blanche, »jag reder mig nog, och ingen kommer att ofreda mig. Det är riktigt roligt att vara så här okänd bland så mycket folk.»

Farbrodern gick, och Blanche såg med intensivt intresse, hur flottans manskap började marschera upp på höjden.

Men från en annan sida kommo de båda unga prinsarne med hastig och spänstig gång, och ögonblicket därpå började exercisen.

Blanche hade icke märkt deras ankomst. Hon var helt och hållet upptagen af manskapet, som defilerade förbi, men själf hade hon blifvit bemärkt. Den ena af prinsarne, en ljushårig och blåögd ung man med nobla drag, hade visat en häftig rörelse vid hennes åsyn, han såg i ett ögonblick för sig hela taflan af det länge gömda minnet.

En mörk och ruskig höstafton för sex år sedan. Han var på väg till sin skötevän, som bodde tämligen långt uppe på söder, helt ensam, som hans vana var. Han hade en komposition, nyss upptecknad, i fickan, och han kunde icke invänta en ny dag för att gå igenom den med vännen. Han hade gått ett par bakgator, då han plötsligt hörde några snyftningar, en stilla gråt. Han stannade. Vid gathörnet, halft lutad mot en af de höga stenar, som före trottoarernas tid stodo som skyddsvakter vid hörnhusens knutar, såg han en flicka, ännu barn. Den matta lyktan, som hängde i hörnet, kastade ett svagt ljus öfver henne. Det var något i ställningens tröstlösa behag, som tilltalade honom. Men äfven hennes sorg rörde hans hjärta, och han sade till henne: »Hvarför gråter du?»

Hon såg icke upp. Hon stod framför honom med nedslagna ögon, tveksam om hon skulle svara. Men slutligen strömmade hela berättelsen från hennes läppar, med barnets på samma gång som hjärtängslans uppriktighet.

Hon hade varit två dagar i Stockholm för första gången — hos sin tant. Hon skulle bara gå nedför backen om hörnet till kryddboden för att lämna sitt bref till hemmet. Det var ju icke att taga miste på. Men kyrkan lyste på afstånd, det var ju inte många steg. Bara att vända om igen rakt fram, en enda afvikning, snyftade hon fram, nästan urskuldande.

Men vid kyrkogården — med en ny snyftning — kom en grof karl och tilltalade henne. Hon blef så rädd och sprang, vek af en gång, kanske två. Hon stannade slutligen med andan i halsen, alltjämt med fruktan att vara förföljd. En flicka visade henne, som hon insåg, orätt väg, en gumma snäste henne, nu visste hon icke alls, hvar hon var. O, hur olyckligt det var alltsammans!

Rösten, hvarmed allt detta hastigt berättades, tilltalade genast hans musikaliska öra. Hon talade ur sitt hjärtas djup, medan det svaga lykt-skenet visade honom ett ansikte af rörande skönhet. Han undrade, hurudana ögonen voro, ögonen som skulle tala samma språk som rösten, men hon såg aldrig upp. Hon stod rädd och skygg framför honom, halft färdig till flykt.

»Hvar bor du då?» sade han.

Hon nämnde gatan. Den var icke långt borta.

»Och hvad heter du?»

»Blanche,» sade hon.

»Jag skall följa dig,» sade han.

De vandrade framåt tillsammans i mörkret. När han såg, hur hon höll sig på afstånd, blyg och förskräckt, sade han mycket mildt: »Du är väl inte rädd för mig, Blanche. Jag vill ju bara hjälpa dig hem.» Hon svarade ett sakta: »Ack ja.» Och så gick hon tyst igen. Han längtade att höra hennes röst, men han kom sig icke för att säga något mera. Det var i hennes lätta gång, i hennes fina, något gängliga barnagestalt någonting som oemotståndligt tilltalade honom. Det var som ett levande uttryck af den harmoni han älskade.

Plötsligt vid ett gathörn utropade hon ett hänryckt igenkännande: »här är det», och i ett ögonblick, så hastigt att han icke hann tänka, förrän det var gjort, var hon försvunnen i mörkret.

Han gick icke till sin vän den aftonen, han gick tillbaka till sitt palats och skref under nattens timme en sång, som han kallade »Snöhvit».

Händelsen var enkel, men den blef af inflytande på hans utveckling. Han glömde den aldrig. »Blanche» — det var för honom kvinnan, hvilken behöfde skydd, ömt beskydd, och för henne ville han vara be-

skyddaren. Och hvit och ren skulle hon vara.

Och som hans tankar alltid själfmant togo en poetiskt symbolisk vändning, så tänkte han vidare, att om hon var vilsekommen, så skulle han föra henne den rätta vägen igen och icke tvärtom.

Han tänkte ofta på detta barn, han föreställde sig henne, när hon kom hem, hur tårarne förbyttes i leenden, sorgen i glädje, och han undrade alltjämt öfver hennes ögon, som han icke fått se.

Han tyckte, medan åren gingo, att det nödvändigt måste finnas ett osynligt band mellan honom och henne, som småningom växte till hans fantasys ideal.

Och där stod hon nu i de nitton årens fulla blomstring, med ögon som strålade af hänförelse! Hans Blanche, hans egen lilla gråtande Blanche!

Han vände sig till sin kavaljer och visade: »Skaffa genast reda på, hvem den där flickan i gredelina hatten är,» och kavaljeren började ögonblickligen sina spaningar. Medan Blanche med liflig uppmärksamhet följde exercisen, gjordes till höger och vänster förfrågningar om henne. Slutligen

träffade kavaljeren den gamle major N—1, som bodde på Skeppsholmen. Han kände farbrodern, vinkade åt honom, sade några ord och gaf kavaljeren besked. Inom få minuter kom kavaljeren bugande fram till prinsen, hviskade ett namn och några andra detaljer i hans öra och drog sig tillbaka.

Med hvilken precision manskapet lydde kommandoorden! Dessa gamla väderbitna båtsmän, dessa unga fyrrar, hur intelligentade sågo ut! Man märkte, att de hade sett

åtskilligt af världen, att de hade skådat faran i ansiktet, att de visste något mer, än hur gräset gror och växer på soldattorpets tegar. Och allt detta, som deras ansikten uttryckte, det afspeglade sig i Blanchés ansikte. Hennes drag mulnade stundom, för att ett annat ögonblick lysa upp i små flyktiga leenden. Hon var så inne i den historia, hon tyckte sig läsa i dessa sjömäns utseenden, att hon hade glömt allt annat omkring sig, och hon ryckte till, när hon oväntadt hörde en röst tätt invid sig säga: »Det roar er att se på exercisen.»

Hon vände sig till hälften emot honom som talat, och hon kände ögonblickligen igen honom på de många porträtt hon sett. Det blonda krusiga håret, den nobelt böjda näsan, den fint tecknade munnen och de milda blå ögonen voro ju så välbekanta i hela landet.

»Ja,» sade hon. »Jag tycker om flottister.»

»Så-å. Ni känner många sådana?»

»Jag har känt en,» sade hon, »och han var så under-

lig.» Och efter en kort paus tillade hon: »Jag tycker om underliga människor.»

»Om jag också kunde ge er intryck af något underligt,» sade han med ett smålöje, »men jag är en så vanlig människa.»

Hon slog upp sina ögon emot honom med en liten afvärjande rörelse med handen.

»O, nej — säg inte så — det är ni inte.»

»Så vida inte,» fortsatte han, »ni möjligtvis skulle finna det underligt att tala med en prins. Det finns människor som tycka så —»

»Ja,» sade hon mycket eftertänksamt — »kanske — i ett fall. Men er känner jag ju så väl.»

»Gör ni?»

»Ja — ack ja. Jag har ju tänkt det samma som ni, när jag sjungit edra sånger.»

»Hvad är det då i för ett fall ni tycker det är underligt att tala vid mig?» sade han mycket mildt.

»Jag vet inte, om det passar att säga det,» sade hon och rodnade.

»Jag tror inte, att ni skulle kunna hitta på något, som icke passade att säga mig,» sade han mycket allvarsamt. »I hvarje fall tror jag, att jag skulle kunna förstå hvad ni menade.»

»Jag vet ändå inte, om jag vill säga det,» sade hon med pinad min, i det hon ofrivilligt och snabbt förde handen för en sekund till sitt hjärta. »Ni skulle kunna missförstå och misskänna mig, och det skulle smärta mig.»

»Var lugn, fröken Blanche,» sade han, »jag skall aldrig missförstå och ännu mindre misskänna er. Vi konstnärer ha fått visionens gåfva. Jag läser hela ert väsen i ert utseende.»

»Nej, nej,» sade hon med samma afvärande rörelse med handen, »säg ingenting mer. Förspill inte de här korta ögonblicken med att tala om mig.»

»Jag ser,» sade han, »att ni inte har förtroende för mig, och det fastän ni påstår, att ni känner mig så väl.»

Hon smålog med nedslagna ögon. Därpå fick hon samma pinade uttryck som förut. Det tycktes, som om något aflägsset höll på att arbeta sig fram i hennes hägkomst. Han teg några ögonblick. Han njöt af att se, hur minnets dagning randades.

Slutligen brast hon ut, i det alla hennes drag upplystes af igenkännandets glädje. »O! det var ni! Det var ju inte underligt, att er röst var så välkänd. Hur ofta under de gångna åren har jag inte hört edra ord: 'Du är väl inte rädd för mig. Jag vill ju bara föra dig hem'. Det var bara underligt, att jag icke genast förstod det. Men jag såg er ju aldrig.»

Han stod småleende och tyst och betraktade henne med en obeskriflig känsla af lycka.

»Och jag, som icke tackade er,» fortfor hon lika ifrigt, i det hennes ömma ögon sågo rakt in i hans. »Det har känts som ett samvetskval allt sedan. Om ni visste, hur jag grät efteråt för den saken. Jag föreslog min tant att annonsera i tidningarna — hon skrattade till, så att det glimmade af ögon och tänder — men man kunde ju inte annonsera bara ett tack till en snäll herre.»

Han skrattade också, men så blefvo de båda i en hast allvarsamma. En gemensam tanke på glädjens korthet grep dem, och han sade med en suck:

»Vill ni nu säga mig, hvarför ni tycker att det är underligt att tala med mig? Vi äro ju gamla vänner, fröken Blanche.»

Hon tvekade ett ögonblick och såg sig rädd omkring.

»Nej, ni kan inte försvinna nu som förra gången,» sade han. »Ni har ingen undflykt. Alla dessa människor hålla er fast.»

Hon såg åter ned, och därpå sade hon mycket allvarsamt:

»Jag tyckte det var underligt därför, att ni är en människa, som inte har frihet att tycka hvad ni vill eller handla hur ni vill.»

Hon tystnade plötsligt, liksom hon bejdade sig. Men då det i hast dagades för henne, allt hvad dessa ord kunde innebära, och hon fruktade, att han skulle anse dem

förmättna, trodde hon sig förbättra saken genom att tillägga med mild röst: »Jag ville inte för allt i världen göra er något ondt, och därför känns det nästan som ett ansvar att tala med er.»

Hon slog upp sina ärliga, vemodiga ögon och mötte hans blick. Han kände det, som om han blifvit träffad af ett skott midt i hjärtat, och öfver hennes ansikte drog en plötslig blekhet.

»Jag har haft en djup sorg just för den saken,» sade han hastigt och bråskande, »men i dag, nu i denna stund, förefaller det mig, som om den sorgen hade varit en obetydlighet.»

Hon rodnade litet.

»Det var väl,» sade hon, »att jag inte visste det, när jag där hemma tänkte på er. Det skulle ha smärtat mig så djupt. Fast kanske tvärtom. Om jag hade vetat det, skulle jag försökt att hjälpa er bära det. Det kanske hade lättat bördan för er, fastän ni knappast sett mig, och jag var så långt borta. Sådant där vet man aldrig.»

Han betraktade henne tyst, medan solstrålarna lekte i hennes hår och färgen steg på hennes kinder och hvarje hennes känsla förräddes af hennes växlande uttryck.

»Nej, man vet det aldrig,» sade han, — »och man vet heller aldrig, när det ögonblick kommer, som beseglar ens öde. Men jag tror obetingadt, att ni skulle kunnat bära min börda, ni sora har sympatiens underbara prägel i hela ert utseende. I ert ansikte läser jag allt hvad jag tänkt och drömt och hoppats...»

»Tala inte om mig,» sade hon allvarsamt, »Jag vågar inte se upp. Jag antar, att hundra par ögon betrakta oss. Och hvad skall fröken Hulda Mosander säga. Hon, som ni så ofta dansat med.»

»Har jag,» sade han, som vid denna påminnelse om tidens flykt blef utom sig — »kanske — men hon är god, hon säger aldrig något ondt. För öfrigt minns jag ingenting — jag har glömt min förtid — det är som om jag nyss födts till lifvet...»

»Tänker ni på, att ni också har ett ansvar när ni talar?» sade hon mycket sakta och med osäker röst.

»Nej — icke nu,» sade han. »Jag tänker på, att en konungason också kan slita sina bojer... att... att...»

Han märkte, att uppvisningen nalkades sitt slut, och han fattades af smärtans yrsel och vanvett. Hans röst började skälfa af det myckna, som brusade inom honom, våldsamt och med lidelsens vanmäktiga och ursinniga upproriskhet. »Jag skulle vilja,» fortsatte han flämtande, i det han böjde sig fram emot henne, »åh, jag skulle vilja liksom han, ni vet, som strök den sjukas flaskor med ett enda drag från bordet, så skulle jag också vilja stryka bort alltsammans, kavaljerer och kammarherrar, betjänter och livréer, hela den stängande, kväfvande ståten med ett enda drag och taga er vid handen och gå lifvets väg med er öfver dalar och höjder och se allting i större vidder och vara fri och veta, att vid min sida ginge...»

»Säg ingenting mer,» bad hon, »jag kan inte höra mer...»

Men orden brusade fram öfver hans läppar, oemotståndligt.

»Jag skulle sätta er så högt upp på tinnarne — att lifvet icke skulle förslå att visa er...»

»Tyst,» sade hon med en värdighet, som gjorde hennes unga ansikte nästan sublimt, »inte ett enda ord mer.» Och i det hennes röst plötsligt återgaf de känslor, som genomströmmade henne, och hennes ögon ännu en gång slogos upp mot honom, sade hon: »Hvad skulle ni också kunna säga mer? Jag står redan på tinnarne. Där står man bara några ögonblick — men det kan ju vara nog — för lifvet.»

»När — hvar får jag se er igen?» Ty farbrodern nalkades. »Säg det — fort.»

»Aldrig,» sade hon med ett smärtfyllt smålöje. »När man verkligen stått på tinnarne, så riskerar man inte att glida ned igen.»

Han drog sig ett par steg tillbaka, ty flickorna kommo fram till henne. Han förde handen till militärmössan, och hon såg på hans läppar, att han sade: »Farväl.» Hans bror kom och lade sin arm i hans. De underbara ögonblicken voro förbi.

* * *

På eftermiddagen kom ett bref från modern, som kallade henne hem. En af hennes små bröder hade sjuknat i skarlakansfeber. Hon for genast. Hästar från hemmet voro henne till mötes på halvva vägen. Under hela tiden tyckte hon, att det var så underligt, att lifvet bestod af otaliga hvardagar. Hela denna rad af hvardagar föreföll henne så främmande. De hade nästan sopats bort ur hennes hågkomst. Men så kommo sjukvården, vakan och omsorgerna. Till sist dukade hon själf under och greps af smittan, och så gingo veckorna i feberyrsel.

Sommarsolen sken på den fällda gardinen, när hon äntligen slog upp ögonen, och far och mor sågo det återvändande medvetandet i blicken.

»Mamma,» sade hon genast, »hvarför är du så svartklädd?» Och med häftig förskräckelse: »Är han död — lille bror — och jag, som inte orkade till slutet.»

»Nej, nej, lugna dig — för all del. Han är inte död — han är frisk och är ute och leker. Det är ingenting, som rör vår familj — men det är nog sorg ändå — sorg i hela landet.»

»Hvad är det?» sade hon och reste sig. »Det är den unge prinsen, sångaren har sjungit ut.»

»O!» sade hon och slog ihop händerna öfver sitt hufvud, »hvad jag är lycklig och glad. Nu får jag stå kvar på tinnarne — midt i solljuset och aldrig, aldrig glida ned.»

»Hon yrar igen,» sade modern bekymrad. Men hon såg på dem med en redig blick, hvars innehåll ingen af dem förstod.

»Du är väl inte rädd för mig, Blanche,» sade hon med matt röst, liksom hon upprepat en läxa ur minnet, »jag vill ju bara ledsaga dig hem.»

* * *

Tant Katy tystnade, och vi sutto alla liksom förlamade, hennes röst hade varit så gripande, och vi sågo nu i glöden från den utbrunna brasan, hur hennes ögon hade detta nästan visionära uttryck, som de ibland brukade få vid de högtidstillfällena, då hon lät öfvertala sig att berätta något för oss.

»Men, tant Katy, är det där sant?» hviskade jag slutligen. Jag satt henne närmast bland de ungdomar, som slagit sig ned omkring henne på låga stolar eller på själfva mattan.

Hon vaknade långsamt nästan som ur en dröm. »Om det vore sant,» sade hon sakta med ett frånvarande uttryck, »då vore det kanske orätt att berätta det.»

»Jaså,» sade han, som skulle bli landbrukare, i det han sökte afskaka den svärmiskt romantiska stämning, som gripit oss alla, »då är det inte alls sant, då?»

»Om det inte vore sant, då vore det kanske ännu mer orätt att berätta det,» sade hon på samma drömmande sätt.

»Men, kära tant Katy,» sade han, i det han reste sig upp och sträckte på sig, »om det hvarken är sant eller osant, hvad i all världen är det då?»

»Jag tror vi tända lamporna nu, barn,» sade hon med sin vanliga glada och milda röst. »Bilderna i glöden göra oss alldeles vimmelkantiga.»

(Illustratör: V. Andrén.)

ELINS JULROSOR

Julen, kristenhetens stora högtid, stod för dörren, och i alla hem rustades, om än på olika sätt, för dess firande. Där rikedom och njutningslystnad förde spiran, offrades stora summor på själfviskhetens altare, medan återigen en allvarigare uppfattning af lifvet och dess förpliktelser framkallade en varmare medkänsla för andra, ett behof att dela med sig och sprida glädje i glädjefattiga hem. Och sålunda hände sig, att icke blott tidningarna hade att omtala stora summor, som lämnats till utdelning bland de fattiga, utan att ock många gåfvor på enskild väg kommo dessa till godo.

I en af hufvudstadens moderna palatsbyggnader, högt uppe vid takåsen i en s. k. vindskupa, bodde sedan några år en flicka, som genom tråget arbete på en större syateljé förtjänade sitt dagliga bröd. Visst värkte ryggen och visst sve do ögonen, då hon efter tolf timmars arbetsdag, sent på kvällen trefvade sig upp för den sista mörka trappan, men hon klagade ej. Tvärtom hvilade en stilla frid öfver det själfulla ansiktet, liksom den lilla kammaren i all sin anspråkslöshet bar prägel af en viss hemtrefnad. Öfver den väl uppbyggda sängen var ett hvitt täcke utbreddt; på den lilla furubyrån stodo några fotografier framför spegeln; på bordet låg en bibel och på fönsterbrädan stodo ett par väl vårdade krukväxter.

»Huru kan du ha tid med det här skräpet,» utbrast en kamrat, som en söndagsafton sökte Elin, pekande på krukväxterna. »Icke skulle det falla mig in att ägna ett ögonblick åt några blommor.»

»Och jag kan icke undvara dem,» svarade Elin, »de fylla så väl upp tomrummen i mitt lif.»

»Ja, du är olik oss andra,» inföll kamraten, »och vi undra ofta, hvarifrån du får ditt solsken.»

»Åh, jag bor ju åt solsidan,» återtog Elin med ett egendomligt leende.

* * *

Som sagdt, närmade sig julen, då Elin en morgon med lika mycken undran som glädje upptäckte ett par små knoppar på sin enkla månadsros. Det var något ovanligt för årstiden, men de soliga dagarna under adventet kommo knopparne att svälla, och det var med en känsla af nästan moderlig ömhet, som den ensamma flickan dag från dag följde deras utveckling, och huru trött hon än var efter dagens arbete, kunde hon ej öfverlämna sig åt hvilan, förrän hon kastat en blick på sina älskade rosenknoppar. Tänk, om de skulle slå ut till julen! Hvilken förtjusande julkapp skulle det ej bli!

Och julaftonen kom med strålande solsken och glittrande rimfrost på träd och buskar, och som den inföll på en söndag, var Elin ledig och såg med obeskriflig glädje vid sin återkomst från högmässan i kyrkan, att rosenknopparne brutit sitt fångsel och nu stodo fullt utslagna i middagssolen.

Predikantens ord hade värmt hennes hjärta. Han hade talat om den stora julgåfvan och den gudomliga kärlek, hvaraf den var det högsta och skönaste uttryck. Uppfylld af tanken härfpå, satt Elin nu och betraktade sina rosor. »Hvad Gud är god,» tänkte hon. — »O, att jag kunde göra något för att bevisa honom min kärlek! Jag ville så gärna gifva honom något i hans allraminsta små bröder. De rika äro dock lyckliga, de kunna gifva och kunna med sina gåfvor aftorka många tårar, men jag, jag har ju intet att gifva, jag har bara mina rosor. — Mina rosor? —

Skulle jag då ej kunna gifva dem?

Skulle de ej kunna tala ett kärlekens ord till något ängsligt hjärta? Och den fattiga flickan försjönk i stilla efter sinnande, under det hon utkämpade en strid, som för mången

skulle synts barnslig, men för henne var allvarlig nog, ty det gällde ju offret af något mycket kärt.

Efter en stund reste hon sig emellertid med prägel af ett fast beslut i det lilla ansiktet, under det hon hviskade vid sig själf: »Jag vill gifva dem åt dig, Herre. Låt mina julrosor tackas dig.»

Följande dag, juldagen, sken solen åter lika klar, och sedan Elin äfven nu deltagit i församlingens gudstjänst, kastade hon vid hemkomsten en afskedsblick på sina rosor, fattade saxen och klippte med ett raskt tag af dem.

Men de skulle ju också föra ett gladt budskap med sig, och så öppnade hon bibeln och skref med öfsvad hand på ett litet hvitt kort, som hon stack in mellan de gröna bladen: »Gud är kärleken!» Därpå trippade hon åstad i sin slitna vinterkappa den långa vägen till allmänna sjukhuset. Det var den stund, då besökande hade tillträde dit, och Elin var bekant med en af sköterskorna. Till denna vände hon sig nu och yttrade brådskande: »Se här ett par rosor! Jag ville gärna glädja någon af de sjuka med dem. Gif dem åt den du tycker bäst behöfver en liten uppmuntran. Jag känner ingen personligen.»

Och sköterskan gaf blommorna åt en blek, utmärklad kvinna, som nyligen genomgått en svår operation och troligen icke hade lång tid kvar på jorden. Hon hade kämpat en hård kamp, ty hon ville ej dö, och under det hon kände, huru krafterna sjönko, grep hon med krampaktig ifver efter lifvet. Och hvad som höll henne kvar vid detta var *moderskärleken*. Hon hade tre små barn, hvaraf det minsta var blott några få veckor gammalt. Hvem skulle *älska* dem, om hon togs ifrån dem? Hon kände sig så omistlig, och fastän hon länge vandrat med Gud, tyckte hon sig nu ensam och öfvergifven. Då kommo Elins julrosor såsom en ljufilig erinring om, att någon ännu tänkte på henne. Och härvid för ett stilla leende öfver de bleka dragen, ett leende som blef än soligare, då hon läste de få skrifna orden. Dessa väckte till lif tro och förtröstan i hennes hjärta och gjorde den mörka dalen med ens ljus. »Herre, är du kärleken, då är det *du*, som skall taga vård om mina små,» hette det åter och åter inom henne. »Jag frågade nyss, hvem som skulle älska dem, nu vet jag det — nu lämnar jag dem lugnt åt dig.» Och striden var öfver, och efter tvåne dagar hade hon i frid trädt öfver gränsen mellan tid och evighet.

Då den fattiga sömmerskan vid ingången af det nya året åter besökte sköterskan på den stora sjuksalen, hörde hon af henne omtalas, hvilken mission hennes blommor fått utföra, och i sitt hjärta tackade hon innerligt Gud härför.

Sådan är den enkla berättelsen om *Elins julrosor*.

(Illustratör: J. Nyström.)

L. S.

—>> Dikt af Helena Nyblom. <<—

Hvorfra jeg kommer,
I den lyse Sommer,
I Höst eller Vår,
Med Båden ind over »Saltsjöns» Vove,
Med Dampen op gennem Smålands Skove,
Af Glædesgjensyn mit Hjerte slår.
Det är som Solskin imod mig springer,
En Sang i Dur der i Jubel klinger,
Og gjør min Venten skjälvende glad,
Når frem over Bølgen jeg ser den flagre,
Den blomstrende, lyse, elskede, fagre,
Glædesstrålende Stockholmsstad!

Havet samler Bølgehærene,
Drager dem med sig ind gennem Skærene,
Lokker og leder dem,
Samler og breder dem,
Ind gennem trange, fjeldtrykte Sunde,
Ud mellem blomstrende Enge og Lunde.

Havet befaler,
Synger og taler:
»Skynd dig, min sprøitende Bølgehår,
Storm forbi alle Klipper og Skjær!
Træng gennem Sundene, end så trange,
Flygt gennem Fjordene, end så lange,
Lönnen for Löbet tilsidst skal I få.

Underlig er vel Veien jeg leder Jer,
End mere underligt hvad jeg bereder Jer,
Inderst i Labyrinthen I nå
Deiligste Syn som Bølger så.

Og Bølgerne skumme, sprøite og glide,
Krumme Toppene gnistrende hvide,
Åndeløst vandre,
Jage hverandre,
Håbe bestandigt: »Bag næste Fjeld,
Bag næste Skove kommer det vel!»

Da suse mildere Vinde,
Lyse Ege og Linde
Brede sig over Klipperne hårde.
Slotte og Gårde,
Landhuse hvide
Side ved Side
Smykke de Kyster hvor Bølgerne glide.
Ned over Skrånterne tumle Bäckene,
Snefald af Blomster lyse i Häkkene.
Höit på Terrasserne Haverne gløde,
Undre at Bølgerne skummende haste,
Vifte til Hilsen og Roser røde
Efter dem kaste.

Sölvlette stige Morgenens Tåger,
Lydløse svæve de hvide Måger,
Visende Veien som Hären af Bølger
Skvulpende følger.

Se! da åbnes den sidste Fjord
Med Seileres lystige Vrimmel.
Rundt om den vårlyse, blomstrende Jord
Under en strålende Himmel.
Men som af Havets Vande bårne,
Svømmer der Tårne!
Hvidt som ett underbart Syn i Drømmen,
Inderst ved Strømmen,
Bølgerne se det blinke og flagre! —
Frisk sprunget op af Havets Bad
Smiler imod dem den lyse, fagre,
Glædesstrålende Stockholmsstad.

Da er det som hele Havet lo,
Bølgerne rase og larme
Og styrte med åbne Arme
I Strømmen under »Norrbro» —
Men »Mälarn» ventede dem længe deroppe,
Alle dens Vover nysgjerrigt hoppe.
Som festklædte Mör
De neie og dandse,
Med hvide Krands
Og Flagreslör,

Synge Havet »Velkommen i Havn!»
Da råber Saltsjön Mälarns Navn,
Og svinger den blide Indsö
Vildt i sin stærke Favn.

Er Veiret stormfuldt eller godt,
Tidligt eller silde,
Der feires under Stockholms Slot
Et evigt Velkomstgilde.
Et Bryllupsgilde, et dundrende,
Af Havets og Mälarns Vover,
De tause Måger undrende
Svæve Dandsen derover. —

Men når endt er Vår og Sommer,
Og den hårde Vinter kommer,
Den med vred Forundring ser,
At jo vildere den sner,
Og jo strengere den fryser,
Desto mere Stockholm lyser,
Desto gladere det ler.

Det tindrer og lyser fra alle Kanter,
Smykker af levende Diamanter
Krone Bjergenes Toppe.
Som gjemte Gnister
Af Asken brister,
Nede og oppe
Tændes i Mørket Stjerne ved Stjerne.
Langt i det Fjerne,
Höiest på »Söder»,
Det glimrer og glöder.

Overalt en dirrende Stjernevrillen
Under Vinterstjernerne höit på Himlen.
Stjerner som hvile og Stjerner som vandre,
Kappes i Skjönhed med hverandre
Guldgule, røde, smeltende hvide,
Stjerner som flyve og svæve og glide.

Men höit over Slottets mächtige Tag
Springe to Flammer, blåligt lange,
For alle de andre Lys at fange
Og gjøre Vinternatten til Dag. —
To Flammer der höit som et festligt Kvad
Over alle Fakler og Flammer flagre:
»Se, denne lyse, elskede, fagre
Glädesstrålende Stockholmsstad!»

Og selve Isen svarer
Med skingrende Fanfarer.
Over den stivnede Bölgehär,
Under tusinde Stjerner Skjær,
Danser Ungdommens Skarer.
Ungdommen med sit friske Mod,
Som lige let med sin lette Fod
I Blomster og Sne kan træde,
Ungdommen med sit klare Blik,
Som vil ha' Musik, og fuld Musik,
At tolke sin fulde Gläde! —

—Vi ved det, Stockholm — der findes Steder
Med stærkere Arbeid' og dybere Gläder,
Med ädlere Minder fra större Tider,
Med varmere Hjerter for alt som lider,
Med renere Tröst for alt som gräder.
Men vil en Stund jeg mit Hjerter lette,
Og ret med Skjönhed mit Öie mätte,
Og se hvor Naturen har kasted og skyllet
Og overhyllad
Med gode Gaver en Plet på Jorden,
Og klädt sin Yndling i Höitidssmykke,
— Vil jeg se hvad der ligner Ungdoms-
lykke
Og le mod et Syn der gjør mig glad —
Da, Dronning bland alle Steder i Norden,
Frisk steget op af Havets Bad,
Jeg standser at se dig blinke og flagre,
Du blomstrende, lyse, elskede, fagre,
Glädesstrålende Stockholmsstad.

(Illustratör: A. Engström.)

Skiss af
Wilma Lindhé.

Det var kort före jul och bitande kallt.
Isblommorna på fönsterrutorna gnistrade
likt diamanter i det skarpa solljuset,
som ej hade förmåga att smälta en enda
af dem, och Agnes Frese kände sig mera
ensam än någonsin innanför dessa dunkla
glasskifvor, hvilka liksom afstängde henne
från den öfriga världen.

Upp till henne trängde ljudet af bråds-
skande steg, gnisslandet af kalkmedar, barna-
skratt och bjällerklang, men det var för ti-
digt att gå ut ännu. Klockan var endast
elfva, och först klockan två brukade hon
taga en promenad eller göra en åktur.

En varm, parfymrad luft strömmade
emot henne, när hon kryssade sig fram
mellan hopade möbler, tunga draperier och
eleganta småting för att se efter att allt
var i ordning i den stora våningen — som

det för öfrigt alltid var, tack vare många
och invanda tjänare.

»Ett vackrare hem än mitt kan ej fin-
nas,» tänkte hon, liksom otaliga gånger
förut; men hon hade sett det i tio år nu,
utan att behöfva göra något till dess för-
skönande och bevarande, och öfverfölls stund-
om af en oförnuftig längtan att något
skulle gå sönder eller fördärfvas och be-
höfva ersättas med nytt. Hade det funnits
barn, som lekt och rustat i de stora prakt-
fulla rummen... ja då!

Nu var hon inne i den gamla tankegån-
gen igen, hvilken låg lurande i bakhåll för
att träda fram genom de orimligaste idé-
portar.

Barn?! Först hade hon hoppats, längtat
och väntat, och sedan — när hon fått viss-
het om sina drömmars fåfänglighet —
försökt att resignera och fylla tillvaron så
godt hon kunde.

Väggar och etagärer voro fulla af taf-
lor och prydnadsföremål, målade med dilettan-
tens synbara ansträngning att härma na-
turen. Hon visste själf, att hon aldrig kunde
bli konstnärinna, och kände sig allt mera
missnöjd med dessa försök, som ej till-
fredsställde hennes högt utbildade skönhets-
sinne. Hade hon arbetat för bröd, hade det
varit en annan sak, då hade själfva hennes
sträfvan adlats af nödvändigheten. Som
det nu var, lade hon ned penseln för alltid och
kastade sig öfver litteraturen, såväl den
nyare som de gamla klassikerna. En tid
glömde hon också verkligheten och tyckte
sig hafva nog — men så — liksom på en
gång — trängde sig fråga efter fråga in på
hennes: »Hvartill tjänar det? Hvad nytta
gör jag genom mitt vetande? Om jag kunde
gagna mänskligheten? Om jag hade några
egna tankar — vore de än så ringa — att
strö ut — litet födande korn åt de skaror, som
ej förstå att tillgodogöra sig det bästa —
de stora andarnes gåfvor — eller om jag
ägde barn, som...?»

Återigen stod hon framför denna samma
fråga, som ej lät afvisa sig.

Enda dottern i ett förmöget hem, hade
hon vårdats och omhuldats lik en ömtålig
planta och så vidt möjligt hållits i okun-
nighet om synd och nöd. Ja, ännu i denna
stund visste hon föga om lifvet utanför den
fashionabla stadsdel, i hvilken hon flyttat
in, då hon gifte sig med en af stadens ri-
kaste män. Det hade varit ett giftermål
af kärlek. Knappast ett ondt ord hade
fallit makarna emellan, och dock kommo
de med hvarje dag allt längre ifrån hvar-
andra.

Kanske gjorde han sig ej reda därför
eller led därpå, upptagen som han var af
sin affärsverksamhet, hvilken alltmera slukade
hans tid och tankar, men så mycket
klarare blef det henne, ju tommare och inne-
hållslösare hon kände tillvaron.

»Om det funnes barn, som bunde oss till-
sammans, med gemensamma intressen och
plikter, skulle vi ej kunna gå skilda vägar,»
sade hon sig med stigande bitterhet.

De första åren af sitt äktenskap hade
hon lyst som en stjärna inom sällskaps-
lifvet; men innanför den vackra ytan gömde
sig en finkänslig, djupt anlagd själ, som
ej kunde nöja sig med glitterguld, och när
så hyllningen antog karaktären af kurtis
och mannen alltmera sällan hade håg och
tid att skydda henne genom sin närvaro,
greps hon af vämjelse och drog sig tillbaka

inom hemmet för att där gömma en obestämmd, allt mera ökad längtan.

Religion? Vägörenhet?

Mer och mer omspunno hennes tankar dessa ord, hvilkas kärna hon ej fattade och dock skyggt sökte närma sig.

Den offrande kärlek till Gud och medmänniskor, som skulle drifvit henne framåt på dessa vägar, fanns ej, men så mycket mera af fruktan för det osköna, vidriga, fränstötande, hon genom böckerna visste att hon skulle möta, om hon vågade sig in i armodets boningar.

Hvad annat än pengar hade hon också att gifva? Hon kände själf, att det var för litet. Och ej nog därmed, innerst låg också, som förnämsta driffjädern — det visste hon — behovet att för egen del vinna frid och tillfredsställelse.

Så hade åren gått, dag för dag, utan att hon hunnit längre än till en allt säkrare visshet, att det närvarande ej var henne nog.

Och tanken på att taga ett fosterbarn hade vuxit sig allt större inom henne och funnit genklang hos mannen.

Aldrig, aldrig skulle det väl ersätta henne eget kött och blod, men det blefve dock något att leva för, ägna sig åt, dela med sig till!

Frågan var blott att finna reda på ett barn, som hade just alla de egenskaper som fordrades — god härstamning, skönhet, hälsa, begåfning med mera.

Men — efter långvarigt sökande och brevväxling med framstående läkare — ansågs skatten nu funnen, en liten flicka af rent fabelaktig skönhet och begåfning, hvilken mannen, åtföljd af en sköterska, rest för att hämta långt inne i hjärtat af Tyskland. I tankarna följde hon honom. Just denna dag borde han vara vid målet; men i stället för att glädja sig öfver, att allt var afgjort, erfor hon en pinsam beklämning.

Hvilket ansvar hade hon ej åtagit sig — och om hon missräknat sig och ej kunde älska den lilla!

I slutet af våningen, innanför den med blått siden dekorerade sängkammaren, låg ett rum, som hon redan första året af sitt äktenskap i tankarna möblerat ungefär som nu, men hvilket stått tomt ända tills för några dagar sedan, då hvitlackerade, docklika stolar, soffa, bord och byrå samt en liten säng med rosenrödt sidentäcke flyttats in.

Hitin skyndade hon, med en dunkel förkänsla af att finna ro.

Hvita, lätta gardiner täckte fönstren, utan att taga bort något af sol och luft. Hon visste nog, hur en barnkammare skulle se ut!

Lång och smärt, med mörkt krusigt hår och varma ögon, var hon vacker ännu vid sina tjuguåtta år och blef det ännu mer genom det soliga leende, som upplyste de något skarpa dragen.

»Här kommer jag väl hädanefter att tillbringa min mesta tid,» tänkte hon, medan hon rörde om i den flammande eldbrasan.

En fåfängans glädjeblixt öfver att den lilla var så vacker sköt i detsamma upp inom henne. »Tänk, att få ha henne med på promenad och åkturer, klädd i de näpnaste dräkter, eller visa henne för gäster och besökande! — Ett fult barn skulle hon aldrig vilja kalla för sitt!»

»Hvilken jul det skall blifva!» tänkte hon vidare och rätade på sig. »Gran naturligtvis, som jag ej brytt mig om de sista åren, och julklappar i mängd!»

Nej, hon kunde icke vänta till klockan två, hon måste genast ut för att köpa dockor, leksaker, kläder och mycket annat.

Inom några ögonblick stod hon insvept i sammet och pälsverk framför en af de stora väggspeglarna och smålog ofrivilligt mot sin egen bild.

Kölden var mera bitande, än hon trott; men ombonad som hon var, verkade den endast upplifvande och gjorde henne lätt om hjärtat.

Plötsligt hejdades hon af en framsträckt hand och mötte ett par sorgsna, bedjande ögon. En kvinna med ett bylte på armen stod framför henne. Åh, så sjuk och eländig hon såg ut, där hon stod, stödd mot husväggen för att ej falla!

Agnes kände ett styng i hjärtat och fick hastigt upp sin börs.

Hela två kronor!

Ett lyckligt leende spred en ögonblicklig ljusning öfver tiggerskans tärda anlete, men för Agnes var det, som hade solen gått i moln.

Nu först kände hon kylan. Hur otillräcklig hade ej den armas dräkt varit, och hvar var hon väl hemma?

»Fattiga två kronor, i stället för att taga reda på hvad som kunnat göras för att afvända den värsta nöden! Stod hon kvar männe?» Agnes vände, i hopp att träffa henne, men hon var redan borta.

Med en beklämmande känsla af skuld gick hon framåt och in i en grannlåtsbod, och när hon valde bland dockor och lyxartiklar, var det som hade tiggerskans ögon häftat vid henne, ej endast bedjande, utan förebrående.

Det blef ej mycket handladt, endast en grant utstyrd docka, hvilken hon tog med sig inuti muffen.

Julhandeln pågick som bäst. Glada, beskäftiga människor skyndade om hvarandra i muntert samspråk, och på körbanorna korsade slädarna hvarandra i ilande fart, medan hjällror klingade och kölden purprade unga, lyckliga ansikten.

Agnes stannade ett ögonblick utanför sin port, njutande af den lifliga taflan, då i det samma ett par hästar, som trasslat in sig i slädnätet, sprängde fram och liksom sopade undan de förskräckta fotgängarne.

Gud i himlen! Agnes insåg det: hon skulle ej hinna undan, kvinnan som släpade sig öfver gatan — tiggerskan som nyss förut korsat hennes väg.

Där låg hon, träffad af hästhofvarna, med ett gapande sår i hufvudet.

Utan betänkande rusade Agnes fram och försökte hämma blodet med sin spetskantade näsduk.

I nästa ögonblick hade folkskockning bildats, men hon låg kvar på knä i snön, böjd öfver den sårade.

»Bär henne upp till mig, jag bor här bredvid,» sade hon, blek af själsrörelse.

I det samma nåddes hennes öra af ett sakta kvidande, som skär henne in i själen. Hvad var det — kunde det vara?!

Helt nära, liksom kastadt i hennes sköte, låg ett trasbylte och däruti ett barn — ett litet skelett, som köld och nöd ej hunnit helt tillintetgöra.

Ett barn! Hon tog det i sina armar och sprang uppför trapporna, in i den tillämnade barnkammaren, slängde af ytterplaggen, sände bud efter en läkare och bådade med egna händer ner den lilla under det rosenfärgade täcket.

På soffan, stödd af kuddar, låg modern kämpande den sista kampen.

»Nöd och umbärande hade i alla händelser tagit lifvet af henne, det slag hon fått påskyndade endast hennes död,» förklarade läkaren efter slutad undersökning.

»Är det någon ni vill träffa? Har ni några anhöriga?» frågade Agnes, böjd öfver den döende.

En nekande rörelse med hufvudet var enda svaret.

»Hvarför gråter ni?»

»Mitt barn . . .»

En varm blodvåg sköt upp i Agnes hjärta, då hon fattade den döendes hand.

»Det skall hädanefter vara mitt!»

»Ert?!»

Det låg glädje och på samma gång mistro och undran i de bristande ögonen.

»Jag har intet! Vill ni gifva mig det?»

De båda kvinnorna betraktade hvarandra. Den ena vacker, rik, strålände af hälsa, den andra pinad till döds, med ett helt lif af lidande bakom sig. I bådas ögon lågo kärlek och trofasthet.

»Om jag vill? Gud välsigne er!»

»Hvad heter hon?»

»Elsa . . . och . . . hon är välskapad.»

Ett leende, som berättade att modersöгат funnit henne mer än så, gled öfver de visnade läpparna.

»Låt mig se henne ännu en gång!»

Agnes lyfte upp den lilla och bar henne,

insvept i det rosenfärgade täcket, till modern, hvilens kallnade händer smekande öfverforo det glänsande tyget.

»Hon skall inte frysa . . . och svälta . . . eller . . .»

Några ryckningar, ett djupt andetag och allt var slut; men öfver det vaxbleka, insjunkna ansiktet bredde döden ut ett skimmer af lycka, som lifvet aldrig haft att gifva.

Den lilla, som legat i dvallik slummer, vaknade upp, såg sig omkring med skrämde, förvånade ögon och började gråta — icke vredgadt och häftigt, utan klagande och bittert, som vore sorgen henne väl bekant.

Agnes sprang för att hämta dockan att roa henne med, men muffen var tom — hon hade tappat den vid olyckstillfället, tappat leksaken, som . . .

I samma ögonblick kom hon att tänka på mannen och ändamålet med hans resa.

Ännu var det ej för sent. Ett telegram kunde nå honom — ett telegram, som upplyste om, att hon redan funnit det sökta, ett barn som hon kunde älska — ja, redan älskade — och som skulle blifva något mer än en leksak, en vacker docka att visa fram och skryta med.

Ett ömt leende krusade hennes läppar, då hon betraktade det blåbleka lilla ansiktet och de magra halfvissnade lemmarna.

Den lilla uppfyllde i intet fall de fordringar, hon ställt på sitt fosterbarn. Hon var ej vacker och skulle troligen aldrig blifva det, och hvad visste man väl om hennes börd och de anlag till godt eller ondt, hon fått i arf, men just sådan som hon var — en bild af det mänskliga eländet — älskade Agnes henne och skulle kämpa om henne mot sjukdom, synd och död.

Kraft därtill strömmade redan genom hen-

nes ådror. Nu först tyckte hon sig stå midt inne i lifvet, i stället för på sidan där af. Nu först förstod hon: att så länge tankar och handlingar ytterst afse egna intressen och fördelar, tillvarons alla skatter och möjligheter äro ett dödt kapital och intet annat.

Denna dag hade slagit en brygga mellan henne och lidande medmänniskor, som hon ej skulle skygga tillbaka att beträda. Hon hade gått egna ärenden, egna vägar, nu skulle hon gå Herrens!

Kristusbarnet, hvars födelsefest all världen redde sig till att fira, hade hitintills varit henne en myth mera än en lefvande verklighet, men nu — med nöd och död för ögonen — greps hon af längtan att likna honom, som blef människa för att frälsa det som förtappadt var.

(Illustrator: V. Andrén.)

Mor Jul.

Nu lägger det sig speglande glanskis öfver hela viken, långt ut mot Bergö och Mosstorp. Nu täckes det gula höstgräset på strandängarna af en tät, hvitgnistrande duk, och på de mörka granarnas grenar lyser det frusna fingor i den kalla decemberdagern. Nu flamar brasan i salskakelugnen varmare än annars och husmor och flickorna ha stök i köket dagen i ända. Nu börjar den, som är borta från de sina, att räkna och räkna med årets daglängd framför sig, och sinnet längtar, men det längtar i lycka, ty det ligger jubel framför. Det lider emot jul.

Det kommer ett stänk af vemod i mina

tankar, när jag så ser hemmet framför mig där jag sitter i staden miltals ifrån de mina och drömmer om dem. Ty hägkomster och förhoppningar bära en skugga öfver sina drag, de äro till blott i mitt minne och min dröm, och jag kan ej få trycka dem till mitt bröst, som jag ville så gärna. Och det är med en känsla, som om jag mistat något mycket kärt, som jag flyr i drömmen och går som barn igen mellan granhäckarne upp till den gamla gården. Snön är frusen och knarrar under mina steg; jag ser de vanliga väldiga halmkärfvarna framför huset med klungor af gråsparfvar och en och annan talgoxe, plockande i hafrevipporna. Det kommer öfver mig en underbar stämning af helgro, och granskogen och den kala björkdungen stänga ute allt, som ej hör till mitt hems hvilande idyll.

Jag sluter ögonen och drömmer, och halt glömda minnen vakna åter och fånga mig med allt det förgångnas makt, och otåligare än förr längtar jag och längtar till jul . . .

Och äntligen har jag lämnat staden och är på färd hem. Ånghästen är långsam för min otålighet, jag har ej ro i kupén, jag ställer mig ute på platformen för att höra, hur snabbt vi resa. Framåt med ett hvin och ett dån och ett rassel, genom fält, genom skogar, genom ängar, genom berg, en byggnad syns, som liknar mitt hem, den är fjärran, nej, nu är den här, nu är den borta redan, en bro kastar en snabb skugga öfver mig och är försvunnen för min blick, bort med ett hvin och ett dån och ett rassel, en skynt af gårdar, af människor, af strömmar, af vägar, röken vältrar fram svart och tung och rullar ut öfver nejden och

tecknar vårt spår genom luften, medan folk hejdar sin gång och ser efter oss, som rusa bort snabbt och säkert, trotsande storm och snö, bort med ett hvin och ett dån och ett rassel, närmare och närmare kända och kära bygder.

Åh, det är en lisa att vara framme, att få krypa ned i fällarne i vår gamla släde och höra gamla Jan Axels prat om allt och alla där hemma, orden ha en troskyl-dig klang och hjärtat värmes vid dem och vidgas. Åh, hvilken njutning att känna, hur släden glider på skaren, och höra den klangfulla bjällran ljuda öfver snön med sin klara, hemtreffiga ton och se den bygd, där allt är ett välkommen för min känsla. Och så köra vi upp på gården, och i öfverströmmande fröjd känner jag mig hemma till julen...

Det är julafton. Far och mor och syskonen och jag sitta i den sena kvällstunden, sedan alla julklappspaketen brutits och det yra jublet och skämtet flutit öfver i lugn glädje och munterheten hvilat midt ibland oss, då ljusen i granen tindra som mäktigast, i stora salen och halvdromma. Det är ett stort, djupt rum med tre fönster ut mot viken, väggarna äro klädda med ek till manshöjd, och ofvanför sitter en gammaldags väggbonad med egendomliga skepnader. På ömse sidor om det väldiga matbordet stå granar, jämnhöga, med bomull och glitter på alla yfviga grenar och flaggor och konfekt och tunga rödgula äpplen, hvilket allt småsyskonen fäst upp. Och jag ser in i ljusskimret och undrar om det är något okänt ljusrike, från hvilket dess glans är lånad.

»Mor», säger jag, »hvilken underbar kväll!»

»Ja, det är så,» svarar hon stilla, som i tankar, »som en saga.»

»Jag ser en saga, tycks det mig, mor. Det är julafton och du går här i salen, och ljusen äro tända, men jag kan inte se oss andra, far och syskonen, vi äro väl i julbönen i Sjögårds kyrka kan jag tro. Här är fest i tystnaden, julklapparne vänta i hörnet vid soffan, och det är lukt af lack i luften och du ser ut i mörkret, hvilket tränger sig på fönstren. Så slår du upp stora porten på vid gafvel och ropar ut i svarta natten: »kom in! kom in!»

»Ser du skepnader ute i mörkret, mor?» Ja, de komma, det är en tät-nande, ändlös rad af vandrare, hvilka stiga in här; de taga af sig hufvudbonaden och snön dryssar ned af deras kläder; alla gå ljudlöst

och snön väter ej, då den faller, det är som ett tåg af andar, fast i jordiska skepnader och dräkter. Du välkomnar dem alla, och det är en glans af lycka och godhet i dina ögons djup, hvilken värmer som ett kärt famntag. Och du visar till bords och på granarnas skatter och bjuder alla och säger: »Ingen får gå ut med julen, det är gåfvans och gifvandets högtid,» och alla tacka

dig, och de sätta sig ned och njuta hvad du bjuder, och när en slutat, stiger han upp och tackar dig och vandrar, och det är en oafbruten ström som kommer och som går.»

»Går? Gå de ut igen i vinternatten, gossen min?»

»Ja, mor, de gå. Du trycker de händer, hvilka räckas, och spørjer dem, hvarför de ej vilja stanna. Stora Dals herrgård har rum på skullar och kammare för dem alla, säger du, men de skaka sina hufvuden och gå ändå. Och du frågar hvarför, och de svara dig ej, men det stiger en hviskning rundt ikring dig, eller är det bara en aning, hvilken besvarar din fråga. Alla dessa vandrare, säger den, äro stadda på vallfart. Ty alla skola hem. Bort ha de gått och borta ha de dvalts under årets alla rullande dagar, men i julkvällen griper dem deras djupaste längtan: hem. Ser du, moder min, gubben där framför dig, han har haft en lång vandring redan, det ser du af hans trötthet och de slitna sulornas armod. Men han är snart framme nu, och hans färd ilar fram; hans tanke är rastlös i att skapa och skapa det gångnas brustna lif ånyo. Du har varit god, moder, hvilken låtit vand-

arne fägnas i julfröjd under vägen, det skall gifva mången ny vilja att nå fram, när han tvekar tröttad på vägen. Du skall aldrig möta dem mera i lifvet, du skall aldrig skönja de vandrarnes drag, men minns att det dragit förbi dig i julkvällen, detta eviga tåg af vandrande sinnen och tankar, hvilka alla söka mot hemmet. Hör, hur luftdraget från snövidden därute talar med tusen stämmor, det är alla de vandrande, hvilka tälja sin hemlösa dröm om ett hem, sin längtan, sin trånad. Du skall höra dem mäla om tusen småting, vid hvilka de fäst sin kärlek, tusen obetydligheter, hvilka vunnit storhet och betydelse som minnen, och du skall finna de lifsstarke länkar, hvilka binda dem vid det ena, det enda. Vi vanka, vi vandra, vi villas, vi irra omkring, endast ett är rummet, där vi hvila, där vi äro, där växlingen icke når oss, där omskiftelsen är fjärran, och det är vårt hem. Så vandra, ni skuggor, ni vandra mot målet. Och så står du och tänker, mor, när våra bjällror klinga från vägen och vi komma i lugn lycka.»

»Ja, jag har sett dem,» säger mor drömmande, det var icke till mig de kommo, jag stod ibland dem och vi vandrade genom snön dit där julljusen lyste, vi voro barn alla, större och mindre, längtande barn, och Mor Jul stod i dörren och tog oss i famn och vi nästan snyftade i lycka och hon sade: »Barn, ni ha haft arbete och tyngd, kom och dröm hos Mor Jul er dröm om lyckan.»

»Ja, lyckan i ett hem,» säger jag sist. Och så drömma vi tysta i julens natt.

Lennart Hennings.

(Illustrator: D. Liwngdahl.)

”Valfärden till Kevlaar.”

Berättelse af
Amalia Fahlstedt.

Det var en af de första dagarna i maj. En sådan dag, då en nordisk himmel bär jagande hvita moln på solskimrande blå grund och en nordisk mark små hvita, gula och blå blommor, hvilka le mot sin moder himlen, tills stundom leendet plötsligt bleknar, då en bister frost härjande drar fram öfver dem.

Vårhimlen låg med sin ljusa färgprakt förskönande öfver de gammaldags, oansenliga hus af högst kalkborgerligt yttre, hvilka bildade Sankta Maria kyrkogata. Bredvid den, liksom de, föga vackra kyrkan, som reste sig mot skyn, liknade de en rad kycklingar i närheten af sin mor. Stilla och oberörd af världens stormar låg den där; och kyrkklockornas mäktiga dån, som med korta mellanrum fyllde den och tycktes komma den att skaka i sina grundvalar, ackompanjerade endast dess hvardagliga, enformiga lif.

Ester gick fram mellan gatans grå murar, på hvilka eftermiddagssolen kastade sin förgyllning, liksom på den sjuttonåriga flickans enkla, ljusa dräkt; och hon liknade dessa kvinnor å miniatyrmålningar i gammal munkapränt, hvilka synas halft barn, halft madonna, och hos hvilka en viss husmoderlig värdighet förenas med en viss ljuf vekhet.

Ester log för sig själf, och det hon log åt stod i förbindelse med den lilla korg hon på ett nätt sätt bar på armen. Hon kom nämligen från kryddboden, där hennes yngre, småväxte bror fungerade bakom disken med hög-viktig min, i stort blått förkläde, skärmössan en smula på sned och pennan bakom örat. Han hade velat lysa inför Ester med hastiga och vana expeditrörelser, men haft svårt att förena det med den lustiga noggrannhet han iakttog att ej våga vare sig för mycket eller för litet af det mjöl och de gryn hans syster köpte. Då hon letade fram pengar ur sin tunna portmonnä, gnuggade han händerna och talade om väder och vind, alldeles som principalen, och frågade till sist med kostlig förbindlighet: »Hur mår pappa?»

Ester brast i skratt, och det gjorde äfven principalen. När hon gjorde en liten afskedsnigning för denne, tog kryddkrämaren af mössan med en förbindlighet, som blef en nyans varmare hvar gång han såg henne. För att få henne att vända sig om ännu en gång sade han, då hon kommit till dörren: »Jag ber om min värn till herr magistrern.» Ester böjde på hufvudet och smålog. Då hon försvunnit, syntes kryddkrämaren åter upptagen af sina siffror. Men han räknade ej. Han tänkte på den unga flickan, som redan ett och ett halft år ensam skött sin faders hushåll och varit som en mor för sin ej så mycket yngre bror. Och i hans hufvudbok målade sig bredvid de svarta raderna hennes färgrika, jungfruliga bild.

Ester hade ej gått många steg, då begravningsklockans första ton dallrade genom luften, på samma gång ett strömoln drog öfver solen. Hennes leende dog, och en lätt rysning genomilade henne.

Men då hon en stund därefter öppnade dörren till sitt hem i ett af de ofvannämnda oansenliga husen, var det glädliga draget åter framme. Hon gick igenom det yttre rummet, som tjänade till sal och förmak samt sofrum åt henne själf, öppnade dörren till sin fars enkla, mest af skol- och skrifböcker fyllda

rum och stack in hufvudet, men drog det åter genast tillbaka. Där var en gäst.

Strax efter kom hennes far ut till henne i det lilla, af prydlighet skinande köket. Han var en böjd man med rödaktigt, gråsprängdt hår och skägg, rödkantade ögon och god blick. Gåsten därinne, berättade han, var en före detta lärjunge till honom från kyrkskolan, en mycket begåfvad student, som måst afbryta sina studier af brist på medel och ge sig till folkskolelärare. Magistrern visste, hvad fattigdom ville säga, och man hörde af hans tonfall, att han kände varmt för ynglingen.

Ester påtog sig sin mest husmoderliga min och frågade, om man skulle servera något. Läraren beslöt att frågå sin princip att aldrig dricka toddy annat än på söndagarna, och dessutom beslöts att tidigt ställa fram en smörgås.

Toddyn och supén voro öfverstökade, lampan stod tänd på bordet, och Ester satt där med sin sömnad. Hon blygdes, då hon tänkte på, att hon velat se studenten kvar till kvällen, i tanke att han kunnat vara hungrig. I sin luggslitna rock föreföll han henne som en utklädd furstesön. Hög, smärt, elegant i sina rörelser, med ett smalt, sorgbundet ansikte.

Far satt i soffan med sin pipa och såg förnygrad ut, gästen ömsom stod, satt och gick under samtalets gång. Far inflikade några satser då och då, gästen talade lifligt och målande. Ibland vände han sig till läraren, ibland uppfångade Ester vid en skygg blick, att han såg stadigt på henne, som om hon förstätt allt.

Hvad talade han? Vetenskap, konst, natur. I allt tycktes han vara hemmastadd genom tänkande och studier. Det drog syner för henne, bilder, svaga i konturen genom hennes ovetenhet, men lockande med djup makt och öppnande hennes ögon i undran.

»Här är Heine, min bästa skald,» sade studenten och stannade vid Esters bokhylla.

»Ja,» svarade magistrern, »jag hade en gång börjat samla tyska klassiker, men kom ej längre än till Goethe, Schiller och Heine.»

Studenten förstod. Fattigdomen hade klippt af tråden. Och nu hade fadern ställt dessa böcker på dotterns hylla, där deras namn i ryggarnas guld lockade till sköna bilder och djupa tankar, dem hon kanske aldrig sysslade med.

»Läser fröken tyska?» frågade han med en vänlig blick på henne.

»Ack nej,» svarade hon. Och det uttryck af saknad, som låg i hennes blick, gällde till en del, att hon ej kunde läsa denne egendommelige främlings älsklingsdiktare.

»Hon har ej tid att läsa,» sade läraren i en ton af ömt medlidande och faderlig stolthet.

Strax efter tog gästen afsked. Läraren afordrade honom löfte att komma igen.

»Stackars gosse!» suckade magistrern, som satt kvar i soffan med sin slocknande pipa. Han tänkte på brist och svårigheter att andligen slå sig fram.

Men Esters tankar famlade instinktligt efter andra orsaker till det sorgsna draget i den unge mannens ansikte.

* * *

Kryddkrämaren hade bedt far om ett enskildt samtal. Det hade ryckt till i Esters bröst.

Kunde det väl vara något med lille bror, att han gjort sig skyldig till något fel? Nej, hade far försäkrat, det var det visst inte. Tvärtom, principalen var mycket nöjd med honom. Det var bara det att kryddkrämaren hade bedt att få umgås hemma — komma hem och spela bräde ibland.

»Han beundrar visst din lärdom, far,» sade Ester småleende, »han ropar alltid efter mig, då jag är där och handlar: jag ber om min värn till herr magistrern.»

»Ja, kanske det,» sade far och såg på en gång en smula skälmsk och skamsen ut, som om han dolt något. Men det var skymning, så Ester märkte det ej.

»En mycket hyggelig man,» tillade magistrern efter en stunds tystnad. »Jag har märkt, att personer med hjärtats bildning, som han, gärna närma sig andra, som stå någon nivå öfver dem i andligt afseende.» Därefter drog han Ester till sig och kysste henne med ömt allvar.

Kryddkrämaren kom emellertid hem, spelade bräde och umgicks. Då Ester hade en stund ledig, närmade han sig ibland och talade med henne. Men det låg något försynt och skyggt i hans väsen, som vore han rädd att skrämma henne från sig, och som ginge han och väntade, att hon själf skulle närma sig honom. Lille bror hade längesedan funderat ut, hur landet låg, och hans praktiska sinne stämde ej med hvad han ansåg vara en onödig omständlighet. Han gaf därför system några rätt tydliga vinkar, som dock till hans förgelse tycktes vara spillda i onödan.

Far och kryddkrämaren spelade bräde vid

det öppna fönstret åt gårdssidan. Ester satt med sin sömnad på det gröna sätet under den blommande kastanjen, gårdens enda träd. Då kom studenten andra gången. Sedan han hälsat på herrarne framme vid fönstret, gick han och satte sig hos Ester.

»Alltid så flitig,» sade han.

»Jag måste,» svarade den unga flickan leende. »Och det är inte tråkigt att arbeta, fast det vore roligare att läsa.»

Detta yttrande tycktes ingifva studenten en idé.

»Jag har, sedan jag var här sist, öfversatt en dikt af Heine,» sade han. »Skall jag läsa den?»

»Ack ja, gör det!» svarade Ester ifrigt och

Bot får ditt sjuka hjärta
Där vid Guds moders ans.»

Nu svaja vigda fanor,
Nu ljuder psalmens ton.
I Köln vid Rhenens böljor
Går fram en procession.

Bland hopen synes sonen
Mot modern stödja sig.
De falla in i kören:
»Maria, pris ske dig!»

2.

Guds moder i dag vid Kevlaar
Är klädd i sin bästa skrud.

»Bär fram det för Guds moder,
Som tar din smärta bort!»

I suckan till helgonbilden
Med vaxhjärtat sonen går.
Ur hjärtat hans bön nu kväller,
Ur ögat kväller hans tår.

»Du högt benådade jungfru,
Du heliga Vår Fru,
Du rena himladrottning,
Lyss till min klagan nu!

I Köln, som väl mång' hundra
Kapell och kyrkor har,
Vårt hem, mitt och min moders,
Uti den staden var.

fälde handarbetet i knäet. Hon lutade ryggen mot trädets stam och blickade ömsom upp i dess krona, ömsom på studenten, som läste:

Öallfärden till Kevlaar.

1.

På bädden ligger sonen,
Vid fönstret modern står:
»Kom, Vilhelm, processionen
Nu strax förbi oss går.»

»Jag är så sjuk, o moder,
Att jag ej ser, ej hör.
På Gretchen, som dog, jag tänker,
Och ondt mitt hjärta gör.»

»Stig upp, till Kevlaar vi följa,
Tag bok och rosenkrans.

Hon har så mycket göra
Att lyss till klagoljud.

De sjuka henne bringa
Med offerbön om bot
I vaxet danade lemmar,
I vax mången hand och fot.

Och den, som en vaxhand offerar,
Hans sårade hand blir hel.
Och den, som en vaxfot offerar,
Hans fot har ej mera fel.

Till Kevlaar kom mången på krycka,
Som dans nu på lina trår.
Och mången på strängar spelar,
Hvars hand var ett enda sår.

Af vaxljus modern formar
Ett hjärta inom kort.

Och nära oss bodde Gretchen,
Då blef hon lagd på bår.
Tag hjärtat af vax, Maria,
Och hela mitt hjärtasår.

Gör friskt mitt sjuka hjärta,
Och bittida, sent från mig
En brinnande bön skall stiga:
»Maria, pris ske dig!»

3.

Den sjuke och hans moder
Sofvo i kammaren sin.
Då kom Guds helga moder
Och trädde så sakta in.

Hon böjde sig öfver sonen
Och lade med en blick

Det finns ej snille så förslitet,
Som ej har barnaögat kärt.

Det finns ej barn, om än så litet,
Som ej är millioner värdt.

→→ Första april. ←←

Af Per Hallström.

Det var i den gamla goda tiden, då det nationella karaktärsdrag af trohet, hvarmed vi ännu skryta, verkligen lär ha funnits i detta land, åtminstone i de undan-gömda trakter, där originaliteten i alla former så rikt florerade, troheten och dess följeslagare, blygheten.

Det var den tid, då älskaren kunde drömma i tre långa vintrars nätter om samma flicka och ständigt se för sig blicken ur hennes svärmiska ögon vid klaveret, eller bandrosetten i hennes hår, eller det skymtade smalbenet under kontradansen — tills det blef honom för svårt, och han snörde in sig i sin styfvaste halsbindel och begaf sig af på en extravisit midt på en hvar-

dag. Hans syfte missförstods icke alls, och omtänksamma anförvanter beredde honom, så fort det passande lät sig göra, den önskade tète-à-tête, och där stod han så och stirrade och teg och suckade och gjorde den sköna lika omöjlig som sig själf, tills han slutligen, rosslande under kväfningsanfäll och med tårarna nära att brista fram, antingen det nu var af halsbindeln eller känslor af ovärdighet, bugade och skrapade och tackade för det oförgätliga nöjet och tog farväl för att efter tre år igen göra om samma resa — med samma resultat. Och flickorna blefvo icke alls onda på sådana älskare, ty det var, som sagdt, i den gamla goda tiden, då i synnerhet flickorna hade

denna nationella trohet och därtill genom sina hushållssysslor hade kommit underfund med, att det kan vara svårt nog att få eld i ett masurblock, men om det en gång har tagit, så varar det. Därför sväljde de hvarmen och ledsnaden, när ungersvennens högtidliga ansikte, utan att ens våga vända sig, försvann bakom grindens rännor, och togo sig något nyttigt före och tänkte: det är nu en gång honom jag skall ha, om jag skall ha någon, och lyckan kommer och lyckan går, och det är inte för oss att göra något åt den saken. Man hade också så godt om tid då, och redan de långa förnamnen vande folk af med nervositet.

Men ibland blefvo de ändå litet otåliga under dylika pröfningar, i synnerhet om väderleken på något vis tog på humöret.

Det var det, den hade gjort för Hanne-Charlotte denna senvinter, och därtill var hennes ihärdighet aldrig så ståndaktig, som den borde ha varit, — redan som barn ådrog hon sig bannor, för att hon om söndagarna, efter tre rakryggigt åhörda predikningar, sökte göra bönen före kvällsmaten en half tacksamhet kortare.

Och denna vinter, denna vinter!

Visst var man van att få vänta på våren här uppe i Norrland, men att stå den första april, på eftermiddagen ändå, och kyla pannan mot rutan och se flingor falla, stora som kattungar, och veta, att så höll det på, och så dāsade det af, och så kom det igen, och aldrig blef det till annat! Och Olof-Gustaf, som var närmaste granne och ändå inte kom dit, fast han ingenstans hellre ville vara, och åkte förbi nästan dagligen med ögon som riddar Toggenburgs mot hennes kammare, så att han hvar gång lopp fara att vältras af i brunnen! Sista gången de varit tillsammans hade de spelat filipin med en tvilling-nöt, och som han förut druckit tre glas varm punsch och därför var ovanligt uppspelt och djärf, hade han lämnat insatsen oafgjord under blickar, som lofvade hur mycket som helst — och hur litet som helst också tyvärr. Inte skulle det då bli hon som ropade ordet — tyvärr inte han heller, efter hvad det såg ut till.

Nu hade han icke åkt förbi, således var han hemma, ty dit upp till Bergsgården var det bara en afstickareväg, och man kunde således här ifrån vägskalet hålla noggrann uppsikt öfver dem som foro både dit och där. Olof-Gustafs far hade tagit skjutshållningen, emedan någon måste göra det, ehuru han visst icke behöfde det och mest af allt i världen älskade ett lugnt lif, ölost och bondböner. I dag hade där varit resande oupphörligt, och alla slädar det fanns däruppe voro väl ute på vägarne nu, således väl också allt folket där. Till och med de gamla voro bortresta, bara Olof-Gustaf hemma, alldeles ensam — kunde han då inte komma på den idén att göra en visit, när det var så liten bit att gå! Hanne-Charlotte sökte uppgifva dessa tankar och i stället syssla med att räkna ut, hur länge det skulle dröja, innan nyponroshäcken skulle vara alldeles täckt af snö. Till juni, tänkte hon, juni eller juli, om det håller på och faller så här retfullt långsamt, till den tjuguförsta juli, min namnsdag, då Olof-Gustaf är här och gratulerar och kysser min schal i tamburen i smyg — och går hem och tiger en två, tre år.

Det klingade bjällror igen. Ack om det vore gästgifvareskjuts! Någon otålig och argisint resande, som kommer och väcker

Olof-Gustaf och skall ha hästar, fast där inga finns, och ställer till ett lefverne i huset — om det vore det!

Men den släde som blef synlig — det var för resten fältkamrerns — svängde af upp till henne i stället, så nu var det här det blef främmande. Inte roligare för det — det kände hon till. Bara ett bylte i släden, bara fältkamrern — då sätter han sig ned och spelar écarté med far efter att ha skämtat med henne om att hon inte blir gift — »tjugutvå år,» säger han, »och tiden förgår, hé he!» Ja sådant där blir ingen gladare af. I och med detsamma fick Hanne-Charlotte en idé och tog pannan från fönsterrutan. Om jag skulle låna släden och klä' ut mig i fars päls och fara till Olof-Gustaf och reta honom! Det tar inte lång stund, och ingen behöfver veta af det.

Hade det varit hvilken annan dag som helst, skulle Hanne-Charlotte aldrig ha gått in på ett sådant förslag, inte ens om det gjorts af en annan och hon haft sällskap, men nu, första april och så jämmerligt tråkigt, och snön, som aldrig höll upp att falla, och blidvädret, som aldrig kom — hon kunde icke stå emot ett ögonblick. Hon sprang alltså ut och väntade vid salsdörren, tills fältkamrern hunnit in i fars rum med hela sin utrustning och stöflarna på — hvar stöfvel en fältkamrer! — Där skulle det ta en anseelig tid, innan han hjälpts af med alla de klädesplagg, hvarmed han var omsnurrad så tätt som en spole med garn, där skulle ingen tänka på att se efter hvad det var för bjällror, som klingade förbi. Så tog hon snabbt en päls, skärp, mössa och ett par pjäxor och sprang med hela famnen full ned till stallet.

Släden hade just hunnit dit, men ingen hade rört vid den ännu, körsvennen, en sömnig pojke, behöfde alltid en kvart, innan han tinade upp och som en istapp från ett tak föll ned från sitt säte. »Anders,» sade Hanne-Charlotte, »var nu rask och kör mig till Bergsgården. Där var någonting som skulle hämtas.»

Och den stackars Anders, af hvilken bara en helt liten näsa syntes och ett par af snön hopfrusna ögonfransar, grep halfvaken åter fatt om den piska, han långsamt höll på att låta sjunka, och gaf med en snarkning tillkänna, att han förstod och att det icke gjorde honom lyckligare. Och Hanne-Charlotte fick med gammal drängens hjälp sin kostym på sig och på samma gång så mycket af hans själs förvåning, som kunde stråla ut genom tvänne onaturligt spända ögon, rullade sig in i skärpet, tills det gick rundt för henne, kom in i släden, fick älgskinnfällan under hakan — det tog icke längre tid, än att Anders just hunnit få riktigt klar för sig innebörden af de ord han hört och blifvit arg — så bar det i väg.

Det var roligt, roligt alltihop, snön var så treflig som helst, där den famlade mot hennes ansikte, det var lustigt att se gården bakom sig, gäslande i skymningen, bjällerklngen ringde så muntert som bröllopsklockor, hästhofvarna dansade i takt därtill, skogen dansade med. En backe upp, en backe ned, en svängning kring ett gårdsgårdshörn — där var Bergsgården — och icke ett ögonblick hade hon tänkt öfver hvad hon

skulle säga. Nå det fick hon väl improvisera, tänkte hon oförskräckt. Nu var hon i alla fall framme, Anders höll in hästarna vid trappan, ämnade säga något, men betänkte sig och lät med en snarkning sin näsa sjunka in i halsduken.

»Hållkarl!» ropade Hanne-Charlotte med en så grof och ljudlig röst, hon kunde åstadkomma.

Där kom ingen hållkarl, fanns antagligen icke ett lif hemma, annat än Olof-Gustaf själf.

Då kom Hanne-Charlotte alldeles in i sin roll af resande, blef ond på allvar och kände icke den ringaste svårighet att finna de ord hon kunde behöfva. Hon vältade sig ur släden, klef med stor möda uppför trappstenarna och slog ett par dundrande slag med portklappen. »Hållkarl!» ropade hon igen, »sofver man i den här gården?»

Där hördes stadiga steg inne från huset, säkert Olof-Gustaf som kom. Nu skulle den sängångarn få, för att han lät resande

vänta. »Hållkarl!» skrek hon ännu en gång, när han var framme, så att det alldeles slog lock för hörseln på honom — »såå, är han där nu? Här har jag stått i snön i en timme minst. Tunnor tusan, ha ni inte öron här i gården, eller är de för långa? Här skall jag ha skjuts och det på ögonblicket.»

Olof-Gustaf häpnade öfver denna herre, som var så liten och så argsint och morsk, men som han inte kunde veta, hvad det var för en betydande man i staten, svarade han höfligt, att skjuts, det fanns nu inte att få.

Då blef den resande herrn alldeles ursinnig. »Tunnor tusan,» skrek han om igen — det var ett lyckligt fynd det uttrycket, det gjorde rösten så djup och manlig — »tunnor tusan, har ni inte skjuts? Säg om det en gång till!»

Olof-Gustaf sade om det, hyggligt, men med en liten ansats till humör.

Gerda Tiren

Det skulle han bara försöka! — det var det fräckaste, hon på länge hade hört, hon fick allt lof att ta den gossen under behandling. Hon började nästan tro, att hon var en vägfärd, som blifvit uppehållen genom landtfolkets drumlighet och senfärd — men nu skulle de få höra, hvad de gingo för!

»Det vore väl hundra tusan,» ropade hon, »här sitter ni och sover, och ingenting blir af för er, inte ens att få nattmössan på er. En vinter sover ni på högra sidan och en annan på vänstra, och ena året sträcker ni ut den foten och andra året den, och aldrig hinner ni någon hvart. Men en stackars resande för kongl. majestät och kronan, han skall dras med er lojhet, och så har ni inte ens vett att släppa in honom till elden, när ni ingen häst har!»

Om Olof-Gustaf hade känt till Anders natur och gett akt på honom nu, skulle han genast ha anat, att det var något egendomligt på färden, ty pojken satt klarvaken, fullkomligt klarvaken, och stirrade med halföppna ögon, förfärad öfver ett språk och ett uppträdande, som han aldrig förr iakttagit hos en mamsell. Men Olof-Gustaf hade göra nog att reda från sig den härfva af obehag, han råkat in i, och gaf icke akt på något annat än den lilla resande herrn, som hade så mycket humör innanför pälskragen och så litet af hufvudet ofvanför den, att man icke kunde se, om han var ung eller gammal. »Bevars,» sade han, »visst går det an att komma in, om man vill vara så god.» Och medan Anders slöt sina hoplammade ögon igen med den reflexionen, att det fanns gåtor i lifvet, dem det var skönt att somna ifrån, klef den främmande herrn före Olof-Gustaf in i rummet, med möda släpande sina pjäxor med sig. Det brann eld där och framför den ställde hon sig, så att icke ansiktet syntes, stampade argt två tag i golvet och tog icke ens af sig mössan.

Nu började Olof-Gustaf att bli retad öfver hela beteendet och ville komma ifrån saken i tid, innan den blef obehagligare. »Om det är något som behagas,» antydde han, »skall jag skicka in en piga, och att börja med kan herrn ju ta af sig om hufvudet.»

Men det ämnade Hanne-Charlotte icke alls göra ännu. »Om det är något som behagas,» ropade hon — »behåll han sina pigor själf att fria till, di tar honom kanske

— om det är något som behagas! Jo, nötter vill jag ha.»

Nu trodde Olof-Gustaf, att det var själfva den lede, han fått in i huset, eller någon galning. »Nötter,» stammade han.

»Ja, nötter. Inga pigor! Behåll han sina kära pigor, di må nu heta hvad di vill för mig, Filipin till och med. Men hjälp mig då af med skärpet här, det är ju hett som i en ugn.»

Olof-Gustaf tog med darrande fingrar fatt i skärpänden som räcktades honom, han kunde knappt tänka, knappt se, hur den sällsamma gästen snurrade rundt för att komma ut, hans hufvud snurrade ännu fortare. Med ett stod han med det lösa skärpet i hand och fick den våta mössan kastad midt i ansiktet.

Då blef Olof-Gustaf ond på allvar och sprang fram med lyfta händer, studsade och stod lamslagen.

Framför honom föll en päls till golvet, och där midt i eldskenet stod Hanne-Charlotte röd i ansiktet och hoppade högt upp för att komma ur pjäxorna.

Olof-Gustaf gaf sig visst icke tid att utreda historien, men att det var något skämt förstod han; dock var det inte detta, han log åt. När han såg henne där, så oväntad som om hon trollats dit, så vacker, och nu, sedan den skyddande förklädnaden var borta, nästan gråtfärdig af rädslo öfver hvad hon ställt till, när han såg allt detta, då talade Olof-Gustafs solida förälskelse, och aldrig i världen hade han sett något så gladt som det eldskenet där. Där var inte tid till blyghet längre, den hann aldrig komma, — i ett ögonblick hade han tagit hela den otåligen lilla resanden i famn och fått sagdt mycket mer, än ett års mogen öfverläggning kunnat gifva honom idéer till, ehuru i ett tämligen osammanhängande språk.

Äfven Hanne-Charlottes fyndighet var alldeles slut, hon fann icke många ord, icke tankar heller, bara att detta, det var ju för obeskrifligt lyckligt och roligt, och så en orolig känsla af att det ändå måste skyndas, ty släden var lånad.

Slutligen fick hon fram detta, och nu kom Olof-Gustaf ihåg pälsen och skärpet och den resande herrn och hela upptäget. Han skrattade och grät. En så'n flicka, en så'n flicka! Första april, ja visst, första april, men icke narri längre. Filipin, ja visst, nu gick det upp ett ljus för honom, hvad hon hade menat med nöterna — en så'n flicka, den kvickaste på jorden!

Plötsligt blef han alldeles förfärad och storögd, några ord rullade genom hans minne.

»Men Hanne-Charlotte,» stammade han, »du — du svor!»

Hon såg icke alls ut, som om det varit möjligt, trodde det på inga villkor.

»Visst svor du, gång på gång, tunnor tusan!»

Hanne-Charlotte bleknade. »Det, det satt visst i pälsen,» urskuldade hon sig, »det flög i mig där, det hörde till — men har inte du någonting att svära?»

Det hade han visst, en lång historia. När de kommo ut, sof Anders, alldeles hvit i mörkningen, allt minne af det föregående var borta för honom, och han fick knappt upp ögonen det ringaste, ty nu voro de ännu mera hopplåsta af frost.

Och med denne halfblinde Kupido på boken foro de två tillbaka till Hanne-Charlottes för att tala med föräldrarna.

(Illustrator: Gerda Tiren.)

»Det yngsta Sverige».

(Se porträttgrupperna å sidd. 424 och 425.)

För att åstadkomma en enastående och originell prydnad till detta vårt julnummer — en prydnad, hvilken därjämte i hög grad borde tilltala alla kvinnliga, alla moderliga hjärtan — inbjöd, som bekant, redaktionen af Idun i början af detta år vårt lands fotografer att till henne insända »så rikhaltiga samlingar som möjligt utaf af dem tagna porträtt af barn, ifrån den spädaste åldern intill en ungefärlig åldersgräns af tio år.»

Denna inbjudning hörsammades välvilligt af ett stort antal fotografer inom landets alla delar, och från norr och söder, från östan och västan böljade en verklig flod af barnporträtt in öfver redaktionen arbetsbord. Det är ur detta rikhaltiga material vi sedan — med både »val och kval», det kunna vi försäkra — gjort den urgällring af omkring ett hundratal porträtt, som våra läsarinnor återfinna på sidorna 424 och 425. Ramteckningen till porträttgruppen är utförd af artisten O. Hjortzberg.

Tre pris voro utfästa för de deltagande fotograferna. Vid bedömandet biträdde godhetsfullt redaktören för »Fotografisk tidskrift» herr Albin Roosval och beslöts, att prisen på följande vis borde fördelas:

priset å ethundra kronor för den, som helhet betraktad, bästa kollektionen af porträtt delas mellan fotografen C. Rosén, Stockholm, och fotografen Lina Jonn, Lund, så att vardera af dem erhåller 50 kr.;

priset å femtio kronor för det bästa gruppporträttet tilldelas fotografen Eurenus, Göteborg; och

priset å femtio kronor för det bästa enkelporträttet tilldelas fotografen C. M. Olsson, Göteborg.

För öfrigt buro nästan alla de insända profven vittne om konstnärlig och högt utvecklade yrkesskicklighet, och hembära vi vår uppriktiga tacksamhet till samtliga »Det yngsta Sveriges» bidragare, öfver hvilka fullständig förteckning här följer:

Amelie Rydberg, Arvika; Möllers atelier, Alingsås; Henny Tegström & Comp., Luleå; Systrarna Warnström, Jönköping; Ebba Sundevall & Co., Örebro; A. Hedström, d:o; Hilma Selin, d:o; Oscar Olsson, Östersund; K. & A. Wikner, Venersborg; Lina Jonn, Lund; Maria Werner, Trosa; Anna Karlsson, Ronneby; Hilda Kuylenstjerna, Borås; Theresé Wallgren, Oscarshamn; O. Sundberg, Rättvik; Calla Sundbeck, Grenna; Roséns Atelier, Mariestad; Mia Lundmark, Haparanda; Eva Knutsson, Halmstad; Anna Wissler, Mariefred; Aug. Karlsson, Arboga; Olga Rinman, Göteborg; Carl M. Olsson, d:o; Eurenus, d:o; C. Dahlqvist, Helsingborg; Roséns Atelier, Stockholm; H. Löthman, d:o; Elin Wettergren d:o; A. Blomberg, d:o; L. Larsson, d:o.

Stockholm i december 1896.

Red. af Idun.

I herrgårdssal med gammaldags möblering
baronen tagit plats i karmad stol,
på väggtapetens blommiga schattering
än dröjer kvar en stråle aftonsol.

Klaveret blottat sina gula tänder,
och husets dotter, ljus som Sveriges lin,
nu låter adligt smala jungfruhänder
ur instrumentet locka melodin.

Som fjärilslek i sommarglans ackorden
mot öppnadt fönster lekfullt vagga hän
och mötas af ett sus från kyrkogården,
där godsfrun sofver under gröna trä'n.
Den gamles hjärta darrar än af slaget,
fast år ha sömmat kullens blomsterskrud,
ty hon var ljuset, lyckan och behaget
samt drottningen vid godsets gästabud.

Med henne dog det friska, fina kynnet
och sorgen kväfde muntra gillens glam;
i dofva tystna'n vaknar Sauls-lynnnet,
och bittra, tunga tankar växa fram.
Men då, när kvalets gissel ofrid vållar
och röfvar från den gamle hvilans blund,
den unga dottern ur klaveret trollar
musikens milda språk i skymningsstund.

Och fram på ljusa stigar minnen skrida,
betvingade af lösta toners ström,
han ser sig svärma vid sin makas sida
och drömma om sin ungdoms kärleksdröm
Och tankar, känslor bära högtidskläder,
och ingen timme är på njutning tom,
det skimrar af brokad och gyllenläder,
det doftar vår och snöar äppelblom.

Och lustöld brinner klar i vägglampetter,
när vinterkvällens köld i knuten slår.
Med bjällerklang utöfver vida slätter
en lustig karavan mot godset går.
I spännhalsduk, i frackar och robronger
det frälse blodet släpper gäcken lös,
och godsfrun sjunger gammalfranska sånger,
och epigrammer öfver maten strös. — —

Så väfver minnet sina vackra mönster
till takten af klaverets melodi;
fast skymning böljar genom salens fönster,
det lyser sol i gubbens drömmeri.
Där står han ung och käck och högvälboren...
Männ' bröllopsklockan ej hans öra hör?
Jo visst — det är en ljustig dag om våren
och brudens kyss på nytt hans mun berör..

Ernst Högman.

(Illustratör Gerda Tiren)

Meningen hade varit att man skulle ha en liten munter middag. Sällskapet var passande valdt. Två glada fruar utom värdinnan, deras likaledes glada män, värden själf, en gemytlig medelålders man, och dessutom ett par särdeles trefliga ungherrar, som voro kända för att kunna sprida gask öfver ett samkväm.

Men så kommer precis en halftimme förrän dinern skulle serveras fruns i huset vördade och värderade gamla moster, änkefru Ädelmark från Mariefred, på besök, inkom inrest till hufvudstaden för att bereda sina släktingar en glad öfverraskning.

Hon satt midt i den största salongssoffan, då gästerna stego in, och reste sig litet generadt stel och styf mot hvar och en som presenterades. Och det var inte utan, att de presenterade också fingo något stelt öfver sig i samma nu, som de stodo ansikte mot ansikte med öfverraskningen.

Värdinnan tog dem afsides och gaf dem hviskande förklaringar. Och när herrarne stodo omkring smörgåsbordet för att taga halfvan, lutade värden fram hufvudet och frågade i bekymrad ton, hvem som ville uppoffra sig. Han själf kunde det inte, ty han var tvungen att ha fru Hedengren till dam, eftersom hon för första gången var bjuden i hans hus.

Svaret var ett enstämigt och något långdraget »hm».

»Men jag ska laga så, att den olycklige till ersättning får fru Ahnell på andra sidan.»

Fru Ahnell var den vackraste och kokettaste af samtliga fruarna, och minerna blefvo genast litet mildare.

»Du?» frågade värden och slog häradshöfding Borgstedt på axeln.

Det var den ene af ungherrarne och för resten den som hade det bästa humöret.

Han vred fundersamt upp sina mustascher, men log i detsamma helt godmodigt.

»Nå, kör,» sade han — »jag ska nog sätta lif i gumman.»

Värden tackade honom med en ytterligare klapp på axeln.

»Ja, kära du, hon ä' inte alls svår, litet sentimental och gammaltantsjäpig kanske, men för öfrigt riktigt hygglig.»

»Godt, jag ska' nog leta ut hennes genre.»

Häradshöfdingen var öfvertygad om, att han kunde konsten att »ta» alla människor, om han bara ville.

Man gick till bords utan några vidare bekymmer med placeringen, och häradshöfdingen var verkligen utsökt artig mot sin dam. De talade om vetenskap och konst och religion och filosofi, och på alla områden erkände han hennes omdömen såsom särdeles träffande och ovanligt beaktansvärda.

Den gamla frun förhöll sig först litet reserverad och misstänksam, men tinade så småningom upp genom all denna sympati, som kom henne till del, och slutligen såg man, att hon i allt hvad hon sade förtroendefullt lade sitt hjärtas mening i öppen dag.

De hade kommit att tala om landtlifvets behag, som hennes hemort bjöd på i så rikt mått under sommarmånaderna, och häradshöfdingen, som ville ge en komplimang åt hennes ungdomliga väsen, förmodade att hon med ifver deltog i de landtliga nöjena, körde sitt ekipage och var ute och fiskade i sin sump.

Men då förändrades hastigt den gamla damens ansikte och blef strängt som en prästs, då han talar om den yttersta domen.

»Fiskade,» upprepade hon och slutade att skära sin härpe.

Hennes kavaljer förstod, att han misshagat henne på något sätt, och mumlade försönande en fras om, att det var ju ett mycket vanligt och gouteradt nöje.

»Nöje,» eftersade hon ännu en gång, men ändå strängare än förut. — »Jag kan inte finna något nöje i andra varelsers pina och dödskamp.»

»Åhå, åhå, kära moster,» utbrast värden, som var en passionerad fiskare — »man kan väl inte sätta sig ner och svälta ihjäl af pur ömsinhet heller.»

»Det är en annan sak, Rudolf. Låt dem fiska, som göra det för sitt uppehälle, men att pina för att roa sig, det är både rått

och stygt och fult och ociviliseradt, det är säkert, det.»

Ett fint smålöje smög sig in i allas munvinklar. Nu kunde man då se, att värden haft rätt, när han påstod, att »kära moster» var gammaltantsjäpig.

Men den som smålog finare än alla de andra, det var häradshöfdingen, och han gaf sin dam till vänster, den lilla koketta och pigga fru Ahnell, en lätt tryckning på hennes fylliga arm, en tryckning, som betydde så mycket som: pass på, nu ska vi ha roligt. Fru Ahnell satte också strax upp sitt vackra ansikte med ett vaket uttryck och »passade på.»

»Ja, det säger jag med,» instämde Borgstedt trohjärtadt. — »Jag håller alldeles med er, fru Ädelmark.»

Denna såg litet misstrogen ut.

»Men ändå antog ni, att jag skulle kunna ha hjärta att sysselsätta mig med ett sådant grymt och barbariskt tidsfördrif.»

»Ah, jag hade ju inte den äran att känna er, min nådiga. Och det där nöjet anses ju af mera ofna naturer för helt oskyldigt. Men jag säger det, att lika så gärna kan man sätta ett blått förkläde framför sig och gå och muntra upp sig med att slakta oxar.»

»Tack, tack,» sade den gamla frun, fick fatt på hans hand och kramade den, utan att ge akt på ett svagt fnitter från en af damerna, ett utbrott af munterhet, som dock genast tystades ner i serveten.

Men värden, som icke var vidare snabb i sin uppfattning, och som gärna resonerade grundligt och allvarligt om saker och ting, rynkade pannan.

»Du glömmet att nöjet ligger i spänningen,» sade han — »i om det ska nappa eller inte.»

»Kors, då kan man väl ta och linda in yxan i en hötapp, låta oxen gå lös och locka på honom: kom, gubben lilla, kom gubben lilla, får du namnam! Och när han så kommer, lysten och försiktig, så smäller man till midt i pannan. Vore det inte lifvadt, du Rulle, hva?»

Men värden blef irriterad, nästan smått förnärad.

»Det måtte väl ändå vara skillnad på djur och djur,» tyckte han.

»Ja, oxen ä' litet större än abborren förstås. Men för att ta ett belysande exempel: du ä' mindre än en elefant, inte sant? — Skulle det nu vara ett oädelt nöje att låta en elefant svälja en liten dragg, men ett ganska lofligt och oskyldigt att låta dig göra det?»

Som på ett gifvet tecken bröt munterheten lös rundt kring bordet. Det var bara två personer, som höllo sig allvarsamma. Den ena var värden, som såg sig omkring och inte visste hvad han skulle tänka. Gjorde man narr af honom, månn tro? Den andra var hans gamla släkting från Mariestad.

Hon klappade häradshöfdingens arm och upprepade sitt »tack, tack,» så varmt, att tårarna sipprade fram under de skrynkliga ögonlocken.

»Just så,» sade hon, »man ska bara tänka sig själf i andras ställe, så begriper man nog hvad som ä' rätt och orätt.»

»Ja, människornas elakhet och grymhet beror egentligen på deras brist på fantasi,» fortsatte häradshöfdingen. — »Du behöver bara tänka dig, kära Rulle, att du ä' en liten abborre, en stackars liten abborre, så begri-

per du strax hela barbariet. Tänk dig, att den där feta hökarn här midt emot sitter på en brygga med metspöet mellan sina tjocka, röda händer och sina sillkaggar till ben dinglande öfver vattnet, och tänk dig att du ä' en liten abborre, en värnlös liten abborre, som simmar inunder honom. Du ä' pigg och glad och smärt och ung, född i våras. Men däruppe sitter hökaren och spänner ut sina runda ögon och tänker: nappar det inte, nappar det inte, nappar det inte...? Hvad skrattar ni åt, mitt herrskap, det här ä' inte skämt, det.»

Alla bordsgästerna tvärtego och sågo med ens ut som kyrkfolk, det vill säga, så när som på värden själf, hvilken en stund suttit och skådat sig omkring på ansiktena till höger och vänster och nu hastigt såg ett ljus gå upp för sig. Han slog till ett litet ensamt flatskratt, men tystnade strax, han med, och såg sedan högtidligare ut än någon af de andra.

»Du har ännu inte haft något obehag af lifvet,» fortfor härads höfdingen — »du tycker det ä' festligt att klatscha med stjärten, så att det smäller i vattenbrynet, du ä' så lycklig, som en abborre kan vara, du tycker, att vattnet smakar bra, att syskonen och hela släkten ä' ena präktiga, glada pojkar och att lifvet ändå ä' någonting förbaskadt trefligt. Men däruppe sitter hökaren med allt rundare och rundare ögon och tänker: nappar det inte, nappar det inte, nappar det inte... — Anser ni, att jag på något vis ä' löjlig, mina damer, så ska jag visst inte fortsätta, för jag har verkligen inte lust att vara driftkuku?»

»Nej, nej, då,» mumlade lilla fru Ahnell och bet i serveten.

»Säg ut bara, härads höfdingen, säg ut. Det ä' godt för dem att höra,» uppmanade den gamla frun med tindrande ögon och nästan andfädd af sinnesrörelsen och lyckan öfver att ha fått en bundsförvant, som så kraftigt tog sig an hennes sak.

»Ja, kära Rulle,» vidtog Borgstedt »så simmar du glad omkring, utan att veta, att bedröfvansens och smärtans klippor och skär finnas till i lifvet. Och du ser den lilla brödkulan på kroken, men inte hökarns runda ögon, och du välsignar försynen, som inrättat det så vist, att maten kommer till en, just då man ä' hungrig, och så sväljer du den lilla brödkulan. Hvert tog med ens den härliga världen vägen för dig, Rulle lilla? Hvarför rör du dig, utan att du själf vill det? Hvarför genomtränger någonting

ohyggligt, stort, sönderslitande, hiskligt hela din kropp? Hvarför bränns du upp invärtes och utvärtes af en fassansfull torka? Hvarför rifvas dina inälvor ur dig och du kastas undan att försmäktas i ångest, i ångest...? Jo, för att hökarn med de runda ögonen ska' ha nöjet att känna dig sprattla under sina tjocka, röda fingrar, medan han rycer dig af kroken och säger: fy tusan, en så'n usel abborrpinne! Men alltid duger den åt katten. — Tycker du nu, Rudolf, att det finns någonting af gudomlig

kärlek och mänsklig rättvisa i den där saken?»

»Ja, säg nu på heder och samvete, Rudolf, tycker du det,» frågade hans gamla moster.

Rudolf hostade, för han höll på att få en klunk champagne i halsen.

»Medelmåttigt,» sade han.

»Försök nu och var ridderlig och ta den svagaste partens parti. Känn dig som en abborre,» uppmanade härads höfdingen.

»Hvafalls, ska jag vara ridderlig som en abborre.»

Men då bröt det lös en storm af skrattsalvor. Det var ingen, som ens bjöd till att hålla sig allvarsam längre, undantagandes härads höfdingen och fru Ädelmark. De sutto raka och stela som ljus. Borgstedt stoppade serveten djupare ned i halsgropen och började arbeta eftertryckligt med knif och gaffel.

»Nå, eftersom jag nu ser, att ni bara gör narr af mig, mitt herrskap, så ska vi inte resonnera vidare,» sade han helt lugnt, utan att taga ögonen från tallriken. Och till svar på alla blikande ord hade han endast en handviftning.

»Då man inte förstår hvarann, har man ingenting annat att göra än att tiga,» tillade han, vändande sig med en uttrycksfull blick till sin dam.

Denna nickade, smålog en smula sorgset och var tystlåtnare och stelare än förut under hela återstoden af middagen. Man hade skrattat åt hennes allvarligaste öfvertygelse, och det grämde henne. Hon kände sig förödmjukad.

Det var endast hennes kavaljer, som kunde aflocka henne något mer än blott och bart enstafviga ord, och sedan man lämnat bordet och suttit en stund vid kaffet i salongen, reste hon sig och gjorde sin ursäkt för sällskapet. Hon var så trött efter resan, att hon bad att man inte skulle tycka illa vara, om hon drog sig tillbaka för att hvila. Därefter tog hon godnatt af hvar och en särskildt, men sist af härads höfdingen.

Då hon kom till honom, bad hon att få säga honom några ord i enrum och drog honom med sig ut i salen.

Där stod hon i dörren med ett par röda fläckar på de knotiga, gamla kinderna och ett visst uttryck af förlägenhet i minen.

»Nu tycker väl härads höfdingen, att jag ä' en gammal, närgången toka,» sade hon — »men jag ville så gärna be härads höfdingen om en sak.»

»För all del, om jag kan stå till tjänst.»

»Jo, jag ville så gärna ha härads höfdingens porträtt. Det skulle sitta här i medaljongen på klockkedjan bredvid gubben min. Egentligen skulle jag ha min yngsta gosse där, hade jag tänkt, när han nu har gått och läst och fotograferar sig i vår. Men jag vill hellre ha härads höfdingen. För se om det händer mig ibland, att jag tycker att folk omkring mig ä' kärlekslösa och besynnerliga, så kan jag ju bara öppna på medaljongen här, och då kommer jag genast ihåg, att det också finns människor, som ha någonting varmt och fint i sig, och ser ni, det känns så godt i ett gammalt hjärta.»

Då härads höfdingen kom in igen, ville man ovillkorligen veta, hvad hon haft att säga. Hon var ju alldeles betagen i honom den lilla frun från Mariefred.

Men han snäste till dem, som voro mest efterhängsna, gick bort och slog i en likör åt sig och drack.

»Tänk, att hon inte blef ond på er också,» sade fru Ahnell med ett litet fnissande skratt.

»Ja, ack, om hon hade blifvit det ändå!»

Han drog en suck, som verkligen lät helt uppriktig. Därpå gick han hastigt bort och fylle på sitt glas igen.

»Skål för den gamla frun,» sade han. »Det är en rar gumma. Jag önskar att hon vore min mor.»

Och han såg allvarsam ut, när han sade det, men inte på samma sätt allvarsam som under middagen. Då hindrade det inte de andra från att skratta, men nu fick ingen som såg på honom en leende min.

Tvärtom var det något i hans sätt, som tvang hvar och en att också höja sitt glas med en anstrykning af uppriktig och stämningsfull högtidlighet.

»Ja skål,» sade värden — »du har rätt. Hon ä' en gammal, rar själ.»

Men dagen därpå och äfven många af de följande satt fru Ädelmark och väntade förgäfvat på härads höfdingens porträtt.

Hon kunde aldrig förstå, hvarför hon inte fick det.

(Illustrator: A. Sjögren.)

* FEST-VANOR *

Gustaf Ambrosius 1906

När Verner v. Heidenstam i sin geniala studie öfver »Svenskarnes lynne» framhöll vår brist på sund konservatism, träffade han därmed äfven grundorsaken till den poesilöshet, som blifvit följden af vårt pietetslösa handhafvande af gamla minnen och gamla seder.

Kvinnorna, hemlifvets och sedens skaparrinnor, hafva framför allt skuld i att den vackra, starka konservatismen dör ut, att hemlifvet allt mer saknar den fasthet och skönhet, hvilka gifva djup åt hemkänslorna och åt fosterlandskärleken.

Jag vill här endast uppehålla mig vid en enda sida af pietetslöshetens nivellerande inverkan, nämligen den, som yttrar sig i utplånandet af de gamla festseder, hvilka fordom voro orubbliga grundlagar i hemmen.

Att en del gamla seder måste komma att öfvergifvas, sammanhänger med nya lifsåskådningar, ändrade produktionsförhållanden, lifligare samfärdsel och andra af tidens drag. Att hvarje hem kommer att fira sina fester mer individuellt är äfven en naturlig följd af utvecklingen. Men många af de gamla bruken äro icke afskaffade genom något annat inflytande än slapp likgiltighet och bristande sinne för den glädje och stämning dessa bruk medföra. Och framför allt ha hållningslöshet och poesilöshet efterträdt den gamla innehållsrikedom, emedan man försummat att gifva fasthet och följdriktighet åt de nya bruk, som man i hvarje särskildt hem gör gällande. Ena året firar man t. ex. julen på ett sätt och det andra året på ett annat; den ena anordningen finner husmodern »besvärlig» och den andra finner husfadern »onödig», och så öfverger man dem och det uppstår en rörlighet i festvanorna, under hvilken barnen medvetet lida. »Hvarför få vi inte det i år? Vi hade det

ju så i fjol? Ack, låt oss få det så, som vi förr brukat!» hör man ofta barnen bedja. Och röja de genom denna sin konservatism en djup etisk och estetisk själfbevarelseinstinkt! Ty det är upprepanhet, vanan, hvilka på alla hemlifvets områden bestämma känslans djup och innehållsrikedom. Illa sköter därför den uppfostrare sitt värf, som icke förstår att bruka årets fester, liksom alla dess andra naturliga glädjeämnen, för att utveckla barnets känslolif, för att poetiskt fördjupa så väl dess ömhets- som dess skönhetsintryck.

Hemmet i staden har i detta fall färre hjälpmedel än hemmet på landet, men hvarje hem har dock någon möjlighet att göra afbrotten i årets hvardagsgång rika på färg, en färg, som ger en glödande innerlighet ännu åt gubbens minnen, och som tårar främlingens ögon när han, i andras hem, ser några af de små ting, hvilka voro festens kännetecken äfven i hans barndomshem.

I staden som på landet har man ju i regeln julgranar och barnen själfva vaka så godt de förmå öfver att granen skall blifva prydd alldeles på samma sätt år efter år. Och öfver vissa af julmatens traditionella delar vakar den manliga konservatismen.

Men annars består julens firande numera egentligen endast i hopandet af nya läckerheter och massor af julklappar, och ingendera delen främjar den poetiska julstämningen! Den gammaldags julfirningen, med grenljus och stora högar af julbullar; med kärfve åt fåglarne och dopp i grytan; med julbock, julkrubba och julkubbe; på landet med den hänryckande färden vid bloss till julottan; med de gamla jullekarne ända till tjugondag Knut, då julen dansades ut — alla dessa och andra gamla seder fyllde barnets sinne med helgens säregna stäm-

ning, en stämning som tyvärr allt mer förflyktigas genom det nutida julfirandet: fråssandet i ett öfverflöd af presenter, godsaker och banala barnkalas. Här och hvar uppehållas ju ännu en och annan af de gamla julsederna, men i det stora hela blifva dessa seder allt mera tillfälliga och höra icke till det ovillkorliga, det genom hvilket festminnena bli djupa — och säregna.

Nyåret har länge saknat en särskild festprägel, — ty nyårsvakan är nästan alldeles fallen ur bruket — och därför borde hemmen skapa hvar sin sed, enligt hvilken de unga — i allvar och i glädje — på ett vackert sätt sade det gamla året farväl och hälsade det nya. Trettondagen har numera endast kvar sin böna i gröten, sedan den fröjd, som stjärngossarne beredde barnen, äfven hör till det försvunna. Som folksed kan stjärngossarnes vandring ju icke återkomma, men som hemnöje för barnen kunde seden helt visst ännu bli långlifvad, isynnerhet sedan Skansen — till hvars skapare den sunda konservatismen i vårt land står i outplånlig tacksamhetsskuld — åter upptagit densamma, liksom Lucia med hennes brinnande ljuskrona.

Påskan har ju ännu kvar sina ägg, med målning och med inskrifter. Den glädjen kunde bli ännu stämmingsfullare för barnen, om man följde den tyska seden att — då man så kan — utomhus, i det nyss bara gräset och bland de ännu nakna buskarne, göra fågelbon, i hvilka barnen sedan själfva söka och finna sina brokiga ägg — den ännu kala markens första frukt för året! Men hvar finnas väl nu några barn, som Vårfruaf-ton sitta och vakta på tranans ankomst, eller som på Valborgsmässan få se eldarne flamma i den ljusa kvällen? Inte heller firas första maj nu som förr med våfflor och mjöd, af

hvilket man drack sig mærg i benen! Om hemmen åter upplifvade denna sed och — i en tidsenlig form — den gamla leken mellan de utklädda vinter- och vårkungarne, skulle barnen erhålla ett oförgätligt minne af vårens återkomst.

Allt hvad våren hunnit gifva af blommor och grönt sattes fordom vid pingsten i spisel, i ljuskronor och stakar — liksom för att fira vårens seger öfver allt, där elden kämpat mot vinterns köld och mörker! Och huru »klädde» man icke hvar vrå vid midsommaren, huru kär var ej dess fest med sin »majstång», sin dans och sin musik i somnarnatten! Men på många ställen i vårt land är nu också majstången endast ett minne!

Alla dessa och andra enkla bruk, som sammanhänge med lifsuppfattningen och med årets tider, voro emellertid fulla af just den enkla symbolik, den naiva mystik, som lämpa sig för barnets behof och gifva poesi åt barnets stämningar.

Hvarje hem har ju äfven sina särskilda festdagar, åt hvilka man dock nu mera ofta på samma sätt försummar att gifva denna särskilda festprägel, som från en kär vana blir ett kärt, rörande minne. Födelsedagarnes och andra bemerkelsedagars traditionella blommor, festrätter och »firningar», än med »utklädsel» eller knäckkokning eller plättkalas eller dylika enkla nöjen, kunna emellertid icke ersättas af några mer storartade, för hvar gång nya festligheter.

Hvarje hem har plikten att göra äfven hvardagen och söndagen innehållsrika för barnen, genom enkla nöjen efter slutadt arbete: om vintern sagostunder vid brasan, med äpplen och nötter vid särskilda anledningar; eller sång kring pianot eller läsning af en ny »rolig bok» eller förevisning af ett planschverk. En mor, som är artist i hemlifvets konst, skapar för aftonens samvaro det lugn, som redan ger barnen en festlig känsla; hon förstår att med några blommor i en vas eller andra enkla små anordningar för trefnaden fylla barnens sinne med omedveten harmoni, medan den mor, som saknar detta slags konstsinne, dagligen pinar barnen genom den oro, den fulhet, den hållningslöshet hon utbreder omkring sig. Under gemensamma vandringar — särskildt när hemmet är på landet — öfverflöda glädjekällorna för den, som förstår att lära barnen se hela naturen som en fest, från framträdandet af sälgens ljudiga »gåsungar», blåsipporna och lärkan till den första hvita snön! Det är kunskap och poesi på en gång att låta barnet följa kornet fram till den gröna brådden, det lina axet och det fina mjölet; honungen från klöfverängen och lindblomman till den hvita vaxcellen; fågeln från det spräckliga ägget i boet till flyttfåglarnas färd genom den klara höstluften; äpplet från den rosiga blomman till den fyllda fruktkorgen!

Genom att de vuxna sålunda lära barnet se och förstå naturen, blir hela året för barnet fyllt af levande poesi: barnet räknar tiden efter det första gökropet, det första axet, den första linnéan, det första smultronet och de första nötterna! Det lär sig älska skönheten omkring sig, som konstnären älskar den, och äfven den hvardagliga enformigheten genomtränges för dem af innehållsrikedom, när de lärt sig att med alla sinnen lefva, med alla sinnen njuta skönheten, först på barnasätt, i det lilla och enskilda, sedan, då blicken vidgats, i det stora och hela.

Mången kvinna, som själf vibrerar för skönheten, och naturen, som känner stämningens makt att ge färg åt tillvaron, som genomglödes af minnenas poesi, hon försummar dock nu ofta att för barnen rikta hemlifvet och söckendagen, liksom feststunden och helgen, med denna färg, denna poesi. Men när hemlifvet åter blir en konst, till hvars utöfning kvinnorna erhålla ro och tid, då kommer en af de uppgifter, åt hvilka de med artistisk skaparglädje skola ägna sig, helt visst att blifva denna: att genom enkla och naturliga medel fylla hemmet och barnasinnen med dagliga glädjekänslor.

Ellen Key.

(Illustratör: G. Ankarerona.)

”Maman Blanche”.

Ett reseminne af
Alfhild Agrell.

Det var en dag i hotell Bella Vista i Bordighera, hotellet uppe på bergsklinten, med hafvet så nära, att brusdet därifrån hördes in i rummen, och med utsikt öfver Rivierans skönaste punkter, bland hvilka just i dag Ventimilias guldglänsande udde och Mentones mjuka bergssluttningar aftecknade sig med nästan fotografisk skärpa i den klara luften.

Hotellet ägde ingen trädgård, endast en terrass med frukttyngda orangeträd och en bedöfvande massa rosor; men nästan strax invid dess fot låg en af dessa terrassformiga trädgårdar, öfverfulla med olikartade palmträd, som gifva Bordighera dess egendomligt sydländska prägel.

I hotellets enkla, men ljusa och hemtrefliga matsal smögo sig kyparne omkring på tå, serverande desserten till middagen så hastigt som möjligt, vissa om att eljes få skrapor af ägaren, som, dold bakom en skärm, öfvervakade allt med en Harpagons öga. Samtalets ström flöt helt sakta, ja, mycket

sakta, som sed är, där det engelska 'old maid'-elementet är förhärskande, ty i motsats till andra länders ogifta kvinnor, som vanligen ha både tid och lust att ägna sitt intresse och sin talgåfva åt dagens on dit, äro de engelska ogifta kvinnorna de mest tystlåtna varelser man kan träffa på — åtminstone på resor.

Man får alltid en känsla af, att de, betraktade som klass, känna sig föraktade i sitt eget land — föraktade och beledda.

Därför vandra de ut, öfversvämma Rivieran, som gräshopporna öfversvämmade Egypti land och förmörka solen, om man får tro en ung tysk, som flyttade från hotell till hotell i full förtviflan öfver att John Bull så energiskt visste att bevara ungdom och skönhet åt sig själf.

Dear old maids! Inte kan jag säga, att de förmörkade solen för mig, men nog blefvo de litet tråkiga i längden! Också hade jag nog lämnat hotellet vid föresatt tid — det vill säga efter en vecka, om inte... Ja, ingenstädes har jag känt naturen äga en så helande kraft som här. Därför stannade jag.

En syn, som för hvarje dag verkade lika harmonisk och behaglig på mina just då för fulhet ovanligt skyggande blickar, var den stora salongen, dit hela pensionatet drog sig strax efter middagen. Den skulle möbleras om och bli modern till nästa år, men nu var den lyckligtvis »ruskig och förfallen» — en dröm i rococo med sneda, för detta förgyllda möbler, stoppadt sidenöfvertyg, spröda skär-röda sidengardiner och en blekröd matta på golvet, så utnött, att herdarne och herdinnorna sågo ut som sina egna farfarsfäder. Dessutom hängde på ena väggen en härlig gammal bonad, som tycktes klippt ur en kunglig gobelin.

Genom de öppna terrassörrarna kunde man kväll efter kväll se, hur hafvet djupnade i violett och guld, när det i sig upptog de sista solstrålarna, och hur bergen flammade i gyllene prakt, medan mörkret, snabbt och mjukt som en smekande dimma, rullade sig ned öfver den nyss så strålande stranden.

I salongens öppna spis brann, oberoende af årstid och väder, hvarje kväll en liten brasa, invid hvilken »our lady», vår enda verkligt förnäma pensionär, var »honorable», höll sina små dockfötter så nära flammorna, att det kräfdes släktskap med féerna för att de inte på ett högst dödligt och prosaiskt vis skulle bli uppbrända.

'Our lady' var 70 år minst och såg ut som en förtorkad älfva, med skära rosor på de infallna kinderna och lockar rundt omkring hufvudet, bruna vid örönen (falska), hvita i nacken (äkta), och en liten florschal graciöst kastad öfver de kantiga axlarna.

Ögonen voro blå och förväntansfulla, o, så förväntansfulla! Man såg, att här satt en ung kvinna och väntade på lifvet, och så kom döden i stället och tog helt ömt och sakta den gamla kvinnan i sin famn.

I en liten soffa för sig själfva sutto »de tre asketerna», tre högkyrkliga prästdöttrar, som aldrig glömde gå i kyrkan, så ofta tillfälle gafs, och däremellan diskuterade toalettfrågor dagen i ände.

Litet själfsväldigt hoprullad i en stol låg »vår amerikanska», som reste världen rundt för att lära sig beundra Amerika, som hon sade; och i sin rullstol satt »den

sjuka» och pratade, fet, glad och munter, medan hennes man, med hektiska rosor på kinderna, höll på att springa sig fördärfvad för att hinna uppfylla alla hennes nycker. Mån påstod, att härunder låg en liten kvinnohämnad och lurade. Han var en tysk lärd, som för sina böcker försummat sin vackra hustru, till dess sjukdomeu kom. Nu föredrog hon att vara och förblifva en krymping, så hviskades det, hellre än att låta honom återgå till det arbete, hon lärt sig hata.

Vid en lampa satt »den tyska matronan», med hela den kejsrerliga familjen, infattad i olika medaljonger, hängande på en kedja kring halsen, och stickade.

Ja, det såg ju hemtrefligt ut alltsammans, men praktén därute, som just nu höll på att förbytas till mörker, behagade mig som vanligt mer...

Just som jag ämnade smyga mig ut, fästes min uppmärksamhet vid en smärt, hvitklädd kvinnogestalt med fint, ovalt ansikte, blek hy och svart lockigt hår som, fasthållet af en liten guldkam, föll ända ned till midjan. Hon stod alldeles orörlig midt i dörröppningen, infattad i ljusblå luft och döende sol, och höll de mörka och, som jag sedan fann, ovanligt praktfulla ögonen nedslagna.

Hvem kunde hon vara?

Belysningen i salongen var ännu mycket svag, men det var blott en fördel. Så mycket mer stämningsfull verkade den vackra synen.

Vid pianot sysslade en annan skugga — en manlig. Då kom jag ihåg!

Det var ju i dag som professor di Mantelli skulle ge oss prof på sin underbara skicklighet som »handekvilibrist» och hans fru låta höra en röst, »skönare än Pattis, större än Kristina Nilssons».

Således hette min hvitklädda drottning helt enkelt »madame di Mantelli». Jag beslöt emellertid att öfvervara representationen.

Just som jag intagit min gamla plats, skruvades gasen upp. Skuggan vid pianot, som visade sig vara en några och fyrtio års man, iklädd en oklanderlig sällskaps-toalet och utrustad med lockigt hår och ett rätt vackert, ehuru något pussigt ansikte, trädde fram, presenterade sig som profes-

sor di Mantelli och nämnde, att föreställningen skulle börja med sång af »madame». Madame lämnade sitt vackra gömsle, hälsade med en slags blygsam värdighet, och så började sången.

Professorns anslag visade genast på en begåfning vida öfver medelmåttans, men madames röst...! Stor och skolad var den visserligen, men jag hade väntat något så helt annat. Silvertoner borde, tyckte jag, strömma ur denna strupe, och så blef det bara messing af i stället, och utskriken, skrällig och falsk messing därtill.

Mitt musikaliska öra, som hos de flesta svenskar, är både vaket och ömtåligt, men nu var det något mer än mitt öra, som sårades — hela min känsla för harmoni. Röstén föreföll mig så irriterande oäkta.

Det var som jag hört Venus Milo sjunga en Offenbachiad.

Dock, skönhet besticker! Jag deltog, ehuru med stark inre reservation, i de lifliga applåder, som följde på hennes nummer.

Nu spelade professorn, mjukt och vackert, en berceuse af okänd mästare, kanske af honom själf — men den blef iskallt emottagen. Så slog han med ett litet leende om till en känd italiensk visa, broderad med de tarfligaste varationer — och så fick äfven han sin del af bifallet.

Först när madame drog sig tillbaka i vårt stora myrträdsk skugga, upptäckte jag, att den »världsberömda familjen» bestod af ännu en medlem — en omkring fyra års gosse i svart sammetsdräkt.

Jag tror knappt, att jag sett ett mer sorgligt vanlottadt barn. Hufvudet var oformligt stort, de smala benen sneda, ansiktshuden gul och slapp och uttrycket en utlevvad roués. Kring munnen lågo fina rynkor, som tydde på elakhet — eller var det på sorg?

Med ett nästan snålt grepp slöt han den magra handen kring moderns hvita dräkt. Det var som om han fruktat, att hon skulle försvinna mellan hans fingrar. Sedan såg han upp med ett lyckligt litet leende, som nästan gjorde honom vacker. Modern strök ömt sin lilla bortbyting, ty som en sådan såg han ut, öfver det borstiga håret och lät sedan sin något stora, men vackra hand örörlig hvila på hans hufvud, som det tyck-

tes fullkomligt omedveten om, hvilken originell grupp de bildade.

»Skönheten och Lasten», hviskade den sjuka, som fuskade litet med bildhuggeri. Jag nickade, men inom mig tänkte jag, att skönheten i det ögonblicket bra mycket mer liknade en förhärlijad »Helig Moder». Hur mycken inre storhet behöfdes det icke hos denna mor för att kunna älska detta barn.

Hittills hade hennes skönhet, hur formfulländad den än var, mer väckt min nyfikenhet än min beundran. Jag hade haft samma känsla, som när man står framför ett juvelsmycke, utan att veta, om det är äkta eller oäkta. Men nu visste jag att skönheten var äkta!

Professor di Mantelli visade sig vara en mycket skicklig man inom sitt fack. Han trolade till »our lady» häpnad fram 100 meter sidenband ur hennes egna lilla docksko, som hon hjälplöst höll i luften. Han stötte under den tyska matronans jämmerrop sönder den kejsrerliga familjen i en mortel, för att fem minuter senare presentera alla dess sju medlemmar i oskadat skick, liggande på en bädd af rosenblad i en liten bonbonière. Han skakade fram en lefvande dufva ur ett af askaternas broderier och återgaf den amerikanska damen hennes briljantring, nyss af henne själf nedsläppt i ett vatten-glas, som handtag på en bukett violer, hvilken, o, under, låg i en förseglad ask!

Under det att allt detta skedde, stod madame fortfarande örörlig med det vanskapliga barnet vid sina knän. Endast två à tre gånger sträckte hon ut armen kring myrträdets stam, som om hon känt sig trött.

Jag var alldeles för upptagen af att beundra armens mjuka form och rörelsens plastiska skönhet, för att hinna eller bry mig om att observera, om hon genom denna så naturliga åtbörd fyllde sin plats såsom stum medhjälparinna. Men att hon det gjorde, är tämligen säkert. Under den paus som nu följde, försökte flere af oss att genom löften om godsaker och pengar locka den lille gossen till oss — men för-gäfvades!

De nästan hemskt tunna händerna grepo allt fastare kring moderns hvita klädning, och ögonen, mörka och vackra som hennes, lämnade knappt för en sekund det ansikte, han så tydligt tillbad.

»Jamais quitter maman Blanche,» sade han till sist med missljudande röst. »Jamais, jamais...! Bellissima madre Bianca!»

Han lade sin kind mot moderns hand och kysste fällen af hennes klädning. Madame svarade blygsamt på alla frågor, talande samma halft franskitalienska språk som gossen. Ja, han var enda barnet, dess värre; läkarne hade sagt, att han behöfde skötas mycket, mycket väl, få stark mat och framför allt komma tidigt i säng. Men som hon och hennes man »arbetade» i hotellen hela Rivieran utefter och de inte hade råd att hålla någon tjänare, var det inte möjligt följa ordinationerna. Dessutom var han så kär i henne — modern, att...

En kärleksfull blick sade resten.

Ur den tyska matronans ögon droppade tårar — och flere af de engelska misserna glömde sin förbehållsamhet ända dähän, att de på franska uttryckte sitt medlidande.

Andra afdelningen inleddes också med en sång af madame. Hon sjöng Stabat Mater med en bredd i föredraget, som nä-

stan kom mig att glömma den skrikiga rösten.

Just när orden »heliga moder, hör oss,» strömmade öfver läpparna, såg jag som en mörk fläck glida fram ur myrträdets skugga. Det var det vanskapliga barnet, som kröp fram så långt, att han åter kunde fatta fällen af moderns klädning.

Hela det fula ansiktet var som förklaradt. Han hade tydligen den idén, att modern var en ängel, som kunde flyga ifrån honom hvad stund som helst.

Stackars liten, tänkte jag, som så tidigt fått lära en af livvets största sorger — den att älska för mycket!

Sista numret på programmet: »hjäpnadsväckande kortkonster», gick illa.

De fordrade en säkrare hand än den, som professor di Mantelli numera förfogade öfver. En förarglig darrning — och den ena »hjäpnadsväckande» hemligheten efter den andra uppenbarades för våra oinvigda blickar. När slutligen spader kung, istället för att, som han borde, befinna sig i den sjukas filt, helt varligt tittade fram ur trollkarlens eget rockuppslag, miste herr professorn för en sekund både sin eleganta svada och sin behärskning. Han röt på någon slags »slang» ett enda ord åt madame, som strax trädde fram.

Nu fingo vi veta, att aftonens glansnummer, »den försvunna sköna», skulle väcka vår hjäpnad och beundran.

En tät slöja kastades öfver madame, täckande henne ända ned till fötterna, men just som professorn öppnade läpparna för att förkunna, hur underverket skulle försiggå, rusade den lille gossen fram och skrek, medan ansiktet arbetade i förtviflan och tårar:

»Non, non — non! Maman — ne me quitte pas, maman Blanche, ne me quitte pas! Chère maman! Chère maman!»

Professorn mumlade en svordom och kastade undan den ovälkomne störaren, visserligen icke hårdt, men tillräckligt häftigt för att barnet skulle falla omkull, hvarvid det uppgaf ett gällt skri.

Oemotståndligt, snabbt, kastade modern slöjan af sig, tog det gråtande barnet i sina armar och försökte trösta det med ömma ord och smekningar, tydligen glömsk af allt annat. Professorn, som såg förtviflad ut, mumlade något om »dumheter», men så ryckte han på axlarna, lik en man besluten att göra det bästa af en falsk situation, och sade i sin gamla kåserande ton:

»Mes dames, voilà: »den förvandlade sköna» har förvandlat sig själf till »den tröstade fula» i stället. Que voulez-vous!»

Han drog sig tillbaka med en elegant bugning, och hans fyndighet belönades med en liten applåd. Under tiden gick madame omkring och uppsamlade i en liten antik bågare den frivilliga kollekten, troget följd af den stackars lille, hvars tunga hufvud dinglade hit och dit af trötthet, och i hvars mörka ögonhår ännu tårar glindrade.

Skörden blef rik, mycket rik. Ja, bland allt silfver såg jag till och med ett större guldmünt tindra. Det var nog det tyska modershjertat, som tagit sig detta vackra utbrott, ty tyskarne tala inte bara vackert, de handla!

* * *

Ett par timmar senare lämnade jag och mitt sällskap hotellet för att från de öfre klipporna beundra månskenets nästan förfärande skönhet.

Jag använder med fit ordet »förfärande». Det händer nämligen ibland i södern, att naturen verkar grym.

För att komma i harmoni med skönheten utomkring en, blir lyckokrafvet inom en nästan outhärdligt stort. Man vill vara allt man kan vara, fullt, utan afdrag och prut — och det är så sällan lifvet har plats för helheter!

Vår väg förde oss genom själfva den inre staden, öfver ett torg, där folket ännu håller till och nog kommer att hålla till, efter som här uppe hvarken kan beredas ljus eller plats åt den påträngande engelsmannainvandringen.

Själfva månskenet hade svårt att tränga sig in i dessa smala gator, och från portiker och murar föllo skuggorna så djupa, att de liknade silhuetter.

Från de öppna dörrarna till en osteria hördes skratt och skrål och klingande af glas, som slogos mot borden som ackompanjemang till en gatsång af fräckaste sort, sjungen af en kvinna. Rösten föreföll mig så märkvärdigt bekant — och ändå så fullkomligt obekant.

Plötsligen slog sångerskan, utan att göra någon som helst öfvergång, om till »Stabat Mater», som hon sjöng med en sådan karikerande öfverdrift af andakt och gudsnådlighet, att hon gång på gång afbröts af jublande applåder och hesa, rusiga bravorop. Vi smögo oss närmare — tätt intill den stora brunnen, ur hvars lejongap vattnet sakta droppade, och hvars framskjutande Neptun gaf gömmande skugga nog. Nu kunde vi se in i rummet.

Vid ett bord, nedsöladt af vin och absint, satt den nyss så eleganta professor di Mantelli i skjortärmarna, med det tunga hufvudet lutadt mot den ena handen, medan han med den andra försökte slå en högtidlig och ordentlig takt till skrålet och skrånets omkring honom. Uppflugen på en stol stod madame i en den lättfärdigaste dräkt, med ögon och kinder glödande i kapp, sjungande.

Här lät rösten äkta, här syntes hon själf äkta. I ett hörn, tämligen ordentligt utbredd öfver ett par stolar, låg hennes falska sva-nehamn, den hvita dräkten.

Och här, till hälften gömd under de nedfallande vecken, satt den stackars lilla »Lasten» och sof, ännu i sömnen krampaktigt fasthållande hvad som återstod af hans älskade maman Blanche, samma mamma Blanche som på ett så förunderligt vis flög ifrån honom alltjämt och förvandlade sig så hemskt, hälle henne fast hur väl, hur hårdt han ville.

Kinderna voro våta af tårar, rynkorna kring munnen djupa som på en gubbe... Men hvarför tala om detta — ohyggliga. För sådant finns ju inte något straff! Poverino, poverino!

Månskenet lyste ej längre, luften var ej längre ljum och balsamisk... jag frös, frös! Vi återvände till hotellet.

Dagen därpå, när vi gjorde ett besök i osterian, var familjen redan rest.

Och hvad hade vi för öfrigt kunnat göra? Intet. Barnets öde var redan besegladt. Poverino, poverino!

Att i sig bära frön till tvänne sådana människors laster, det...

(Illustrator: J. Nyström.)

En kvinnlig medlem

af

Utile Dulci.

För Idun

af

Birger Schöldström.

I bref från senare hälften af 1700-talet rörande de sällskapliga förhållandena inom Sveriges hufvudstad eller vittra och musikaliska ämnen finner man någon gång nämnd en fru Wendelius, eller enligt då

för tiden ofta användt språkbruk: *Wendelia*. Så skrifer t. ex. Kellgren i april 1776 till Clevberg och beder honom att skaffa musiken till »fru Wendelias verser», och 1781 omtalar Kellgren, att han fått sig tillsända verser från Schmitterlöf »genom bref från fru Wendelia». Äfven i samtida tryck nämnes hennes namn ett par gånger, detta i samband med relaterande af festligheter inom sällskapet *Utile Dulci*.

I förbigående och för dem af Iduns lärarinnor, hvilka icke hafva detaljkunskaper i vår litteraturhistoria, må nämnas, att *Utile Dulci* var ett vittert samfund i Stockholm, stiftadt af Elis Schröderheim, kanslirådet Ferner m. fl. af spillrorna utaf det vittra sällskap, som förut bildats af skaldinnan fru Nordenflychts förtrognare umgängeskrets. Sällskapet *Utile Dulci* bildade snart under sig tre filialsällskap: *Apollini Sacra* i Upsala, *Carolinska sällskapet U. D.* i Lund och *Aurora* i Åbo. Det räknade bland sina ganska talrika medlemmar flere i vår litteratur märkliga personer: Gyllenborg, Wellander, Oxenstierna, Bergklint, Rosenstein, Adlerbeth, Kellgren, som en tid var dess sekreterare, Leopold m. fl. Äfven damer, ehuru få till antalet, intogos i *Utile Dulci*, och de mest lysande bland dem voro fru Schröderheim och fru Lenngren, hvilken sistnämnda, enligt samfundets ännu i Musikaliska akademiens bibliotek förvarade matrikelbok, vid dess musikaliska tillställningar sjöng sopran (hennes man, kommersrådet, sjöng bas). Sällskapet var hvad man kallar lysande, och att intagas däri ansågs som en stor utmärkelse. Det utsatte vittra jäflingsämnen, utdelade pris, sträckte äfven sin omvårdnad till musiken samt utgaf en särskild samling af sina skrifter under benämningen »Vitterhetsnöjen». Efter det *Utile Dulci*'s förnämsta skaldery inflyttat i Svenska akademien, tynade samfundet så småningom af och utslodnade alldeles i och med Schröderheims död.

Bland detta remarkabla samfunds få kvinnliga medlemmar var ock fru Wendelius, och man kan här af sluta till såväl att hon haft en framstående social ställning, som att hon varit i besittning af personliga egenskaper samt musikaliska och vittra talanger, hvilka beredt henne denna utmärkelse.* Hon har således varit ett på sin tid mycket bekant och fradt fruntimmer — och nu, för eftervärlden, är hon alldeles bortglömd! I arbetet »Kvinnan inom svenska litteraturen» nämnes hon icke, och vår nu levande främste litteraturhistoriker kan i de noter, hvarmed han försett de af honom för ett par år sedan utgifna Kellgrenska breffen till Clevberg, om henne endast upplysa: »Wendelia, fru, okänd.»

Så alldeles okänd må hon dock icke vara, och här, i den svenska kvinnans tidning,

* Enligt Göthe: *De vittra samfundet i Sverige*, var hon äfven medlem af *Apollini Sacra*, den tredje bland de damer, hvilka dit inkallades. De båda öfriga voro mademoisellerna Carlström och Paqualin.

må, som text till det porträtt af henne, hvilket här meddelas*, fogas de biografiska data, hvilka en vida obetydligare litteraturforskare från spridda håll, mest ur otryckta anteckningar, lyckats inhämta om denna det finare stockholmska sällskapslivets prydnad under det glänsande gustavianska tidskedet.

Kyrkoherden i Fredrikshamn, Finland, magister *Johan Ramklou* hade 1740 jämte sin unga maka, Inga Brita von Bromell, med hvilken han året förut ingått äktenskap, begifvit sig till Stockholm. Enligt en otryckt anteckning skulle han »flyktat undan ryssarne», men Mathias Akiander angifver i Viborgs stifts herdaminne en helt annan orsak till kyrkoherden Ramklous stockholmsresa: — vid riksdagsmannavalet år 1740, heter det där, sökte Ramklou genom ored-

hvare han stod, behöfver blott nämnas, att han var riksdagsman 1778 för hufvudstaden samt n:r 1 bland de 9 ledamöter af borgarståndet, hvilka den nåden vederfors att få stå fadder vid kronprinsen Gustaf Adolfs döpelseakt. År 1774 blef hon, jämte sin man, intagen i *Utile Dulci*, »dit vanligen ingen af dess kön får komma,» såsom det heter i en anteckning härom af Nescher. Följande året fäste hon vid sig en allmännare uppmärksamhet af smickrande art. Den 24 januari 1775 firade *Utile Dulci* konung Gustaf III:s födelsedag med en större festlighet, hvartill allmänheten tycks inbjudits, och då »under musique» följande lilla kantat, af henne författad, blef afsjungen af »ett vittert fruntimmer, fru Wendelia»:

Recitativ:

Ack! evigt glada, sälla stund för
hela Norden,
Då först vår stjärna tindrat opp
Och vi en älskad prins fick skåda
här på jorden,
Som stadgat har vårt hopp!
Med mandom i sitt bröst, med äran
vid sin sida
Förtryckta folkets rätt han gick att
värdigt strida.
Då i fördärf och nöd vår fosterjord
var dränkt,
Till hjälp han skyndar sig... Han
ville frälsadt se
Det folk, som åt sin kung vill lif
och hjärta ge.
Men himmel!... se'n du skänkt...
Låt oss allt annat hellre brista
Än att vi dyre Gustaf mista!

Aria:

Bröder! låt oss glade fira
Denne dag, vårt Sveas väl,
Då vi under Gustafs spira
Känne lika enig själ.
Kungars Konung! ömt beskydda
Sveriges hjälte, folkets far!
Glädjens ljud ur hvarje hydda
Sjunger: Han oss räddat har!

Två år därefter gaf hennes talang en ny lustre åt en fest inom samfundet. I ett bref från Stockholm till lektorskan Anna Roséns tidning »Hvad nytt? Hvad nytt?» i Göteborg för d. 21 maj 1777 heter det:

»Sistl. onsdag parenterades uti Samhället *Utile Dulci* öfver den för sitt stora snille och sine många värdige egenskaper öfver allt ansedde *Abbé Michelessi*. Hr kongl. Bibliotecarien Simming-sköld tolkade på samhällets vägnar denne sin aflidne väns minne. Både före och efter parentationen upfördes en ganska vacker och rörande musique, då den för sin behagliga röst så högt berömda fru *Wendelia* afsöng en af henne själf författad aria:

Vår klagan är billig. Hur skulle vi glömma
Vår vän Michelessi, hans snille och vett?
Ack, kunde vårt samfund nog värdigt berömma
Hans hjärta, som äran för Svear beredt!»

Hennes make afled 1793, och det vill synas, som om hon därefter dragit sig undan Stockholm och stockholmslifvet. Gustaf III:s sol hade ju dessutom slocknat. *Utile Dulci* var också blott ett minne och den forna umgängeskretsen och de forna vännerna skingrade. Hon afled å Anneberg, på Värmdön, den 10 oktober 1804. Hon såges efterlämnat en dotter.

(Illustrator: V. Andrén.)

liga utvägar förskaffa sig röster till riksdagsman, reste ock själf till Stockholm, men fick ej inträde i ståndet; under rättegången härom mot honom dog han, den 25 oktober 1741.

Några få månader förut — den 9 maj samma år — hade i Stockholm födts hans enda barn, dottern *Anna Brita Ramklou*. Änkan stannade, tycks det, kvar i Stockholm, men afled redan 1748, efterlämnande den sjuåriga dottern. Denna senare fick förmodligen hos fränder till modern huld och skyld. Att hon fått en förträfflig uppfostran, kan tagas för alldeles gifvet. Vid 20 års ålder blef *Anna Brita Ramklou* gift med kramhandlaren i Stockholm *Anders Wendelius*, en af hufvudstadens förnämsta borgare. Som bevis på det höga anseende,

* Efter en blyertsteckning (af Catton?) i Kongl. Bibliotekets porträttsamling.

GREFVINNAN IZA

Där nu ni sitter, min grefvinna,
med armen stödd mot stolens karm
och med rubiner, hvilka brinna
som blodstänk på er hvita barm —

jag kan ej hjälpa, minnen springa
ur sina halft förglömda vrår
och glada melodier klinga,
likt hälsningar från flydda år.

"Fruarna, som inte ville gå på bal."

Interior af

Knut Michaelson.

FRU SOPHIE.
FRÖKEN ELISE, HENNES YNGRE SYSTER.
LÖJTNANT JOHN, ELISES FÄSTMAN.
FRU CHARLOTTE.
GYMNASIST GUSTAF.
EN KAMMARJUNGFRU.

Hos fru Sophie; på eftermiddagen.

Första scenen.

SOPHIE (*Kastar otåligt sitt arbete från sig.*) Vet du, Elise; din förtviflade min är odräglig som tandvärk — att jänra dig så, bara för du inte blifvit bjuden på Ruths tarfliga bal!

ELISE.

Hur gör du själf, då?

SOPHIE.

Här är alls inte fråga om mig. Jag väntar obetydligt af världen. Mina illusioner jordades samma middag som min oförgätlige Axel. Så att ingen kan då kalla mig flärdfull. Men du — ja, ursäkta mig — du är det.

ELISE.

Det var gruffligt ledsamt.

SOPHIE.

Isynnerhet för din fästman. Tre dagar och tre nätter har han måst sitta och torka bort dina eviga tårar. Jag undrar, hur många näsdukar du använt?

ELISE.

Jämmt hälften så många som du. — Och så torde du veta, att John inte är här om nätterna.

SOPHIE.

Jo, hans framtid med dig måtte bli treflig!

ELISE.

Naturligtvis. Vår lycka är säker, som låge den i en liten ask.

I svarta flätor fästade glimmar
en krona af juveler nu,
och under nattens korta timmar
som drottning hyllas slottets fru.

Rundt kring er trängas vapenrockar
med frackar uti brokig mängd,
och sporrar klirra, när man bockar —
hvar frack med ordnar är behängd.

Ett litet hof ni kring er samlat —
och Pommery ger stor salut —
men alla våra luftslott ramlat,
vi byggde några år förut.

SOPHIE.
Ämnar du tvinga John att föra dig till hvar-
enda bal under säsongen?

ELISE.

Öfverallt dit vi bli bjudna och han själf vill gå.

SOPHIE.

Men till Ruths komma ni åtminstone inte.

ELISE.

Jo, det hoppas jag visst.

SOPHIE.

Då missräknar du dig.

ELISE.

För att du och jag af en ren händelse
blifvit glömda den här gången?

SOPHIE.

Glömda?

ELISE.

Vet du ett annat skäl?

SOPHIE.

Jag behöfver inte veta något. Men jag
är tio år äldre än du. Och därför plågar
mig ohöfligheten så mycket mera — Marie
Ruth tror naturligtvis, att jag inte förstår
orsaken. Men händelsevis! (*Triumferande.*)
Vi äro inte längre fina nog för hennes societet!

ELISE, (*skrattar.*)

Nej, hör du!

SOPHIE.

Inte fina nog, säger jag. Den frun är i stånd
att offra sin egen mamma — nå, gumman är
då inte något särdeles — om hon inte passade
ihop med en ny connaissance. — Hvarför skulle
hon mera genera sig för oss? — Och om det
någonsin händt... Har jag inte alltid varit ut-
sökt artig mot Marie Ruth? Kan du påminna
dig en bjudning här utan henne?

ELISE.

Nej, och just därför är jag säker på, att hen-
nes glömska är tillfällig.

SOPHIE.

Men jag ämnar inte låta henne glömma mig.
Och du är så snäll och heller inte gör det,
när du blir gift. Låt aldrig John tvinga dig
inom den fruns tamburdörr!

Andra scenen.

JOHN. DE FÖRRA.

JOHN.

Nå, bjudningen är väl kommen?

ELISE (*med en lätt suck.*)

Nej, Gudnås!

JOHN.

Stackars, min lilla Elise!

SOPHIE.

För all del, ömka henne då inte beständigt!
Tänk på mig också!

JOHN.

På er båda två.

Då spelade ni blott grefvinna,
och slottet var af målad väf,
sågs er gestalt i päls försvinna,
ej var den af sibirisk räf.

Ni var statist vid en teater,
jag var poet som än i dag,
ni hade ej förnäma later,
men tusen björnar hade jag.

Och likväl hur vi kunde skratta,
när i en doftande berså,
som ännu ej man hunnit kratta,
vi frukosterade, vi två.

SOPHIE.
Så mycket mera borde du förarga dig öfver
deras afsiktliga ohöflighet.

JOHN.

Afsiktliga? När jag, Elises fästman, är bju-
den? Nej, bestämdt nej!

SOPHIE.

Nu skall du inte tro, att jag bryr mig om de-
ras bal. Min glädje är det kära hemmet med
alla dess dyrbara minnen. Och alldeles säkert
är, att jag inte gått, om bjudningen också kom-
mit. — Nej, det är den gränslösa oartigheten
mot Elise, som smärtar mig.

JOHN.

En idé! Om jag skulle göra mig ett ärende
till Ruths, nu genast? Kanske att jag kunde —

SOPHIE.

— titta en bjudning åt oss? Nej, tack!

Tredje scenen.

DE FÖRRA. FRU CHARLOTTE.

CHARLOTTE.

Här ha ni en bannlyst till! Ha-ha-ha!

SOPHIE (*glad.*)

Jaså, du blef inte bjuden?!

CHARLOTTE.

Nej, min go'a vän. Nå, hvem fick rätt? —
Bara nu inte Marie får det förfärliga infallet att
ändra sig!

SOPHIE.

Lugna dig! Du är inte fin nog.

CHARLOTTE (*stucken.*)

Sophie lilla, jag måtte inte förstå —? (*Till
John.*) Och löjtnanten sväljer den här förolämp-
ningen mot sin fästmö?

JOHN.

Nyss föreslog jag att — och bara Sophie ville,
så är jag säker om —

SOPHIE (*häftigt.*)

På inga villkor!

CHARLOTTE.

Hvad är det fråga om?

SOPHIE.

En oerhörd dumhet. — Nej, jag tackar Gud
för möjligheten att komma ifrån ett plågsamt
umgänge.

CHARLOTTE.

Instämmer. Tonen i det huset — Åh!

SOPHIE.

Nå, när man bjuder kreti och pleti.

CHARLOTTE.

Alla, utom oss.

SOPHIE.

Var glad att du slipper reta dig i dåligt säll-
skap.

ELISE (*häftigt.*)

Nu kan det vara nog! Hur ofta ha ni inte
talat om, hur utmärkt Marie är?

I morgonsol låg viken stilla
och dagg på blommor och på gräs,
och munter bofink hördes drilla
bland björkarna på skuggigt näs.

Han sjöng som endast den kan sjunga,
som lyckan i sitt hjärta har
och får bland gröna grenar gunga
i vårens första solskensdar.

Och nu —? Se, festens kronor glimma
och dansmusiken jubla hörs
men i två hjärtan denna timma
en bortglömd sträng helt sakta rörs.

(Illustrator: Jenny Nyström.)

Daniel Fallström.

SOPHIE.

Men åtminstone jag har aldrig tyckt det.

CHARLOTTE

Ännu mindre jag.

SOPHIE

En sådan där osminkad provinsnatur.

CHARLOTTE.

Enkel som en torftäckt småstad.

JOHN.

Just därför trifs man så väl hos henne.

CHARLOTTE.

Nå, ungherrar trifvas ju alltid på kaféer. — Jag förstår er längtan efter aftonnöjet.

JOHN.

Men jag går inte! Känner ni er lugnare nu?

CHARLOTTE.

Ja, för Elises skull. Och en smula för er egen, med.

JOHN.

Ni är utsökt god. (Han reser sig.) Nu måste jag hem.

CHARLOTTE.

För att kläda er till balen?

JOHN.

Nej, för att reta upp mig till raseri mot fru Ruth. Ni stannar väl kvar?

CHARLOTTE.

Hur så?

JOHN.

Jo, jag är snart tillbaka, laddad med ett intensivt salonggift. Och lofvar er en utomordentligt angenäm kväll. Mina damer! (Han går.)

Fjärde scenen.

DE FÖRRA (utom John). KAMMARJUNGFRUN (sedan).

CHARLOTTE (med en djup suck:)

Arma Elise!

ELISE (häftigt:)

Hvad menar du?

CHARLOTTE.

Jag tänkte endast på, hur en äkta man ser ut, när han krupit ur fästmannskalet.

KAMMARJUNGFRUN (med ett bref till Charlotte.) Hennes nåds betjänt kom nyss med den här biljetten. Ytterst angeläget, sad' han. (Hon går.)

CHARLOTTE.

Ni ursäktade väl? (Hon öppnar och läser brefvet ifrigt. Med tydlig glädje, men något besvärad:) Det var lustigt! Gissa, från hvem!

SOPHIE (lökigt:)

Kanske en dålig ursäkt från Marie Ruth?

CHARLOTTE.

Nej; en bjudning!

SOPHIE.

Gratulerar. Men jag skulle då aldrig besvara en ruinerad familj.

CHARLOTTE.

Ruinerad? Med två stora stenhus?

SOPHIE.

Få de in hyrorna också?

CHARLOTTE.

Med sådana hyresgäster? Nej, go'a Sophie!

SOPHIE.

Så kan fåfången ha en gräns, ändå. Gör mig tjänsten att tala om något annat!

Bösttänkar.

Fågelskaran afsked tager

och en annan årstid bådär:

hösten kommer, — i dess dager

mera klart du allting skådar.

Men hvad ser du? Jo, att lifvet

mister blad för blad sin fågring,

och hvad ännu är dig gifvet,

syns dig nästan som en hägring.

K. H. Melin.

CHARLOTTE.

Du måste läsa biljetten först!

SOPHIE.

Nej, tack!

CHARLOTTE (till Elise:)

Läs den, du då! (Hon räcker henne brefvet.)

ELISE (läser. Därefter, gladt:) Alldeles som jag trodde! Trassel med bjudningskorten.

SOPHIE.

Den historien är för gammalmodig.

CHARLOTTE.

Tänk, hur rysligt för den stackars Marie, om ingen kommer!

SOPHIE.

Så mycket större skäl för dig att gå.

CHARLOTTE.

Jag? Ne-nej. Då blefve ni ju ensamma.

SOPHIE.

Åh, vi ska ha det utsökt trefligt på tu man hand.

ELISE.

Hå-hå-ja-ja.

CHARLOTTE (tveksamt:)

Om jag skulle göra mig besväret att gå dit? Endast för att folk inte skulle fråga: »Hvarför var du inte där?» Och för att slippa tillstå, att det kom sig af att vi inte voro bjudna. — Observera, hur jag tänker på er! (Hon suckar.) Ack, att jag aldrig fått den här biljetten!

SOPHIE.

Men när du varit olycklig nog att få den?

CHARLOTTE (glad:)

Menar du verkligen att jag —? Nå, i så fall! — Du vet, att jag alltid följer dina råd. (Med en suck igen:) Fastän gudarne må veta. — (Glad:) I morgon kommer jag till er med färskas intryck. Där blir nog åtskilligt, som — (Sorgset:) Sophie lilla, jag riktigt afundas dig!

SOPHIE.

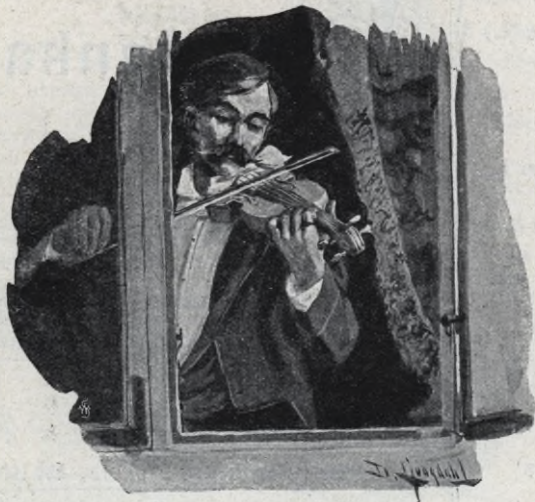
Och jag beklagar dig så hjärtligt, go'a Charlotte.

CHARLOTTE.

Du är ändå den raraste af alla! Elise också, förstås. — Adjö då! — Nej jag kan inte lämna er! — Du säger ingenting? (Med en suck:) Så ske din vilja! (Hon kysser på fingret och går hastigt ut.)

Konstnärslön.

Ifrån konserten
han hemåt vände,
den store konstnärn,
den vida kände.

Han med fiolen
förtrollat, tjusat:
hans auditorium
var rent berusadt.

Och tårar skälfdde
i ögon klara
vid toner, smältande
underbara. —

Nu till sin boning
han vänder åter.
På trappan sitter
en pilt och gråter.

Se, stora tårar
ur ögat kvälla,
och ned för kinden
de långsamt välla.

Upp i sin kammar
har konstnärn hunnit,
men ej ur minnet
den synen svunnit.

Den sorgsne lille
han kan ej glömma,
ej detta anlet,
där tårar strömma.

Han går till fönstret —
ja, piltten sitter
där än, och gråten
är lika bitter.

Upp ur fodralet
fiolen tar han,
ett glädtigt stråktag
däröfver drar han.

Där dansa toner
iffrån fiolen,
som strålar dansa
från sommarsolen.

De leka lustigt
på snodda strängar
som muntra kiden
på blomsterängar.

an lyfter hufvut,
den sorgsne lille;
kvar hänger tåren,
som falla v e.

Snart öfver dragen
sig sprider ljusning,
en glimt där tändes
af glad förtjusning.

Snart skrattet väller
från barnaläppar
likt klara klangen
från klockekläppar.

Han står i fönstret
och ser den lille,
den store mannen
med prisadt snille.

»Nyss såg jag tårar
i ögon sköna —
en härlig syn att
en konstnär löna!

Dock vardt den lönen
mer ljuf befunden:
ett gyllne löje
på barnamunnen.

Nog finnas tårar
ändå på jorden!
Men halft en främling
är glädjen vorden.»

Anna Roos.
(Alfaro)

(Illustrator: D. Ljungdahl.)

Femte scenen.

SOPHIE. ELISE.

SOPHIE.

Hon ville inte gå! Och ändå springer hon
som en toka för att hinna dit först.

ELISE.

Det förstår jag så väl. När man är road af
dans.

SOPHIE.

Dansen är ett och förställning ett annat. —
Att trösta oss med löftet om sina så kallade in-
tryck! Hennes intryck! — Och så pikant hon
var mot John!

ELISE.

Ja, ett ögonblick tänkte jag verkligen säga
henne —

SOPHIE.

Säg aldrig något till en kvinna, som inte fat-
tar, att en karl kan neka till en bal! — Nå,
hörde du om »tonen hos Marie»? En passande
anmärkning för Charlotte. Ha-ha-ha!

ELISE (häftigt:)

Men du höll ju med henne?

SOPHIE.

Förlåt, jag är inte bjuden, jag.

Sjätte scenen.

DE FÖRRA. KAMMARJUNGFRUN. (Sedan) GUSTAF.

KAMMARJUNGFRUN.

Tar hennes nåd emot herr Ruth?

SOPHIE (förvånad:)

Herr Ruth?! (Ifrikt:) Ja, naturligtvis.

KAMMARJUNGFRUN (går ut).

SOPHIE.

Begriper du det här?!

GUSTAF (bugar sig.)

Mamma hälsar, att hon är oerhördt ledsen.

SOPHIE.

För hvad då?

GUSTAF.

För balen i kväll, förstas.

SOPHIE.

Jaså, mamma och pappa ge bal? Det hade
jag ingen aning om.

GUSTAF.

Stor bal! Och just den gör mamma riktigt
»down». — Se, Pettersson, som skulle gå med
bjudningsbrevet, han tog sig för mycket till
bästa; och så slarfjade han bort hälften. Och
se'n fick jag sitta en hel dag och skriva ut nya.
Men nu är han bortkörd. Och därför är jag
här för att be så mycket om ursäkt, eftersom
föräldrarna inte tyckte det var passande att
bjuda herrskapet bara med kort. — Och så skulle
jag fråga, om vi få äran, fastän den kommer i
sista laget?

SOPHIE.

Det är visst mycket vänligt. Men, som sagdt,
vi visste om ingenting. Och utan toaletter. —

ELISE.

De ligga ju färdiga se'n åtta dagar!

SOPHIE.

Dem vi skulle ha hos konsul Pihls, ja! Nej,
jag tror inte —

ELISE (klappar Sophie.)

Säg ja, ändå!

SOPHIE (efter någon tvekan:)

Nå! Men bara för *din* skull. Ja, tack då så
hjärtligt! Och hälsa sin söta mamma, att det
är bara för *hennes* skull, och för att hon ändå
till sist kom ihåg Elise.

GUSTAF.

Det skall jag visst framföra. Kanske jag får
passa på att be fröken Elise om första valsen?

ELISE.

Nej; den skall min fästman ha. Men den an-
dra?

GUSTAF.

Oändligt tacksam. Och en tur i kotiljongen
också? Jag har enkom hymlat undan den snyg-
gaste dekorationen. Rysligt välkomna! (Han går.)

Sjunde scenen.

SOPHIE. ELISE.

SOPHIE.

Det trodde jag aldrig! Och att skicka Gustaf
hit, midt i brådskan!

ELISE (klappar händerna:)

Så roligt, så roligt! Ha-ha-ha! Charlotte kom-
mer nog att bli förvånad.

SOPHIE.

Jo, när hon får höra, att *vi* äro bjudna af so-
nen i huset, och inte bara genom en biljett på
två rader!! — Nu går jag och börjar klä mig.
Skynda dig, så att jag slipper vänta!

ELISE.

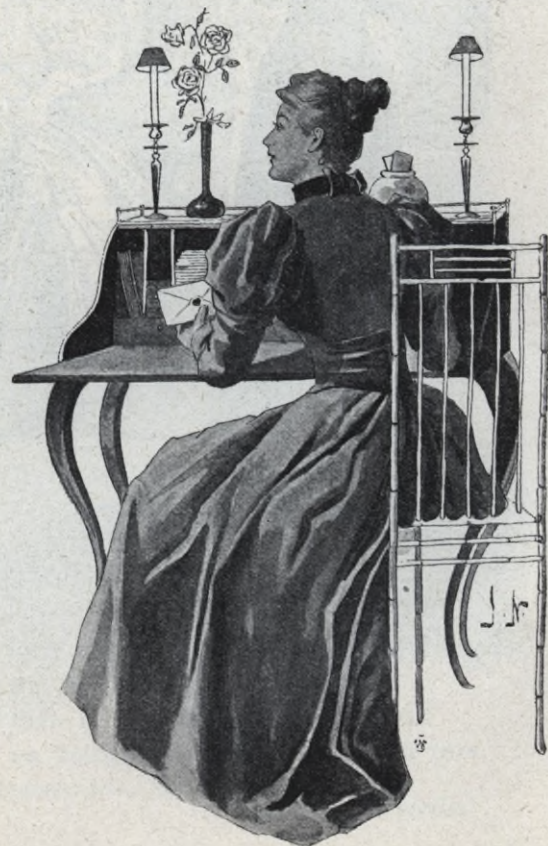
Först ett ord till John om att vi komma.

SOPHIE (går.)

ELISE (börjar att skriva.)

Hon talar:) — så lycklig, att jag tillåter dig ge
mig en kyss i kväll, när helst du kommer åt.»
(Man hör häftiga och upprepade ringningar. I det
hon förseglar brevet:) Kors, så hon ringer! Och
det för en bal, hon alls inte ville gå på!

(Illustrator: Jenny Nyström.)

C. E. Lagerström
Stockholm

Frejamagasinet
Sybehörs- och Modeaffär
Specialitet:
Garneringsartiklar
till klädningar o. kappor.

För Hushållet:
Munksjö Hushållspapper,
hvitt o. brunt, i rullar à 10 o. 20 öre pr st.
finnes hos de flesta Herrar handlande i riket;
expedieras från *Munksjö Lager* hos herr
Eugène Krook, Kornhamnstorg 61, Stockholm,
Munksjö Fåfil i Göteborg samt från *Bruket*
i Jönköping direkt mot efterkräf i parti om
minst 10 rullar.

Svenska Panoptikon
STOCKHOLM

Största sevärhet

Stockholms

Läsesalong
25 Beridarebangatan 25.
Rikt urval af in- och utländska tidningar och tidskrifter.

*** Lånbibliotek. ***

Winborgs Ättiksprit på flaskor för utspädning.
Winborgs Biffsteksås.
Winborgs Jästpulver.
Winborgs Kaffetillsats med Intubi.
Winborgs malda Kryddor på bleckdosor och paket.

Winborgs Senap, blandad som fransk och engelsk.
Winborgs Soja.
Lactoserin Cacao.

De flere ganger, senast i Chicago 1893, prisbelönta tillverkningarna finnas att tillgå hos hrr speci-handlare samt i parti hos

Th. Winborg & C:o,
STOCKHOLM
Kongl. hofleverantör. (542)

Schweizer-Siden

är det bästa.

Begär profver af våra sidentyger i svart, hvitt eller kulört från 50 öre till 12 kr. pr meter.

Specialitet: **Nyaste sidentyger till brud- och sällskapsdräkter.**

Direkt försäljning till privatpersoner.

Vi tillsända adressaten de valda sidentygerna porto- och tullfritt i hvilken kvantitet som helst.

Schweizer & C:o, Luzern (Schweiz)
Sidentygs-Export.

Nyårsönsknningar

genom annonsering i Stockholms dagliga tidningars stads- och landsortsupplagor komma vid instundande årsskifte att, i likhet med föregående år, anordnas af Föreningen för Valgörenhetens ordnande. Anmälningar, äfven från landsorten, åtföljda af tio (10) kronor i afgift — lika för enskild person, familj eller affärsfirma — mottagas snarast möjligt och senast den 28:de dennes under adress F. V. O. Centralbyrå, Stockholm.

Nya Hushållsskolan

Västra Trädgårdsgatan 19, Stockholm,

hvilken började sin verksamhet 1881, afser att meddela **bildade** flickor undervisning och öfning i enklare och finare matlagning, bakning, syltning och inläggning af grönsaker, finstrykning samt öfriga inom ett hushåll förekommande göromål, för att sålunda sätta dem i stånd att på ett praktiskt sätt **förestå** egna eller andras hem.

Skolan har varit besökt af öfver åttahundra femtio (850) elever. Hvarje kurs omfattar 4 1/2 månad. Elever mottagas äfven på kortare tid.

Ny kurs börjar den 8 januari. Prospekt och vidare upplysningar meddelas af fröken **Hedda Cronius**, föreståndarinnan.

Graham-desertbröd och delikatesskorpor, af sydsvenska Brödfabrikens prisbelönta tillverkning, särdeles delikat och hälsosamt, förpackadt i original-lådor om 4 kilo med fabriksens stämpel, säljes i detalj i de flesta finare speciariaffärer i Stockholm. Partinederlag hos Ekström & Hoflund, Skeppsbron 24, allm. tel. 2763, Rikstel. 1841.

Bästa Ceylon Thé
i 1/4 kg. paket à 1.25.
Herm. R. Stolpe.
Skeppsbron 6. A. T. 202 38.

HERM. MEETHS

Jul-exposition

Drottninggatan 73 A,
Storgatan 9, Munkbron 5.
Största urvalet
erbjudes i butiken
Regeringsgatan
26.
STOCKHOLM.

HALDA FICKURFABRIK

* Svängsta. *

FICKUR i guld o. silver,
TELUR o. TELECRON,
SKRIFMASKINER.

Prislista och upplysningar gratis.

Handlarsviska
Sanpauvich
Stockholm

Till Julen

* **Största** * * *

* härvarande lager af **Näsdukar:**

Prima Irländska hellinne: N:r	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Storlek 42 cm.....	Kr. 4.40	4.60	—	5.25	—	5.75	—	6.50	—	7.50	—	9.—	10.—
» 47 »	4.50	4.75	5.—	5.50	6.—	6.25	6.50	6.75	7.50	8.—	9.—	10.—	11.—
» 52 »	4.75	5.50	5.75	6.25	6.75	7.—	7.50	7.75	8.50	9.25	10.—	11.—	12.—

Kambriks-, Kammarduks-, Silkes-, Snus-, Barn-Näsdukar,
hellinne à Kr. 2.— 2.40, 3.— och 3.25 pr doss.

Kaffe- och Tédüksgarnityrer med kulörta bårder.

* Brickdukar, Nattpåsar, Serveringsdukar, Parahanddukar, Badhanddukar och Badkappor

* **Afpassade MATTOR** i alla storlekar:
Äkta Orientaliska Argarnan-, Axminster-, Schagg-, Tapestry-
Kidderminster och Vaxduks-Mattor.
Cocos-Mattor * Säng-Mattor * Skinn-Mattor.

Hvita och kulörta Gardiner —
— Portierer och kulörta Borddukar.

Sängar, Sängkläder, Täcken, Filtar, Sängöfverkast
Afdelningskärmar.

Barnklädningar, Barnförkläden, sydda af utvalda tyger.

Strumpor, Tröjor och Kalsonger
för damer, herrar och barn.

Underkjolar, Morgonrockar, Bluslif, Förkläden, Schalar,
Plaids, Resfiltar, Bomullsklädningsstyger, Nålétuier m. m.
till billiga, men bestämda priser.

* * Priskuranter franko på begäran.
Order å minst 25 kr. levereras fritt vid närmaste järnvägs- eller ångbåtsstation.

K. M. Lundberg,

STOCKHOLM.

Clara Fabriks

Stearinljus

(598) Ste CLARA

Köp 4711^s

VIOL-PARFYM

Lika öfverträfflig som
 4711^s EAU DE COLOGNE
 från
 Ferd. Mülhens No. 4711, Köln
 Tillhandahålles
 hos alla väl sorterade
 parfymförsäljare.

Fru Sofia Larssons i Jönköping
 Äkta Örtmixtur.

Bästa säkraste botemedel mot en del rätt svåra Mag- och Bröstakkomor, såsom Gul-sot, Stenbildning, Förtätning i Lever och Lungor samt mycket välgörande äfven för Njurlidande. (Intyg på att min mixtur botat ofvannämnda åkommor finnas.)
 Sin ryktbarhet har den förnämligast vun-nit genom botandet af Magsyra, Tarm-och Magkatarr, Magsår, Biökräkning, Kronisk förstoppning samt Diarrhé.
 Flera läkare ha använt och rekommenderat den för sina sjuka.
 Mixturen är indelad i tre klasser: N:r 1. Gul etikett, (hellösande) för förstoppning m. m. N:r 2. Röd etikett, (halflösande) för magsyra, magkatarr, biökräkning samt magsår m. m. N:r 3. Hvit etikett, för diarrhé.
 N:r 2 (halflösande) är bäst och mest använd för alla här uppgifna åkommor, utom kronisk förstoppning, där n:r 1 (hellösande) är bäst. För Diarrhé endast n:r 3 (bindande).
 Mixturen har lagligt inregistrerad skydds-märke. Bruksanvisning samt 2:ne intyg från kemist att den är absolut oskadlig, åtföljer mixturen. Hvarje sats består af 6 flaskor och kostar 4 kr. 40 öre. Vid större parti betydlig rabatt. Mindre än hel sats sändes icke. Endast på järnväg kan den sändas mot efterkräf, eller efter förtut in-gången betaling. Mixturen kan förvaras en längre tid utan att taga någon skada. Alla ingredienser köpas på apotek.
 Återförsäljare för min Äkta Örtmixtur äro: Firman Nord & Södermark i Öster-sund, Firman Hedenius & Nordqvist i He-demora, Handlanden Ivar Magnusson, Norrköping, Handlanden Herman Andersson, Gregatan 31, 2 halftrappor, Stockholm, Handlanden Magnus Nilsson Malmö samt hos undertecknad.
 Sofia Larsson.
 Östra Storgatan N:r 70, Jönköping.

Julgåfvor från F. & G. Beijers Bokför-lagsaktiebolag, Stockholm.

SVENSKA BILDER
 Från sextonhundra-talet. Anteckningar ur gamla papper af
ELOF TEGNÉR. Pris: inb. 6 kronor.

Läsning för gossar. VI. Gosskolan i St. Winifred af Frederic W. Farrar. Kart. 2: —, inb. 2: 75.	Nordens Fåglar af Gust. Kolthoff och L. A. Jägerskiöld. 18 häften à 2 kronor. 72 färgtryckta planscher med text.	Läsning för unga flickor. XXI. "Lillan" Berättelse af F. Hodgson Burnett. Kart. 1: 75, inb. 2: 50.
Ernest Daudet Prinsessan från Venedig Pris 3 kr. 50 öre.	S. Woods Baker Vår förebild i det dagliga lifvet. Pris 2 kronor.	Maarten Maartens Arnout Oostrum En holländsk berättelse. Pris 2 kr. 75 öre.
W. E. Norris Fortunas offer Pris 2 kr. 50 öre.	Georg Hartwig Ungdomsdrömmar Pris 2 kr. 75 öre.	William Black I silkesskrud Pris 3 kr. 25 öre.
Jules Girardin En försvunnen skolpojke Med illustrationer. Kart. 2 kr. 75 öre.	H. Rider Haggard Dimmornas folk Pris 4 kronor.	Le Sage Gil Blas' af Santillana äfventyr Med illustrationer. Kart. 3 kronor.
Skildringar ur Historien och lifvet Med illustrationer. Kart. 2 kr. 50 öre.	Kamp och Seger Kulturhistoriska bilder från den romerska kejsartiden. Med illustrationer. Kart. 3 kronor.	Tusen och en dag Persiska sagor. Med illustrationer. Kart. 3 kr. 50 öre.

För säsongen moderna nyinkomna utländska parfymer, toilettesaker m. m. 1
Fanny Gelins
 Parfymaffär
 5 Malmtorgsgatan 5.
 Till landsorten mot efterkräf.
 Rikst. 22 25.

Nyhet, reformvästen, ombalrig för hvarje dam som brukar djup krage.

Dampälskappor
och
Dampälskragar

såväl enkla som fina i modern stil till moderata priser hos
D. Forssells Söner & Co
 26 Drottninggatan, Stockholm.

Göteborgs Kexfabriks

Kex och Biscuits
 tillhandahållas i hvarje väl sorterad speci- och delikatesshandel.
 Af 41 olika sorter nämnas i dag blott:

- Farls, scotsk hafrekaka,
- Congo, till vin, te eller kaffe,
- Milk, smörbröds-kex,
- King, ny fin sort,
- Nursery, särd. lämplig för barn.

Tycker Ni om Kaffe,

så se alltid till, att Ni får det blandadt med **Stockholms Kaffe-Aktiebolags** berömda **Intubikaffe**,

ty då kan Ni vara öfvertygad om att erhålla en mera välsmakande, hälsosam och billig kaffedryck, än om endast enbart kaffe användes. Detta Intubikaffe förordas af framstående professorer och läkare och finnes i paketer à 25 och à 10 öre i hvarje välordnad speci- och diversehandel, men bör ni noga efterse, att på hvarje paket är tryckt firmans namn, **Stockholms Kaffe-Aktiebolag**, samt dess fabriksmärke med ordet "Patent", ty endast dessa äro verkligt äkta och innehålla den lämpligaste, hälsosammaste och billigaste kaffetillsättning.

Stockholms Intecknings-Garanti-Aktiebolags
 brand- och dyrkfria
Förvaringshvalf

(Öppna alla sökandagar kl. 1/10-4)
 inneh. cirka 1,000 st. skåp-fack. Årlig hyra för fack, beroende af storleken, 20, 25 35, 50 kr. Testamenten, gåfvobref och dylika handlingar emottagas till förvaring, äfvenledes emottagas värdepapper i öppet förvar.

1:ma maskinkrossad Anthracit

bästa bränsle för illuminationskaminer och värmeneccsärer.
Perforerade Hushållsbriketter
 lämpliga för eldning af kokspisar, hos
Joh. Lundström & Co

Allm. tel. 2288. Kontor: 14 Skeppsbron 14. Rikstelefon 427.
 Allm. tel. 6019. Försäljning: 5 Strandvägen 5. — — —
 Allm. tel. 6198. Filial: 1 Parmnäätäregatan 1.

Smedman den äldres
HANDELS-SKOLA

Stockholm, Stortorget 16. Allm. tel. 2177.
 Ny termin börjar den 14 januari. Vid läroverket, det äldsta och största i Sverige, lämnas grundlig och praktisk undervisning i alla å kontor förekommande ämnen och främmande språk. Anmälningstid hvardagar kl. 10-12 och 4-6.
 Söndagssektioner 10-12. Revisions- och bokföringsuppdrag mottagas och utföras till moderat pris. Dugliga biträden erhållas från skolan. Obs! Å bref an-hålles om fullständig adress.

De finmanglade duktygerna hålla sig längst!

De husmödrar, som sätta värde på fina duktyger, torde rekquirera priskuranter på våra mekaniska manglar, som dragas lätt af en person.
Carl Fredriksons Träförädlings Aktiebolag,
 KATRINEHOLM.

Bland nu befintliga Cacaosorter
 intages säkert förnämliga platsen af

HULTMANS CACAO

Redan 1888 intygade prof. Joh. Lang i Lund, att Hultmans Cacao var fullt lika med van Houtens Cacao. Hultmans Cacao kan således varmt rekommenderas till hvarje husmoder.

Finnas å de flesta apotek, i parfymaffärer och hos hrt handlande. Partiförsäljning för Sverige hos **Stockholm, Bendix, Josephson & C. O., 11 Regeringsgatan**
Tandläkare dr Geo. Forssmans Tandpulver, två slag, Tandpasta, Tandtinktur
 nya preparat för tändernes vård:

Pryden Edra hem!

Vackra och verkligt solida föremål härtill köpas bäst och billigast hos

Friggamagasinet

Stockholm.

Hamngatan 16.

Invid Kungsträdgården.

Frigga-Magasinet (som ej torde förväxlas med sybehörsaffären »Freja-magasinet»), förer ett ständigt välförsett lager, äfvensom ständigt utställning af Alla slags finare s. k. antika möbler från 1600- och 1700-talen, äfvensom en utvald samling Empire-stilmöbler i Mahogny (nu modernast); jämte Alla slags eleganta och stilfulla prydnadsföremål för hemmet, såsom Antika kristaller, Fajanser och Porslener; Konstindustri-föremål af gammalt silfver, drifven koppar, brons, tenn m. m.

Skulpturer och snidade föremål af elfenben, ebenholz m. fl. Golfklockor, Konsol-Ur, Pendyler och Vaggpendyler, Skriftbords-Ur m. m. Konst-saker och konstarbetade föremål i allmänhet;

Gamla Konst- och Allmoge-Väfnader samt Gobeliner och Broderier; Möbelyger i antika och moderna mönster.

HEMMETS
Metall-Prydnader
renoveras
med OMSORG hos
C. C. SPORRONG & Co
23 Regeringsgatan 23
STOCKHOLM • TELEFON 5130

Stor julbasar
af öfver
100,000
olika artiklar, passande till julpresen-
ter för alla åldrar hos
P. G. Bjurström,
51, Drottninggatan, Stockholm.

Värdefulla
Julklappar!
Kärlekssagan på Björkeberga.
Diktcykel af A. U. Bååth. Illustr. af V.
Andrén. Praktband m. guldsnitt. (Bok-
lädspris 10 kronor.) Säljes nu för 5 kronor.

Vildrosor,
Dikter af Daniel Fallström, i praktband,
som i bokhandeln kostat 4: 50, säljes nu
för 2 kr. 50 öre.

Gerd,
Svenskt poetiskt album utg. af Richard
Bergström i praktband. Har i bokh. kostat
4: 50, säljes nu för 2 kr. 50 öre.
Ofvanstående arbeten expederas omgå-
ende mot postförskott eller efterkraf, om
rekvisition insändes direkt till
Klemmings Antikvariat,
Stockholm.

Alla slags prima
parfumer, nagelglans,
hudförsköningsmedel,
hårfärger, munvatten,
hårförstärkingsmedel,
svettpulver samt
försilfringspulver,
pollytyrer, putsmedel,
plym- o. handskfärger,
blek- och fläckvatten,
jästpulv., bläck m. m.
beredas utaf fackman
och sändas omgående
i 25- o. 100-öres satsar
pr efterkraf. Råd mot
porto. Tillskrif Öster-
malms Tekn. affär,
Stockholm. N.

Lacave & Co
Äkta Vinet
rekommenderas

Slöjdkurser
för utbildande af lärarinnor i kvinnlig
slöjd anordnas i Stockholm tvänne gånger
årligen (6 febr.—6 maj samt 6 sept.—6 dec.).
Kursavgift 30 kr. — Betyg erhålles.
Hulda Lundin
Slöjdinspektis vid Stockholms folkskolor,
Adr.: Vegagatan 9.

Försök
United Kingdom Tea Cys
fina, välsmakande te-
sorter å 3: 80, 4: 50, 5: 50,
6: 50 pr kilo. Säljes ute-
slutande direkt till kon-
sumenter från lagret 12
Hamngatan. Rekvisition
äfven pr Allm. Telef. 211
Till landsorten pr efter-
kraf.
Carl Didron.

Försäkrings-aktiebolaget
Skandia
Stockholm
Hufvudkontor: Mynttorget 1.

**Stockholms Kredit- och
Diskontoförening**
I Regeringsgatan 1
godtgör å Sparkasseräkning 4 % ränta
samt beviljar insättaren vissa lättnader vid
förfogandet öfver inestående medel.
I landsorten boende torde vända sig di-
rekt till banken. (543)

Viol-Parfym.
M. Zadigs
Vera Violetta
i flaskor å kr. 1.50, 2.50 och 4.50.
M. Zadigs
Vera-Violetta-Tvål
75 öre stycket, fullt likställda med
bästa utländska, försäljes i bättre
Parfymeri-affärer.

Wasmuths Liktornsringar
i klockan.
Pris 1 krona.
Hufvuddepôt för Sverige hos
C. G. H. THEDENIUS, Göteborg.
A. Wasmuth & Co., Hamburg.
(G. A. G. 129)

Öfver 400 olika sorters kar-
tonger med Papper, Kuvert och
Korrespondenskort. Album i alla
storlekar. Ramar, Portmonnäer,
samt väl tryckta Visittkort i
Theodor Dahlströms
Pappershandel,
46 Drottninggatan 46

**Liljekholmens
Stearinljus**
Kgl. hofleverantör

Tvätt-Inrättningen
55 Nybrogatan 55. (Tel. 43 90.)
Obs! Endast handtvätt. Billiga priser. Tvättplatser uthyras.
Nordin & Josephson,
37 Drottninggatan 37.
Bokhandel. Rikhaltigaste lager af in- och utländsk Litteratur, Planschverk och illustrerade arbeten. Barn- och Ungdomsböcker, Jul-tidningar, Kalendrar och Almanackor. Prenumeration och Presentkort å tid-skrifter.
Konsthandel. Största härvarande lager af Fotografier, Fotogravyer, Raderingar, Akvarell- och Färgtryck m. m. Ramar och Infattningar. Utställning i entréen och 1 tr. upp.
Direkta, regelbundna och snabbaste förbindelser med utlandet.

Till monterering af jularbeten och plyschbord m. m.
Största urval af kulörta (brokiga och enfärgade)
Tofs- och Bollfransar,
kul. Silkesplysch, kul. Atlas, kul. Sidenband, kul. Silkeskordonger
och Silkesnodder m. m. — Alla tillbehör till Spetslampskärmar.
I. F. HOLTZ'
H. M. Drottningens Hofleverantör
Mode- och Sybehörsaffärer
7 Brunkebergstorg 7, 35 Stora Nygatan 35,
8 Sturegatan 8.

Vid Stockholms gasverk
försäljes:
Okrossad koks i plomb. säckar å 75 öre pr hl. till afhämtning,
hemkörd och uppuren å 85 öre pr hl.
Krossad koks till afhämtning å 90 öre pr hl.
i plomb. säckar, hemkörd och uppuren, å 1 krona pr hl.
Rabatt vid partihandel.

G. R. Feychting,
Äldsta Eskilstunaboden i Stockholm.
46 Drottninggatan 46.
Välsorteradt lager af
alla i ett hushåll förekommande artiklar af Stål, Järn & Metall.
Skedar & Gafflar
af nickelsilfver, silfverliknande, massiva, utan öfverdrag, mycket praktiska.
OBS! Många artiklar passande till Julklappar.

Verklig realisation.
Välkomna Julpresenter!
Snörlif i Siden, Ylle eller Bomull.
Snörlif i alla storlekar och färger.
Snörlif i många fasoner och snitt.
Snörlif med fiskben; fjädrar eller rotting.
Snörlif från 25 öre till högre pris.
Snörlif af siden realiseras till tultvärdet.
Snörlif i små nummer för unga flickor.
Damylletröjor realiseras med stor förlust.
Realisationen pågår denna vecka i
Snörlifsboden Dépôt Général de Corsets Français,
5 Hamngatan, nedom Regeringsgatan, strax vid Carl XIII:s torg.

Julklapp åt Herrar
är lämpligt
En låda goda Cigarrer
eleganta förpackningar och högfinna kvaliteter till för våra förhållanden
ovanligt låga priser.
Aktiebolaget Havanna-Magasinet,
H. K. H. Kronprinsens Hofleverantör.
Drottninggatan 21. — Filial Norrmalmstorg.

Glöm ej "Kamraten" på Eder ungdoms julklappsbord!

H. A. GRAAF

STOCKHOLM

Import och lager af

ÄKTA CAPVINER

* från firman E. Plaut, Capstaden. *

Högfina Bordviner såsom

Old Cape Sherry Old Cape Royal Portvin
Old Cape Madeira Old Cape Malaga
Old Cape Pearl Constantia m. fl.

Medicinal- och stärkande viner speciellt för blodfattiga och maglidande såsom:

Old Cape Dry Constantia
Old Cape F. C. Pontac

Absolut rena naturviner varmt förordade af framstående läkare, såsom Professor K. Mörner vid Karolinska inst. och Professor Hammarsten, Upsala, m. fl.

Specialité, Bordeauxviner.

Kommissionslager från Mrs P. J. de Tenet & Ed de Georges, Bordeaux, af deras välkända märken såsom: Chateau Pontet Canet, Beychevelle, Chateau Duluc St. Julien m. fl.

Originaltappningar i lådor om 24 och 60 helbuteljer.

Vinerna levereras franco alla Jernvägsstationer i Sverige. (G. 37147)

SVENSKA DAGBLADET

Sveriges största och mest spridda protektionistiska

morgontidning.

Bjuder på rikaste omväxling af instruktiva och lättlästa artiklar. Pre-numerationspris pr år i Stockholm 10 kr., i landsorten 6 kr. (G. 37387)

* * ÄRADE DAMER. * *

Haf godheten profva **FLORAS Parfumer**
FLORAS Eau de Cologne
Säljas i alla välföräddade Parfymaffärer.

(G. 37383)

LIFFÖRSÄKRINGS-AKTIEBOLAGET

* VICTORIA *

STOCKHOLM.

Försäkringstagarne erhålla $\frac{3}{4}$ af **vinsten**, som utdelas antingen **årligen** eller efter **15 år** (vinstklass) och därefter årligen.

(G. 37152)

H. F. Lemke,

Kongl. Hofleverantör.
Stockholm, Rödbotorget,
rekommenderar ett välsorterat
lager af

Specier, Konserver, Delikatesser, Sydfrukter, Viner
alla slag, samt

Hoffs Maltextrakt.

Order från landsorten expedieras fort och noggrant, till billiga priser.

Riks- & Allm. Telef. (G. 37155)

Försäkrings-Aktiebolaget

Tre Kronor

lemnar garanti för redbar redovisning af **kassörer** och förvaltare. Tjenstsökande erhålla löfte om garanti att bifogas ansökan. (G. 37169)

Lithografiska Aktiebolagets i Norrköping

KARTONG-FABRIK,

Grundlagt 1858

försedd med de nyaste arbetsmaskiner, rekommenderar sina tillverkningar af alla slags **ASK- och KARTONGARBETEN** för Parfumerier, Konditorier, Apotek och Juvelerare samt för Stearinljus-, Tvål-, Socker m. fl. fabriker. Fabriken drifves med elektrisk kraftöfverföring.

Våra tillverkningar prisbelönta vid alla utställningar, i hvilka vi deltagit.

Trägravuren utförd vid Lithografiska Aktiebolaget i Norrköping, som äfven utför beställningar å liknande arbeten.
Afdelningskontor: **Stockholm, Svartmangatan 6. Göteborg, Södra Hamngatan 47.** (G. 37156.)

Stomatol-Tandpulver
Stomatol-Tandpasta
Stomatol-Tvål

STOMATOL

det bästa för tänderna, munnen och huden.

(G. 37384)

Stomatol-Tandpulver
Stomatol-Tandpasta
Stomatol-Tvål

ELISABETH DJURBERG, Pappershandel,

* Kongl. Operahuset, Stockholm. *

Stort lager af alla slags skrif- och ritmaterialier. Post-, Skrif-, Hamp- och Kardus-papper, Portföljer, Album, fina franska Fotografiramar och Papeterier, Portemonnajer, Plånböcker m. m. (G. 37381)

Prenumerera på

Annonsera i

AFTONBLADET

Hela upplagan 100,000 ex. (G. 37160)

44 **Köksuppsättningar**
endast prima varor.
Johan Ericsson & Co,
Koppar- och Bleckslageri,
Malmskilnadsgatan

Allm. 53 77. **Förtening** med rent engelskt tenn alla dagar. **Riks. 25 46.** (G. 37150)

Glas-, Porlins- & Bosättningsaffär

Fönster- & Spiegelglas
Etablerad
1866

G. JOHANSON
Kosta Glasmagasin.
Nyttiga Julpresenter.

Största ural. Billiga priser.
Telefon: **Regeringsg. 24**
Riks 413 Stockholm.

Antoinette W. Nording
Rekommenderar sin omtyckta
Eau de Cologne
samt alla till naglarnas vård
och förskönande hörande
artiklar.

11 Biblioteksgatan 11.
(G. 37162)

Edra annonser befordras säkrast, snabbast och billigast genom **S. GUMÆLII Annonsbyrå,** Stockholm, Drottninggatan 2.

PER PERSSENS VÄF- och STICKMASKIN

Priskuranter och närmare upplysningar GRATIS och FRANKO.

Stockholm.

KONTOR och UTSTÄLLNING
DROTTNINGGATAN 21 B.

Telegrafadress:
STICKMASKIN.

GULDMEDALJ
i
MALMÖ 1896.

HYLIN & Co's F.A.B.

FÖRSÖK HYLINS

Thea Ros

och jämför densamma med hvilken som helst annan parfym från världens mest renommerade fabriker.

TANDLÄKARE JOHN WESSLERS
TANDPULVER samt TANDBORSTE

tillverkade enligt modell förordad af samme läkare, FÖRSÄLJAS i VÅRA BUTIKER:

REGERINGSGAT. 8 GÖTGAT. 22.
VÄSTERLÄNGGAT. 16 m. fl.

A. B. MAX SACHS'

ETABLISSEMENT

Brunkebergstorg-16-18-20- STOCKHOLM

DEKORERING och MÖBLERING

AF SÄVÄL HELA VÅNINGAR SOM ENSTAKA RUM.
STÖRSTA SORTIMENT AF ALLA SLAGS

**MÖBLER, MÖBELTYGER, MATTOR, GARDINER,
SÄNGAR, SÄNGKLÄDER, STICKADE TÄCKEN, FILTAR.**

SPECIALAFFÄR:

Förfrågningar besvaras omgående.
PROFVER, KOSTNADSFÖRSLAG och PLANER på BEGÄRAN
EGNA SNICKERIFABRIKER, STOPPNINGS- och
DEKORATIONSVERKSTÄDER.

Af de för "SVERIGES FRAMTIDS FAMILJEFILIAL" uppgjorda modeller å möbler
FÖR
3 RUM ENKLARE MODELL KR. 1500,
3 RUM FINARE MODELL KR. 2000,
FINNAS ALLTID PROFSORTIMENT å LAGER

Allm. Tel. 88 77.

Riks-Tel. 20 60.

STORA BRYGGERIET

STOCKHOLM
HORNSBERG.

GULDMEDALJER:
ANTWERPEN. LÜBECK.

Inreg. Varumärke

Aktiebolaget

STORA BRYGGERIET

Pilsener ÖL

GULDMEDALJER:
ANTWERPEN. LÜBECK.

Aktiebolaget

STORA BRYGGERIET

Pilsener ÖL

HORNSBERG
Stockholm

INSPEKTÖR FÖRSTE STADSLÄKAREN PROF. LINROTH.
BRYGGERIET KONTROLLERAS AF PROF. L. STAHRÉ.